

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Ústav historických věd

Osídlení slezskoplatěnické kultury v obci Libišany

Tomáš Jelínek

Bakalářská práce

2018

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš Jelínek**
Osobní číslo: **H14351**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obory: **Historie (dvouoborové)**
Ochrana hmotných památek (dvouoborové)
Název tématu: **Osídlení slezskoplatěnické kultury v Libišanech, okr. Pardubice**
Zadávací katedra: **Ústav historických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je zpracování záchranných archeologických výzkumů z parc. č. 840/42, 841/9, 841/12, 841/70, 841/84 na k.ú. Libišany. Součástí vyhodnocení bude i zhodnocení starších nálezů slpů kultury, které jsou uloženy ve VČM v Pardubicích a MVČ v Hradci Králové. Bakalářská práce bude obsahovat: popis archeologických situací a nálezů, vyhodnocení nálezů včetně zasazení do východočeského kontextu. Všechny nálezy budou kresebně dokumentovány.

Rozsah grafických prací: **obrazová a fotografická dokumentace**

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

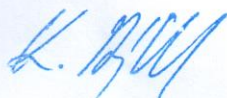
Seznam odborné literatury:

JIRÁŇ, L. (ed.) 2008: Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová. Praha.
SVOBODA, B. 1940: Pardubický kraj v pravěku. In: Pardubice, ročenka města Pardubic. Pardubice, 14-25. VENCLOVÁ, N. (ed.) 2008: Archeologie pravěkých Čech 6: doba halštatská. Praha. VOKOLEK, V. 1989: Pravěk. In: Šebek, F. (ed.) Dějiny Pardubic. Pardubice, 13-26. VOKOLEK, V. 1993a: Počátky osídlení východních Čech. Hradec Králové. VOKOLEK, V. 1993b: Pohřebiště lidu popelnicových polí v Platěnicích. Východočeský sborník historický 3, 1-53. VOKOLEK, V. 1994: Pohřebiště lidu popelnicových polí v Rosicích nad Labem. Východočeský sborník historický 4, 1-32. VOKOLEK, V. 1998: Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech. Východočeský sborník historický 7, 3 a následující. VOKOLEK, V. 1999: Východočeská halštatská pohřebiště. Pardubice

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Jan Jílek, Ph.D.**
Ústav historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2016**

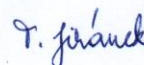
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2017**

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2016

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 25. 6. 2018

Tomáš Jelínek

Jméno a příjmení studenta

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych rád poděkoval svému vedoucímu práce PhDr. Janovi Jílkovi za jeho odbornou pomoc při konzultacích, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Následně bych chtěl poděkovat Mgr. Františku Kašpárkovi za jeho odborné rady a konzultace a také Mgr. Kristýně Bulvové za zapůjčení potřebných publikací. V poslední řadě taktéž děkuji PhDr. Miroslavovi Novákovi, Ph.D. za zpřístupnění archeologických nálezů umístěných v Muzeu východních Čech v Hradci Králové a za pomoc při hledání důležitých informací týkajících se mé práce.

ANOTACE

Základem této práce je zpracování a vyhodnocení archeologického materiálu, který byl získán záchrannými archeologickými výzkumy roku 2015 z katastrálního území Libišan, konkrétně na parcelách číslo 840/42, 841/70, 841/9, 841/84 a 841/12. Součástí vyhodnocení je i zhodnocení starších nálezů slezskoplatěnické kultury, které jsou uloženy ve VČM v Pardubicích a MVČ v Hradci Králové. Archeologický materiál z nalezišť byl zpracován, chronologicky zařazen a srovnán s nálezy z jiných slezskoplatěnických nalezišť.

KLÍČOVÁ SLOVA

Libišany, slezskoplatěnická kultura, sídliště, keramika

TITLE

Settlement pattern of Silesia-Platěnice culture in Libišany, distr. Pardubice

ANNOTATION

The core of this thesis is analysis and evaluation of archeological material which was obtained by development-led excavation in 2015 from Libišany (parcel n. 840/42, 841/70, 841/9, 841/84 and 841/12). A part of this evaluation is also evaluation of older findings Silesia-Platěnice culture which are stored in the Museum of eastern Bohemia in Hradec Králové. Archeological material from the site was chronologically put and compared with findings from other excavation sites of Silesia-Platěnice culture.

KEYWORDS

Libišany, The Silesia-Platěnice culture, settlement, pottery

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	PŘÍRODNÍ PODMÍNKY OBCE LIBIŠANY	3
3	ARCHEOLOGICKÉ DĚJINY BĀDÁNÍ NA K. Ú. LIBIŠANY	4
4	NÁLEZOVÉ SITUACE NA K. Ú. LIBIŠANY	7
4.1	RD na parcele č. 840/42 a 841/70.....	7
4.2	RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12	7
4.3	Střepový materiál ze sbírky Muzea východních Čech v Hradci Králové.....	8
5	METODA ZPRACOVÁNÍ	10
6	KATALOG ARCHEOLOGICKÝCH SITUACÍ A NÁLEZŮ.....	13
6.1	RD na parcelách č. 840/42 a 841/70	13
6.1.1	Objekt 4	13
6.2	RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12	14
6.2.1	Objekt 2	14
6.2.2	Objekt 5	15
6.2.3	Objekt 6	15
6.2.4	Objekt 7	16
6.2.5	Objekt 9	18
6.2.6	Objekt 13	18
6.3	Sbírka Fr. Půlpána VČM v Pardubicích	20
6.3.1	Bronzová sekera	20
6.3.2	Bronzová jehlice	20
6.4	Sbírka Muzea východních Čech v Hradci Králové	20
6.4.1	Nálezy p. Vencla 1979.....	20
6.4.2	Nálezy Ing. V. Šafáře 7. 5. 1980	21
6.4.3	Inventární číslo 8967–73	21
6.4.4	Libišany naleziště 3	21
6.4.5	Libišany „PísniĀ u silnice“	22

6.4.6	Libišany „Písník dolů k blatům“	22
7	INTERPRETACE ARCHEOLOGICKÝCH SITUACÍ	23
8	ROZBOR NÁLEZŮ	25
8.1	Keramický materiál	25
8.2	Zastoupené typy nádob a jejich výzdoba.....	33
8.2.1	Květináče	34
8.2.2	Okřídly	35
8.2.3	Amforovité nádoby.....	36
8.2.4	Mísy	38
8.2.5	Koflíky	39
8.2.6	Další doklady sídlištních aktivit.....	39
8.3	Mazanice	40
8.3.1	RD na parcelách č. 840/42 a 841/70	40
8.3.2	RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12	42
8.4	Kameny	44
8.4.1	RD na parcelách č. 840/42 a 841/70	44
8.4.2	RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12	44
9	DATA CE OBJEKTŮ	45
9.1	RD na parcelách č. 840/42 a 841/70	45
9.1.1	Objekt 4	45
9.2	RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12	45
9.2.1	Objekt 2	45
9.2.2	Objekt 5	46
9.2.3	Objekt 6	46
9.2.4	Objekt 7	46
9.2.5	Objekt 9	47
9.2.6	Objekt 13	47

9.3	Střepový materiál ze sbírky MVČ Hradec Králové.....	48
9.3.1	Nálezy p. Vencla 1979.....	48
9.3.2	Nálezy V. Šafáře 7. 5. 1980	48
9.3.3	Inventární číslo 8967-73	48
9.3.4	Libišany naleziště 3	49
9.3.5	Nálezy 29. 3. 2002	49
9.3.6	Libišany „Písník u silnice“	49
9.3.7	Libišany „Písník dolu k blatům“	49
10	OSÍDLENÍ K. Ú. LIBIŠAN A SOUSEDNÍCH KATASTRŮ	50
11	ZÁVĚR	54
12	RESUMÉ	57
13	POUŽITÉ ZDROJE.....	58
14	PŘÍLOHY	61
14.1	Seznam příloh	61

1 ÚVOD

Cílem bakalářské práce je zpracování a vyhodnocení archeologických nálezů slezskoplatěnické kultury z obce Libišany. Hodnocený materiál byl získán záchrannými archeologickými výzkumy, které byly vyvolány stavbou rodinných domů a dále také keramické nálezy ze sbírky Fr. Půlpána uložené ve VČM Pardubice a v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Konkrétně se jedná o výstavbu RD na parcele číslo 841/9, 841/84, 841/12 (ZAV čj. 422/15), RD na parcele č. 840/42 a 841/70, k. ú. Libišany, okr. Pardubice (ZAV čj. 422/15) a materiál ze sbírky Fr. Půlpána.

Tyto nálezové situace budou chronologicky vymezeny, zda odpovídají předpokládanému úseku HaB - HaD. Dále budou zařazeny do kontextu slezskoplatěnického osídlení v obci Libišany a důležité prvky budou porovnány na základě analogických nálezů z jiných lokalit. Důležitým přínosem zpracování a vyhodnocení situace bude prohloubení informací o slezskoplatěnických sídlištích. V práci bude nadále také reflektován starší mohylový a lužický vývoj.

Úvodem si tedy pokládám důležité otázky, které by tato práce měla objasnit. Konkrétně tedy: odpovídá hodnocený materiál sledovanému horizontu slezskoplatěnické kultury? Kdy a v jakém stupni mohlo sídliště sledované kultury vzniknout? Mohou výzkumy na zmiňovaných parcelách objasnit nebo rozšířit znalosti o sídlištních aktivitách v katastru Libišan a okolních katastrech? Na všechny tyto otázky se pokusím v závěru mé práce odpovědět a podložit to argumenty získaných z rozboru všech nálezových okolností a ze samotného rozboru keramického materiálu.

Úvodní čtyři kapitoly před samotným rozbořem lokality jsou věnovány za prvé přírodním podmínkám lokality. V druhé kapitole je přehled o archeologickém bádání v dané oblasti. Informace jsou získány na základě shromáždění publikací a pramenů pojednávající o archeologické činnosti na tomto území. Ve třetí je seznámení s nálezovými situacemi a průběh záchranných archeologických výzkumů na dané lokalitě. Hlavním zdrojem informací byly především nálezové zprávy sepsány Mgr. Františkem Janoškem Kašpárkem a materiál získaný archeologickým oddělením VČM v Pardubicích a Muzeem východních Čech v Hradci Králové. Ve čtvrté kapitole je popsán způsob zpracování archeologického materiálu ze sledovaného naleziště, tedy popsána struktura katalogu objektů a nálezů.

Klíčovou částí této bakalářské práce je katalog archeologických situací a nálezů. Ten je doplněn kresebnou a fotografickou dokumentací, kterou lze najít v příloze. V následující kapitole je zhodnocení archeologických nálezů z jednotlivých objektů, datace objektů a srovnání vybraných nálezů s analogiemi z jiných sídlišť z doby popelnicových polí. Zhodnocení uzavírá interpretace celkového obrazu osídlení slezskoplatěnické kultury v katastrálním území Libišany. Závěrečná kapitola informuje o obecném vývoji a osídlení slezskoplatěnické kultury.

2 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY OBCE LIBIŠANY

Obec Libišany o rozloze 572,02 ha se nachází v katastrálním území Libišany, okres Pardubice¹. Na nejbohatším nalezišti archeologických nálezů v Libišanech probíhá vrstevnice, která má hodnotu 230 m. n. m. Na sledované lokalitě protéká ve vzdálenosti přibližně 150 m od zmiňované vrstevnice bezejmenný potok, který ústí do nedalekého Opatovického kanálu, který se dále vlévá do Labe². O tomto bezejmenném toku se zřejmě zmiňuje ve své práci F. K. Rosůlek, který ho nazývá Rajským potůčkem: „*Katastrem libišanským protéká Rajský potůček, pramenící ze studánky v Praskačce*“³. Můžeme tedy předpokládat, že se jedná o totožný potok. Dále je také pravděpodobné, že tento zmiňovaný tok mohl před regulací ústít do Labe⁴.

Sledovaná lokalita Libišany je situována do Pardubické kotliny, konkrétněji do její severní části, tedy do Královehradecké kotliny, která je charakteristická zejména svým rovinným terénem⁵. Zmiňovaný rovinný terén Královehradecké kotliny je utvářen ze středopleistocenních a mladopleistocenních říčních teras a dolních niv Labe a jeho přítoků⁶. Geomorfologickou skladbu Královehradecké kotliny doplňují sprašové pokryvy či závěje, místy s pokryvy a přesypy navátých písků⁷. Zkoumaná oblast Libišan spadá dle geobotanických map do úzce prostorově vymezené enklávy slatinišť. Podobnost s ohledem na enklávy slatinišť můžeme nalézt v blízkém okolí mezi Kříčnín, Stěblovou, Dolany a Bohdančí⁸. V dnešní době se zkoumaná lokalita Libišany vyskytuje v oblasti hnědozemních střeoevropských půd s místními ostrůvky rašeliništních půd⁹ s průměrnou roční teplotou nad 8 °C, průměrné roční srážky se pohybují mezi 600 a 650 mm¹⁰. S ohledem na pohled do map přirozené potenciální vegetace se území nachází na pomezí území jilmové doubravy,

¹ Český statistický úřad (online). Dostupné z URL:

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_532177#, [cit. 2018-05-12].

² František Janošek KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č.: 840/42 a 841/70, k.ú. Libišany (čj. 422/15)*. Nálezová zpráva, 2016, uložena ve VČM v Pardubicích.

³ František Karel ROSŮLEK, *Pardubicko-Holicko-Přeloučsko*, III/2, Pardubice 1909.

⁴ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č. : 840/42 a 841/70*.

⁵ *tamtéž*.

⁶ Jaromír DEMEK a kol., *Hory a nížiny*. Praha 1987, str. 295.

⁷ *tamtéž*

⁸ Rudolf MIKYŠKA a kol., *Geobotanická mapa ČSSR 1:200 000*. List M-33-XVI Hradec Králové, Praha 1969.

⁹ TOMÁŠEK, M., *Půdní mapa české republiky*, in: M. Tomášek, *Půdy České republiky*, Praha 2007.

¹⁰ Bohumil VÁLEK, *Půdy východních Čech*, Havlíčkův Brod 1964.

rozkládající se v povodí Labe a černýšové dubohabřiny¹¹, dle fytogeografického členění přináleží k termofytiku pardubického Polabí¹².

3 ARCHEOLOGICKÉ DĚJINY BĀDÁNÍ NA K. Ū. LIBIŠANY

Zkoumaná lokalita má regionálně důležité postavení v rámci poznání kultury slezskoplatěnické, konkrétně by tato lokalita mohla napomoci s rozšířením informací o sídlištích sledované kultury. Na počátku minulého století byly zaznamenány první důležité zprávy o archeologických nálezích v Libišanech. Konkrétně se jedná o zprávy od F. K. Rosůlka z roku 1909¹³. Pan Rosůlek se ve své zprávě zmiňuje o zachyceném slezskoplatěnickém sídlišti v části staré pískovny v poloze „*Na Průhoně*“, které bylo zkoumáno roku 1912. Jednalo se o 14 sídelních jam, z nichž bylo 6 prokopáno¹⁴. Objekty byly 6 m dlouhé, nahoře 2,5–3 m široké, ke dnu se zužující až na 1 m, 1–0,5 m hluboké. Objekty byly od sebe vzdáleny 2–8 m. V prokopaných objektech byla nalezena keramika prvního vývojového stupně slezskoplatěnické kultury, 3 nádoby, které byly jemně tuhovány. Jiné nádoby byly hrubé, tuhované a zdobené podkovovitými čárkami. Vyskytly se zde také nádoby bezuché, zdobené pupíky buď nalepenými či vytačenými. Dále byly také nalezeny dva zlomky hliněných náramků a závěsek v podobě srdíčka, zlomek hlavičky, přeražený mlýnek, vypálená mazanice, pazourkové nože, škrabadla a zlomený mlat. Nad starou jamou, 50 cm pod ornici nalezeno kruhové topeniště, které mělo 80 cm v průměru a bylo vyložené kamenem se slídovitou nádobkou zdobenou hrubě rytou vlnicí. V následujícím roce při těžbě rašeliny byly objeveny „nákolní“ stavby v poloze „*Na Bahnách*“¹⁵. Avšak skutečnost existence údajných „nákolních“ staveb byla částečně vyvrácena M. Hlavou, který tvrdí, že představy F. Půlpána, které prezentoval ve svých dopisech směřovaných Dr. E. Šimkovi, byly vcelku naivní a svérázné. M. Hlava se ve svém článku v ASČ zaměřil především na kritiku interpretace získaného materiálu, konkrétně píše o tom, že se pan učitel F. Půlpán zaměřil především na kameny a nálezy dřev, které by mohly naznačovat existenci zmiňované „nákolní“ osady. Autor článku se domnívá, že zmiňované nalezené „dřevěné konstrukce“

¹¹ Zdenka NEUHÄUSLOVÁ, a kol., *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky*. Praha 2001.

¹² Helena FALTYSOVÁ, Petr MACKOVČIN, Miroslav SEDLÁČEK a kol., *Královéhradecko*, in: *Mackovčín, P. a Sedláček, M. (eds.): Chráněná území ČR*, svazek V. Praha 2002, str. 38.

¹³ F. K. ROSŮLEK, *Pardubicko-Holicko-Přeloučsko*, str. 377.

¹⁴ František PŮLPÁN, *Sídelní jámy v Libišanech*, in: *Památky archeologické* 31, 1919, str. 36.

¹⁵ Václav Karel VENDL, *Soupis uměleckých památek politického okresu pardubicko-holicko-přeloučského (II/4. rukopisné dodatky Václava Diviše)*, 202, in: Marešová, J. (ed): *Edice nedokončeného soupisu uměleckých památek politického okresu pardubicko-holicko-přeloučského*. Fontes historiae artium 8. Praha 2007, str. 202.

nejsou tím, za co je F. Půlpán považoval, ale že to jsou pouze zbytky stromového/křovinného porostu¹⁶. Celý soubor byl určen přibližně do 3. tisíciletí před Kristem¹⁷, dle keramických nálezů lze stavby přesněji přiřadit ke kultuře nálevkovitých pohárů¹⁸. V roce 1915 byly obě výše zmiňované lokality podrobněji prozkoumány a zdokumentovány¹⁹. Většina pravěkých artefaktů byla především nalézána během těžby rašeliny, která zde měla bohatá ložiska²⁰.

V případě nálezů Fr. Půlpána zde musím také vysvětlit, proč je část sbírky uložená ve VČM v Pardubicích a část v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Jedná se o to, že většinu svých nálezů z rašeliniště daroval Půlpán již před koncem roku 1912 muzeu v Hradci Králové²¹. Menší část sbírky, která Půlpánovi zůstala, věnoval tehdy Muzejnímu spolku v Pardubicích, což nám dokládá dopis z 16. listopadu 1912, kde Půlpánovi za dar děkuje výbor muzejního spolku v Pardubicích²²

Lokalitě Libišany nebyla na určitý čas věnována pozornost. Další pozornosti a zvýšeného zájmu se lokalitě dostalo až od 80. let 20.století²³. V roce 1983 byla v blízkosti tehdejšího hřbitova nalezena keramika spadající do pozdního horizontu lengyelské kultury. Dle V. Vokolka je velice pravděpodobné, že keramický nález byl součástí hrobové výbavy²⁴. Dále proběhly systematické povrchové sběry na konci 80 let, které odhalily a prokázaly osídlení z doby laténské a slezskoplatěnické kultury na tomto katastru²⁵. V roce 1979 provedl povrchový sběr na parcelách 336,337/1 a 341/1 pan Vencel a našel zde fragmenty střepů náležící do období popelnicových polí. Následně 7. 5. 1980 provedl povrchový sběr na stejných parcelách pan Šafář, který zde objevil fragmenty střepů náležící slezskoplatěnické kultuře. Dále v poloze „U Křížku“ byl proveden roku 1990 povrchový průzkum, který prokázal nejstarší osídlení kultury lineární a také mladší sídliště kultury vypíchané²⁶. Poslední

¹⁶ Miloš HLAVA, *O objevu nákolní osady v Libišanech (okr. Pardubice)*, in: Archeologie ve středních Čechách 21, 2017, str. 477-478.

¹⁷ František PŮLPÁN, *Kolové stavby v Libišanech*, Krajem Pernštýnův 4, 1924, str. 141-142.

¹⁸ Vít VOKOLEK, *Pravěk*, in: Šebek, F. (ed.): *Dějiny Pardubic – I díl*. Pardubice 1989, str. 13-26.

Vít VOKOLEK, *Počátky osídlení východních Čech*. Hradec Králové 1993, str. 28.

Vít VOKOLEK, *Katalog sbírky. Oddělení Prehistorie a protohistorie Národního muzea 2. Nálezy do roku 1913 (neolit a eneolit)*. Praha 2007.

¹⁹ František Karel ROSŮLEK, *Ročenka muzejního spolku v Pardubicích*. Pardubice 1915-1916, str.3.

²⁰ František VOSYKA, *Ložiska rašelinná u Libišan, Krajem Perštýnů I*, č. 3 1921, str. 40-41.

²¹ M. HLAVA, *O objevu nákolní osady v Libišanech (okr. Pardubice)*, str. 466.

²² *tamtéž*, str. 466.

²³ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č. : 840/42 a 841/70*.

²⁴ Vít VOKOLEK, *Nález lengyelské keramiky z Libišan*, Archeologické rozhledy 47/3 1995, str. 506-508.

²⁵ Jiří KALFERST – Jiří SIGL – Vít VOKOLEK, *Archeologické přírůstky v muzeu východních Čech v Hradci Králové v letech 1990 a 1910*, Zpravodaj v muzea v Hradci Králové/18 1991-1992, str. 16-17.

²⁶ Ivan PAVLŮ – Vít VOKOLEK, *Early linear pottery culture in the east bohemian region*. Památky archeologické 83, 1992, str. 51.

komplexní zpracování nálezů z období popelnicových polí ze zkoumaného území katastru Libišan bylo vypracováno V. Vokolkem. Většina archeologických nálezů pocházelo ze sbírky Fr. Půlpána, další artefakty poskytl prof. Horák, a zbytek keramického inventáře byl doplněn nálezy z povrchových průzkumů z let 1989-1990²⁷. Celkový soubor archeologického materiálu z dané lokality je doplňován posledním nálezem, který představuje střep z laténské mísy, který byl nalezen za neznámých okolností²⁸. Dne 29. 3. 2002 proběhl povrchový sběr v lokalitě východně od silnice mezi obcí a hřištěm. Tento sběr provedli pánové D. Vích, M. Kuchařík a J. Hlávek a našli zde keramické fragmenty, které vykazovaly prvky slezskoplatěnické kultury. Můžeme také zmínit zatím nepublikované nálezy paleolitické a mezolitické industrie. Od roku 2005 provádí na lokalitě ZAV, VČM v Pardubicích. Následně byl proveden mezi léty 2005-2006 předstihový záchranný archeologický výzkum na trase dálnice D11, kde bylo provedeno sondážní rýhování na úseku D11-05-2 (Osičky – Hradec Králové, km 78, 90-90, 80), konkrétně mezi obcemi Osičky – Libišany²⁹. Dle publikované zprávy ze zmiňovaného výzkumu se nálezy ze sídliště dají datovat do pozdní doby bronzové³⁰. Dále byl v letech 2005-2006 realizován výzkum předcházející výstavbě komunikací v areálu kolonie RD. V letech 2007 a 2008 pak výzkumy na jednotlivých parcelách. Dva záchranné archeologické výzkumy převzala také společnost Labrys. Během let 2008-2011 provedlo VČM v Pardubicích archeologické výzkumy v prostoru kolonie rodinných domů na parc. č. 837/22, 840/46, 841/74, 838/29, 840/33; 838/37, 838/29, 837/24, 841/50, 841/1, 841/2, 841/9. Nálezy z výše zmiňovaných parcel lze určit především do neolitu. Nálezy patřící svou datací do raného středověku byly objeveny zejména jen na parcele 837/22³¹. V letech 2012-2014 se uskutečnily další záchranné archeologické výzkumy rodinných domů ve výše uvedené kolonii RD. Výzkumy probíhaly na parc. č. 838/1, 838/32 – vyhodnocené nálezy lze zařadit do mladší doby kamenné, parc. č. 838/30, 838/1, parc. č. 838/1, 837/21, 840/48, 841/76, 840/1, parc. č. 840/47, parc. č. 840/49, 840/1, 841/78 a 841/77³².

²⁷ Vít VOKOLEK, *Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech*, in: Východočeský sborník historický 7, 1998, str. 3.

Jiří KALFERST – Jiří SIGL – Vít VOKOLEK, *Archeologické přírůstky v muzeu východních Čech v Hradci Králové v letech 1990 a 1991*, Zpravodaj muzea v Hradci Králové/18 1991-1992, str. 16-17.

²⁸ Vít VOKOLEK, *Katalog staré sbírky*. Fontes archaeologici Pragenses, vol. 30. Praha 2004, str. 40.

²⁹ Miroslav NOVÁK – Jiří SIGL, *Archeologický výzkum na trase dálnice D11 v roce 2005*, Zpravodaj muzea v Hradci Králové/32 2006, str. 63-66.

³⁰ *tamtéž*

³¹ Jan JÍLEK – Pavel BURGERT, *Nálezová zpráva o záchranném archeologickém výzkumu na polykulturní lokalitě na k. ú. Libišany, okr. Pardubice (čj. 231/2010)*, Nálezová zpráva, 2011, uložena ve VČM v Pardubicích.

³² F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č. : 840/42 a 841/70*.

Pravěké osídlení na katastru Libišan je důležitou složkou archeologického dědictví východních Čech a nadále bude této lokalitě věnována zvýšená pozornost³³.

4 NÁLEZOVÉ SITUACE NA K. Ú. LIBIŠANY

4.1 RD na parcele č. 840/42 a 841/70

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán výstavbou rodinného domu (dále RD) na parc. č. 840/42 a 841/70 (mapa č. 1, číslo 1), k. ú. Libišany, okr. Pardubice (ZAV čj. 422/15). V době od 8. 6. do 17. 6. 2015 proběhla vlastní exkavace a dokumentace archeologických objektů, kterou provedli pracovníci Východočeského muzea v Pardubicích (Mgr. F. J. Kašpárek, PhDr. J. Jílek PhD., Mgr. A. Matoušková a Bc. J. Řehouňková).

Dne 8. 6. 2015 byla provedena plošná skrývka v rámci výstavby základů pro budoucí RD do hloubky cca 40 cm. V této hloubce bylo zachyceno podloží, ve kterém se zřetelně rýsovaly archeologické situace. Výjimkou byl objekt č. 4, který bylo možné rozpoznat již v hloubce cca 20 cm. Objekt č. 4 bylo tedy možné zkoumat již v rámci podomičí³⁴. Vrstvy číslo 3 (okrová spraš, středně ulehlá, hrana zřetelná) a 5 (jílovitopísčítá hlína, středně ulehlá) představují podloží. Na stavbě byly také kontrolovány i základové pasy, které byly zahlobeny hloubky cca 50 cm (měřeno od skryté plochy). V rámci základového pasu byl zkoumán objekt č. 5, který se podařilo dokumentovat na profilech základového pasu v JV části zkoumané plochy. Bohužel tento objekt nemohl být zkoumán v celém svém rozsahu, poněvadž by narušil základy budoucího RD³⁵. Cílem výzkumu byla dokumentace stavbou ohrožených archeologických situací a zjištění pokračování sídliště z mladší doby kamenné, které se podařilo na této lokalitě z větší části prozkoumat. Výzkum však odhalil sídlištní objekty ze starší doby železné a z období raného středověku.

4.2 RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán výstavbou rodinného domu (dále RD) na parc. č. 841/9, 841/84, 841/12 (mapa č. 1, číslo 2), k. ú. Libišany, okr. Pardubice (ZAV čj. 422/15). Vlastní exkavaci a dokumentaci archeologických objektů, která proběhla od 5. 8. do 17. 8. a od 21. 9. do 23. 9. 2015, provedli pracovníci Východočeského muzea v Pardubicích

³³ V. VOKOLEK, *Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech*, str. 11.

³⁴ František Janošek KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č.: 840/42 a 841/70, k.ú. Libišany (čj. 422/15)*. Nálezová zpráva, 2016, uložena ve VČM v Pardubicích.

³⁵ *tamtéž*

(Mgr. F. J. Kašpárek a Mgr. A. Matoušková) za pomoci studentů z Univerzity Pardubice³⁶. Zde bych rád zmínil, že jsem byl osobně přítomen na tomto výzkumu v rámci archeologické praxe.

Na ploše výzkumu byla provedena skrývka nadložních vrstev (ornice a podorničí) na podloží do hl. cca 40 cm. Skrývka byla provedena pásovým bagrem s hladkou lžící bez zubů (tzv. svahovkou). Podloží představovala spraš okrové barvy (středně ulehlá okrová písčité hlína s ččkami šedohnědé písčité hlíny). Plošným výzkumem se podařilo odhalit část sídliště z pozdní doby bronzové³⁷.

4.3 Střepový materiál ze sbírky Muzea východních Čech v Hradci Králové

Roku 1979 pan Vencel provedl povrchový sběr na parcelách číslo 341/1 (mapa č. 1, číslo 3) a 336, 337/1 (mapa č. 1, číslo 6 a 7) a našel fragmenty střepů náležíících do období popelnicových polí, konkrétně do slezskoplatěnické kultury. Střepy jsou uloženy v muzeu v Hradci Králové s přírůstkovým číslem 27/80 a 28/80. V přiložené mapě na konci kapitoly představují tento povrchový sběr parcely označené číslem 3, 6 a 7 (mapa č. 1, číslo 3, 6 a 7) v blízkosti dnešního hřbitova, který je označen červenou barvou.

Následně 7. 5. 1980 provedl další povrchový sběr na výše zmíněných parcelách Ing. V. Šafář, který taktéž odhalil keramické fragmenty náležíící slezskoplatěnické kultuře. Zmiňované keramické fragmenty jsou uloženy v Muzeu východních Čech v Hradci Králové s přírůstkovým číslem 28/80 a 29/80. Tento povrchový sběr je rovněž označen číslem 3, 6 a 7 (mapa č. 1, číslo 3, 6 a 7).

Dne 29. 3. 1989 proběhl povrchový sběr pod vedením Dr. Šafáře a Dr. Vokolka na parcelách číslo 340, 341/1, naleziště 2³⁸ (mapa č. 1, čísla 3 a 4). Povrchovým sběrem byly získány keramické střepy z kultury slezskoplatěnické III. stupně. Uloženo v muzeu v Hradci Králové s přírůstkovým číslem 2/90 a 3/90.

Následně dne 18. 10. 1990 pokračoval povrchový výzkum vedený Dr. Vokolkem a J. Bočkem na parcelách číslo 334, 336, 337/ 1, kde bylo zachyceno pokračování sídliště

³⁶ František Janošek KAŠPÁREK, *Novostavba RD včetně IS, zpevněných ploch a oplocení, parc. č. 841/9, 841/84, 841/12, k. ú. Libišany (čj. 422/15)*. Nálezová zpráva, 2017, uložena ve VČM v Pardubicích.

³⁷ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba RD včetně IS, zpevněných ploch a oplocení, parc. č. 841/9, 841/84, 841/12, k. ú. Libišany*.

³⁸ J. KALFERST-J. SIGL-V. VOKOLEK, *Archeologické přírůstky v Muzeu východních Čech v Hradci Králové v letech 1990 a 1991*, str. 16.

JZ směrem³⁹. Keramický materiál je uložen v muzeu v Hradci Králové s přírůstkovým číslem 72/91. Tento povrchový sběr probíhal na parcelách označené na mapě číslem 6, 7 a 8 (mapa č. 1, číslo 6, 7 a 8)

Archeologický materiál získaný D. Víchem, M. Kuchaříkem a J. Hlávkem ze dne 29. 3. 2002 je rovněž uložen v muzeu v Hradci Králové s přírůstkovým číslem 34/05. Povrchový sběr probíhal na lokalitě východně od silnice mezi obcí a hřištěm (označené číslem 5).

Dalším povrchovým průzkumem byl sběr na lokalitě „Písník u silnice“ a „Písník dolů k blatům“, jehož keramický materiál je taktéž uložen v muzeu v Hradci Králové s pořadovým číslem 58/2016. Tento průzkum je na mapě označen číslem 5 (mapa č. 1, číslo 5)

Mapa č. 1: Zobrazení zkoumaných parcel se zastoupením slezskoplatěnické kultury na k. ú. Libišany.

Dnešní hřbitov je označen červenou barvou. Mapa k. ú. dostupná z url:

<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=682918&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka> [cit. 2018-06-24].

³⁹ V.VOKOLEK, *Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech*, str. 4.

5 METODA ZPRACOVÁNÍ

Následující kapitola podává stěžejní informace o struktuře katalogů objektů a nálezů na dané lokalitě. Další informace obsažené v této kapitole pojednávají o interpretaci archeologických situací. Dále poskytuje informace o metodě kvantitativního a kvalitativního vyhodnocení keramiky.

Popis, kresebná a fotografická dokumentace nálezových situací je velice důležitá část při zpracování výzkumů, proto nemůže chybět ani v bakalářské práci, dokonce tvoří její stěžejní, podstatnou část.

Katalog archeologických nálezů z lokality je tvořen slovním popisem, který je srozumitelný a jednoznačný. Struktura katalogu je rozdělena chronologicky podle parcel rodinných domů, jejichž stavba vyvolala ZAV. V poslední řadě je katalog doplněn také nálezy ze sbírky Fr. Půlpána, které jsou uloženy ve VČM v Pardubicích a v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Popis jednotlivých nálezů je dělen dle objektů, v nichž byly nalezeny. Nejprve je vždy popsán samotný objekt a poté jeho výplň a nálezy. Pro popis objektů a jejich výplní v obou případech parcel RD sloužily jako zdroj informací nálezové zprávy, které sepsal Mgr. František Janošek Kašpárek⁴⁰.

Ve slovním popisu jednotlivých archeologických nálezů byly sledovány následující vlastnosti. První ze sledovaných vlastností bylo umístění fragmentu v rámci nádoby (tj. okraj, hrdlo, výduť, ucho, dno a obecné tělo nádoby), čímž byly střepy rozdělené na fragmenty typické (tj. okraj, hrdlo, výduť, ucho, dno a střepy s typickou výzdobou), které jsou následně popsány v katalogu, a atypické fragmenty, které avšak nejsou součástí popisu a obrazového katalogu.

Pro popis typických fragmentů střepů byly sledovány jejich důležité rysy pro jejich interpretaci. Nejdříve bylo sledováno umístění fragmentů v rámci nádoby (tj. okraj, hrdlo, výduť, ucho, dno a střepy s typickou výzdobou). Dále typ nádoby, pokud jej fragment dovolil rozpoznat.

Dalším důležitým rysem byla výzdoba a úprava povrchu. Mezi typickou výzdobou povrchu je zde řazena plastická (žebrovaná páska) a vhloubená (vrypy, rytá). V katalogu se objevují fragmenty s následujícími úpravami povrchu, se zdrsněním, drsným, hrubým,

⁴⁰ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č.: 840/42 a 841/70, k.ú. Libišany.*

F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba RD včetně IS, zpevněných ploch a oplocení, parc. č. 841/9, 841/84, 841/12, k. ú. Libišany.*

hladkým a místy hrubším. Úprava povrchu a barva jsou popisovány jak z pohledu vnější, tak i vnitřní strany fragmentu. Pokud se povrch a barva pro vnější i vnitřní stranu fragmentu shoduje, tak je popisován souhrnně jako celek.

Následně dalším rysem bylo sledování příměsí v keramickém těstě fragmentů. Keramické fragmenty se tedy dělí na hmotu s příměsí a bez příměsí. Nádoby z jemné keramiky, tj. stolní keramika, se většinou vyznačují příměsí z jemného písku. Naopak užitková keramika je s příměsí kamínků, drobných či větších rozměrů, které i mohou vystupovat ven z povrchu fragmentu.

Po výše zmíněném popisu příměsí následují rozměry střepu, které jsou udávány v centimetrech. První v pořadí je šířka, druhá je výška a třetí je síla stěn (Š x V x S). Nakonec je vložen odkaz na obrázek v tabulkách či popřípadě odkaz na fotografii.

Dalším důležitým prvkem mé bakalářské práce je interpretace archeologických situací. V této interpretaci jsem postupoval systematicky od nejstarších objektů po nejmladší. Nejdůležitějším rysem byl tvar, rozměr objektu a nálezový inventář. Objekty, které svou datací nespádaly do horizontu kultury slezskoplatěnické, nejsou součástí interpretace, jelikož pro tuto práci nejsou relevantní. S ohledem na tvar, rozměr, keramický materiál a případné postupné zaplňování objektu byla také určena jeho pravděpodobná funkce. V rámci výzkumu na parcelách č. 840/42 a 841/70 byl relevantní pouze jediný objekt, konkrétně se jedná o objekt 4, který je interpretován jako sídlištní jáma, později užitá jako odpadní (Obr. 4). Z výzkumu na parcelách číslo 841/9, 841/84 a 841/12 bylo zjištěno celkem 6 objektů. Z tohoto celkového počtu jsou 3 objekty interpretovány jako pozůstatky kůlových jamek (objekt 5, 6 a 9, Obr. 12, 13 a 15), dále byl objekt 2 (Obr. 11) interpretován jako oválná jáma, objekt 7 (Obr. 14) byl interpretován jako sídlištní jáma a objekt 13 (Obr. 16) nám nedovolil bližší interpretaci. O interpretaci všech relevantních objektů pojednává samostatná kapitola 7 (interpretace archeologických situací).

V další kapitole následuje samotný rozbor/analýza nálezů. Důraz je zde kladen na keramický materiál, konkrétně na typické fragmenty. V rozboru nálezů je postupně rozebrána každá parcela RD a následně střepový materiál z Muzea východních Čech v Hradci Králové. Sledován je především podíl typických a atypických prvků na dané parcele a následně v daném objektu. Tento sledovaný prvek je následně znázorněn jednoduchým grafem. V případě, že byl podíl typických a atypických střepů v objektu zanedbatelný, či příliš malý, tak je popsán pouze slovně a není tedy znázorněn v grafu.

Dalším sledovaným prvkem v rozboru nálezů je úprava povrchu fragmentů. Na každé parcele a následně v každém objektu je pak tedy sledován podíl fragmentů s různými úpravami povrchu. Pokud podíl poskytl dostatečný rozdíl, tak je pak znázorněn v grafu. Pokud to nedovolil, tak je popsán pouze slovně. Následným sledovaným prvkem je ostřívo v keramickém těstě střepu, kde je rozdělen na druhy ostříva (konkrétně s příměsí hrubého písku, jemného písku, mazanicové krusty a bez příměsí). Poté je slovně popsán a pokud to bylo možné, tak i znázorněn grafem.

Dalším předmětem sledování u rozboru nálezů bylo případné určení typu nádoby a její výzdoby vycházející z interpretace keramického fragmentu. Následuje tedy kapitola, která se věnuje zastoupeným typům nádob a jejich výzdobě. V případě tohoto rozboru se zde nachází 5 typů nádob– květináče, okříny, amforovité nádoby/nádobky, mísy/misky a koflíky. V podkapitole zastoupených typů nádob a jejich výzdoby jsou zahrnuty také další nálezy sídlištních aktivit, tedy konkrétně přeslen. Sleduji zejména obecný vývoj tvaru daného typu nádob, který je slovně popsán a uvádím zde konkrétní příklady ze souborů keramického materiálu z Libišan. Následuje výzdoba určených typů nádob, která je taktéž slovně popsána a provázána s obrázky. V tomto případě se jedná o 2 typy výzdoby (vhloubená a plastická). Následně jsou uvedeny i případné analogie z jiných, okolních nalezišť sídlišť lidu popelnicových polí. V případě analogií jsem nejvíce čerpal z publikací V. Vokolka⁴¹ a z prozkoumaného sídliště u Sobčic, publikované K. Motykovou v časopise *Památky archeologické*⁴². V případě datování keramického inventáře je důležitým prvkem sledování zejména typická výzdoba fragmentu, dále užitý materiál při výrobě, způsob vypálení a následně pokud to bylo možné i profilace střepu. Všechny tyto aspekty byly srovnávány s typickými fragmenty slezskoplatěnické kultury. V podkapitole mazanice je rozebrán počet nálezů mazanice v daných objektech a její váha. Následuje podkapitola kámen, kde je sledován počet nalezených kamenů a jejich opracování.

Další kapitola je samotná datace objektů dle získaného keramického inventáře. Postupuji zde opět chronologicky od nejstarších výzkumů po nejmladší.

⁴¹ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*. Pardubice 1999.

V. VOKOLEK, *Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech*.

⁴² Karla MOTYKOVÁ, *Sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic*, in: *Památky archeologické* č.2 1973, str. 235-271.

6 KATALOG ARCHEOLOGICKÝCH SITUACÍ A NÁLEZŮ

6.1 RD na parcelách č. 840/42 a 841/70

6.1.1 Objekt 4

Oválná jáma o rozměrech 142 (SZ-JV) a 182 cm. SZ stěna téměř kolmo spadala a JV stěna objektu se šikmo svažovala k rovnému dnu do hloubky 50 cm.

Popis vrstev:

Vrstva 1: Středně šedohnědá písčité hlína, málo ulehlá, drobký až větší fragmenty mazanice (85% mazanicový blok), nahodilé drobký uhlíků, kameny, keramika, hrana zřetelná.

Vrstva 2: Středně šedohnědá písčité hlína, málo ulehlá, velké množství uhlíků (drobký menší než 2 cm), hrana zřetelná.

Vrstva 3: Podloží – okrově rezavá spraš.

Vrstva 4: Okrově hnědošedá písčité hlína, středně ulehlá, drobký uhlíků (drobký menší než 10 cm), hrana málo zřetelná.

Vrstva 5: Podloží – jílovito-písčité hlína, středně ulehlá.

Vrstva 6: Podorničí – šedohnědá písčité hlína se stopami mazanice, středně ulehlá, hrana zřetelná.

Nálezy:

Vrstva 0 - dno/ S ½

Sáček č. 15

1. Zlomek okraje nádoby. Z vnější strany nádoby povrch drsný, černý. Z vnitřní strany nádoby povrch hrubší, spíše okrové barvy. Ve hmotě střepu viditelná příměs hrubšího písku. Rozměry: 2,1 x 1,9 x 0,8 cm. Tab.: 1: 1.

Vrstva 10-20 cm/ J 2/2

Sáček č. 21

1. Zaoblený střep ze stěny nádoby zdobený rytou linií. Povrch hrubší, barva šedá. Ve hmotě střepu není viditelná žádná příměs. Rozměry: 2,5 x 1,8 x 1 cm. Tab.: 1: 2.

Z části mazanické krusty/ J 2/2

Sáček č. 26

1. Střep ze spodku a dna větší nádoby hrubého okrového povrchu. Ve hmotě tělesa jsou rozpoznatelné z části mazanické krusty (fragmenty). Rozměry: 7,4 x 6,1 x 0,8 cm. Tab.: 1: 3.

6.2 RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12

6.2.1 Objekt 2

Objekt číslo 2 o rozměrech 150 (SZ-JV) a 60 cm se šikmými stěnami, které pozvolna spadaly k téměř rovnému dnu do hloubky přibližně 10 cm. Výplň objektu tvořila kyprá okrově šedohnědá písčité hlína s propláskou prachového světle žlutého písku. Její hranice byla znatelná.

Popis vrstev:

Vrstva 1: Středně šedohnědá písčité hlína s propláskou prachového světle žlutého písku, kyprá, hranice jasná.

Vrstva 2: Podloží – světle hnědý písek, kyprý, čocky šedohnědé písčité hlíny.

Nálezy:

Vrstva 0 – dno/ J ½

Sáček č. 5

1. Střep z výdutě nádoby s vodorovnými rytými liniemi a šikmo navazujícími liniemi. Střep je černé barvy, téměř hladký. Ve hmotě tělesa rozpoznán drobný příměs jemného písku. Rozměry: 1,7 x 1,3 x 0,4 cm. Tab. 2: 1.

6.2.2 Objekt 5

Jedná se o téměř kruhovou jámu s průměrem přibližně 44 cm. Objekt má mísovité dno v hloubce 20 cm se šikmo se svažujícími stěnami. Výplň kruhové jámy tvořila šedohnědá kyprá písčité hlína s proplásky prachového světle žlutého písku. Její hranice byla zřetelná.

Popis vrstev:

Vrstva 1: Středně šedohnědá písčité hlína s proplásky středně hnědého písku, středně ulehlá, hranice jasná, uhlíky 5 %, 1ks keramiky.

Vrstva 2: Podloží – středně okrová písčité hlína, středně ulehlá, čocky středně šedohnědé písčité hlíny.

Nálezy:

Vrstva 0–10 cm/ S 2/2

Sáček č. 13

1. Zlomek okraje nádoby. Z vnější strany je barva spíše okrová, z vnitřní strany černošedá, povrch hladký. Ve hmotě střepu rozpoznatelná velice drobná příměs jemného písku. Rozměry: 2,7 x 1,6 x 0,5 cm. Tab.: 2: 2.

6.2.3 Objekt 6

Téměř kruhová jáma s průměrem přibližně 52 cm. Stěny objektu šikmo směřovaly k rovnému dnu do hloubky 26 cm. Výplň objektu tvořila středně ulehlá šedohnědá písčité hlína s proplásky písku. Vrstva obsahovala menší množství uhlíků a keramické fragmenty. Hranice byla méně zřetelná.

Popis vrstev:

Vrstva 1: Středně šedohnědá písčité hlína s proplásky prachového žlutého písku.

Vrstva 2: Podloží – středně okrová písčité hlína, středně ulehlá, čocky středně šedohnědé písčité hlíny.

Nálezy:

Vrstva 0 – dno/ J 1/2

Sáček č. 16

1. Ouško z květináčové nádoby má okrovou barvu, ve hmotě bez příměsí. Rozměry: 2,8 (po stěnu nádoby 2 cm) x 3,3 x 0,8cm. Tab.: 2: 3.

Vrstva 10 – dno/ S 2/2

Sáček č. 21

1. Zlomek hrdla květináčové nádoby s plastickou žebrovanou linií. Vnější strana květináče je okrová a vnitřní strana je černá. Ve hmotě je dobře rozpoznatelná příměs hrubého písku. Rozměry: 6,7 x 7 x 0,8 (s plastickou žebrovanou linií 1,5) cm. Tab.: 2: 4.

6.2.4 Objekt 7

Jedná se o oválnou jámu o rozměrech 220 (JZ-SV) a 150 cm. JZ stěna se téměř kolmo a SV se pozvolna svažovaly k téměř rovnému dnu do hloubky 18 cm. Výplň objektu tvořila středně ulehlá okrově šedá písčité hlína, která obsahovala čochky mazanice, fragmenty keramiky a stopy uhlíků. Hranice byla méně zřetelná.

Popis vrstev:

Vrstva 1: Středně okrově šedá písčité hlína, středně ulehlá, hranice méně jasná, čochky mazanice (5%), fragmenty keramiky, uhlíky (20%).

Vrstva 2: Podloží – středně okrová písčité hlína, středně ulehlá, čochky středně šedohnědé písčité hlíny.

Nálezy:

Vrstva 0 – dno/ Z 2/2

Sáček č. 30

1. Střep z maximální výdutě okřínu. Pod výdutí povrch hrubší. Vnější strana okrová, vnitřní strana nádoby černá. Ve hmotě nádoby je zřetelná příměs hrubého písku. Rozměry: 9,8 x 7,7 x 1,3 cm. Tab.: 3: 1.

2. Střep s kmenem ucha. Povrch hladký, černý bez viditelných příměsí ve hmotě. Rozměry: 3 x 3,9 x 1,1 cm. Tab.: 3: 2.

3. Zlomek hrdla nádoby. Vnější strana střepu je šedo-černá a vnitřní strana je šedá, povrch je hladký. Ve hmotě zaznamenáváme příměs jemného písku. Rozměry: 6 x 4,5 x 0,6 cm. Tab.: 3: 3.

4. Zlomek hrdla nádoby šedé barvy z vnější strany a okrové ze strany vnitřní. Ve hmotě bez příměsí. Rozměry: 2,8 x 2,3 x 1 cm. Tab.: 3: 4.

5. Zlomek střepu z výdutě amforovité nádoby. Povrch spíše hladký, místy hrubší, černé barvy z vnější i vnitřní strany. Střep je zdobený rytými liniemi. Rozměry: 8,1 x 4 x 0,5 cm. Tab.: 5: 3.

Rekonstrukce amforovité nádoby (sáček č. 23 a 30)

V rekonstrukci amforovité nádoby byly použity 2 fragmenty, konkrétně zlomek hrdla a maximální výdutě. Celkový počet fragmentů z amforovité nádoby je 7, avšak k rekonstrukci nám stačily výše zmiňované. Průměr nádoby je 12 cm s ven vykloněným okrajem, zjištěným díky nálezu zlomku okraje hrdla. Rozměr a tvar dna nádoby nebylo možné určit, jelikož nebyl nalezen fragment, který by dokázal tuto skutečnost objasnit. V rekonstrukci je tedy znázorněn pouze možný pravděpodobný tvar spodní části amfory a jejího dna. Nádobu má do své maximální výdutě hladký povrch, spodní část je hrubší. Amfora je černé barvy. Na fragmentech rekonstruované amforovité nádoby jsou patrné typické prvky výzdoby. Konkrétně se jedná o řadu drobných žlábků, které probíhají pravděpodobně po celém obvodu těla nádoby v celkové šířce přibližně 1 cm. Dále se zde objevují 2 kružnicové ornamenty, první se nachází nad linií zmiňovaných žlábků s průměrem 0,8 cm a druhý se nachází nad přelomem maximální výdutě s průměrem 1,5 cm. Výšku amforovité nádoby nemůžeme zcela přesně určit, protože nebyl nalezen fragment dna a spodní části nádoby. Maximální šířka amfory je 17,6 cm. Tab.: 4.

Další fragmenty amforovité nádoby:

Vrstva 0 – 10 cm/ V ½

Sáček č. 23

1. Zlomek střepu z podhrdlí. Fragment má hladký povrch, z vnější strany je černý a zdobený vertikálními rytými liniemi. Vnitřní strana fragmentu je okrovo-hnědá. Bez rozpoznatelné příměsí. Rozměry: 4,7 x 6 x 0,5 cm. Tab.: 5: 1.

Vrstva 0 – dno/ V 1/2

Sáček č. 24

1. Zlomek střepu z amforovité nádoby. Povrch hladký, černé barvy, zdobený rytými liniemi. Vnitřní strana je okrová. Ve hmotě fragmentu není rozpoznatelná příměs. Rozměry: 2,8 x 2,4 x 0,6 cm. Tab.: 5: 2.

6.2.5 Objekt 9

Téměř kruhová jáma s průměrem cca 68 cm. Šikmé stěny objektu se svažovaly k nepravidelnému dnu do hl. 22 cm. Výplň tvořila středně ulehlá okrová písčité hlína, která obsahovala čočky a stopy uhlíků. Hranice byla zřetelná.

Popis vrstev:

Vrstva 1: Středně okrovošedá písčité hlína, středně ulehlá, hrana jasná, čočky mazanice (5%), uhlíky (20%).

Vrstva 2: Podloží – středně okrová písčité hlína, středně ulehlá, čočky středně šedohnědé písčité hlíny.

Nálezy:

Vrstva 0 – dno/ Z 2/2

Sáček č. 33

1. Zlomek hrdla miskovité nádoby okrové barvy. Povrch částečně zdrsňený. Vnitřní strana černá. Ve hmotě fragmentu bez znatelných příměsí. Rozměry: 5 x 5,5 x 0,6 cm. Tab.: 6.

6.2.6 Objekt 13

Objekt byl objeven v jižním rohu kolektoru A (cca 3,5 x 2,5 m). Objekt se podařilo prozkoumat jen částečně, jelikož jeho další část pokračovala do míst, která nebyla ohrožena stavbou. Na východní stěně kolektoru dosahovala prozkoumaná část objektu délky 134 cm

a na západní straně 138 cm. Stěny se šikmo svažovaly k rovnému dnu do hl. 44 cm. Výplň tvořila okrově šedá slabě zahliněná sprašová hlína.

Popis vrstev:

Vrstva 1: Ornice – světle šedá, písčítá.

Vrstva 2: Středně okrovošedá slabě zahliněná sprašová hlína.

Vrstva 3: Podloží – okrová spraš.

Nálezy:

Vrstva 0 – dno

Sáček č. 34

Atypické střepy.

Sběr

Sáček č. 38

Atypické střepy.

6.3 Sbíрка Fr. Půlpána VČM v Pardubicích

6.3.1 Bronzová sekerka

Jedná se o plochou bronzovou sekerku s úzkými lištami se schůdkem a obloukovým, jemně zdrsňeným břitem. Sekerka je zelené barvy s jemným povrchem. Tab.: 7. Tento typ sekery se objevuje spíše ve střední době bronzové v mohylové kultuře⁴³.

6.3.2 Bronzová jehlice

Jedná se o bronzovou jehlici zdobenou vertikálními rytými liniemi a horizontálními žlábkami se vpichy s dvou kónickou hlavicí. Jehlice má šedou barvu. Hlavice není zdobená. Tab.: 8. Tento typ jehlic se objevuje v období popelnicových polí v přelomové fázi mezi stupni Ha A1/ Ha A2⁴⁴.

6.4 Sbíрка Muzea východních Čech v Hradci Králové

6.4.1 Nálezy p. Vencle 1979

Keramický inventář tohoto souboru byl získán povrchovým sběrem na parcelách číslo 341/1 a 336, 337/1 dne 31. 12. 1979 Sl. Venclem.

Sáček č. 1

1. Parcelní číslo 341/1, pořadové číslo 27/80. Zlomek hrdla květináče. Povrch hrubší zdobený plastickou páskou. Vnější strana střepe má hnědou barvu, vnitřní strana střepe je hnědo-černá. Ve hmotě je rozpoznatelná příměs písku a drobných kamenů. Rozměry: 7,1 x 5,5 x 0,6 (s plastickou páskou 0,9) cm. Tab.: 9: 1.

Sáček č. 8

1. Parcelní číslo 336, 337/1, pořadové číslo 28/80. Zlomek hrdla nádoby černo okrové barvy, povrch hladký. Vnitřní strana střepe je hladká a šedé barvy. Ve hmotě bez znatelné příměsi. Rozměry: 2,8 x 2,8 x 0,4 cm. Tab.: 9: 2.

⁴³ Luboš JIRÁŇ ed. *Archeologie pravěkých Čech 5*, Praha 2008, str. 112-115.

⁴⁴ *tamtéž*, str. 159-161.

6.4.2 Nálezy Ing. V. Šafáře 7. 5. 1980

Nálezy keramických fragmentů tohoto souboru byly získány povrchovým sběrem Ing. V. Šafáře dne 7. 5. 1980 na parcelách číslo 341/1 a 336, 337/1.

Sáček č. 3

1. Pořadové číslo 28/80. Zlomek střepu nádoby černé barvy. Střep je zdoben rytými liniemi. Povrch hrubší, vnitřní strana černá, hladká. Střep je bez známky příměsí. Rozměry: 3,4 x 5 x 1 cm. Tab.: 10: 1.

2. Pořadové číslo 28/80. Zlomek hrdla nádoby. Povrch hrubší, okrové barvy, zdobené jemnou rytou linií v podhrdlí. Vnitřní povrch je šedé barvy, hladký. Bez příměsí ve hmotě. Rozměry: 4,2 x 3,6 x 0,9 cm. Tab.: 10: 2.

Sáček č. 9

1. Pořadové číslo 29/80. Zlomek střepu z květináče s výraznou plastickou páskou. Střep je okrový, hrubý. Vnitřní strana je šedá, jemná, místy hrubá. Ve hmotě střepu nerozeznatelné příměsí. Rozměry: 5,2 x 4,3 x 1,4 (s plastickou páskou 2,2) cm. Tab.: 10: 3.

6.4.3 Inventární číslo 8967–73

Keramický soubor s inventárním číslem 8967–73 je uložen v Muzeu východních Čech v Hradci Králové bez bližších informací o lokalitě či dne výzkumu.

Sáček č. 1

1. Střep z menší amforovité zásobnice s pupkem okrové barvy, povrch střepu je hladký. Z vnitřní strany světlejší okrové barvy s hladkým povrchem. Ve hmotě bez příměsí. Rozměry: 10 x 10,7 x 2 (s pupkem 2,5) cm. Tab.: 11.

6.4.4 Libišany naleziště 3

Keramický inventář z naleziště 3 byl získán povrchovým sběrem V. Vokolkem a J. Bočkem dne 29. 3. 1989 na parcelách číslo 334, 336, 337/ 1.

Sáček č. 1

1. Parcelní číslo 334, 336, 337/1, pořadové číslo 72/91. Zlomek hrdla nádoby hnědé barvy a jemného povrchu bez zdobení. Ve hmotě střepu bez příměsí. Rozměry: 3,9 x 3,3 x 0,7 cm. Tab.: 12: 1.

Sáček č. 3

1. Parcelní číslo 334, 336, 337/1, pořadové číslo 3/90. Zlomek střepu z amforovité nádoby černé barvy se zdobením v podobě jemných rytých linií. Povrch jemný. Vnitřní strana střepu je šedé barvy, jemný povrch. Ve hmotě střepu bez příměsí. Rozměry: 2,6 x 3,3 x 0,4 cm. Tab.: 12: 2.

2. Parcelní číslo 334, 336, 337/1, pořadové číslo 3/90. Zlomek výdutě, respektive lomu profilovaného koflíku černé barvy. Povrch jemný, zdobený rytými liniemi. Vnitřní strana je šedá, jemná. Ve hmotě střepu bez znatelné příměsí. Rozměry: 2,9 x 1,6 x 0,5 cm. Tab.: 12: 3.

6.4.5 Libišany „Písník u silnice“

O povrchovém sběru z lokality „*Písník u silnice*“ se nepodařilo získat více informací.

Sáček č. 2

1. Pořadové číslo 58/2016, inventární číslo 81477. Zlomek hrdla amforovité nádoby černé barvy, zdobené vodorovnými rytými liniemi a nad a pod nimi šikmými 2 mm dlouhými rytými liniemi. Povrch je z obou stran hladký. Ve hmotě střepu bez příměsí. Rozměry: 2,4 x 2 x 0,4 cm. Tab.: 12: 4.

6.4.6 Libišany „Písník dolů k blatům“

O povrchovém sběru z lokality „*Písník dolů k blatům*“ se nepodařilo získat více informací.

Sáček č. 3

1. Pořadové číslo 58/2016, inventární číslo 81478. Zlomek střepu světle hnědé barvy, jemného, občas hrubšího povrchu. Zdobeno 2 rytými liniemi. Vnitřek střepu okrový, jemný. Bez příměsí. Rozměry: 3,9 x 4,1 x 0,6 cm. Tab.: 12: 5.

7 INTERPRETACE ARCHEOLOGICKÝCH SITUACÍ

Shrneme-li dosavadní údaje o nálezové situaci na parcele č. 840/42 a 841/70, bylo zaznamenáno 7 objektů – 4 pozůstatky kůlových jamek (objekt 1, 2, 3 a 6), sídlištní jáma, která byla později užita jako odpadní (objekt 4), část zemnice z raně středověkého období (objekt 5) a sídlištní jáma (objekt 5B). Avšak pro mou bakalářskou práci pojednávající o slezskoplatěnickém osídlení je relevantní pouze objekt 4, tedy sídlištní jáma datovaná díky keramickému inventáři do starší doby železné (stupeň HD1), která byla zřejmě později užita jako jáma odpadní, protože pravděpodobně již nebyla nadále využívána ke svému původnímu účelu. Archeologická situace nejeví známky termální alterace terénu. Dokumentovaný mazanícový blok se jeví jako destrukce v sekundárním uložení. Zda jde o pozůstatky požáru nebo nějaké konstrukce či pece v okolí, nelze rozhodnout. V objektu se našel keramický materiál, který bude rozebrán v následující kapitole.

Získané údaje o nálezové situaci na parcele č. 841/9, 841/84 a 841/12 vypovídají o tom, že bylo zaznamenáno 14 objektů. Celkem z 5 objektů (objekt 1, 10, 11, 12 a 14) nebyl získán žádný keramický materiál, který by mohl určit jejich dataci. Dále byly zaznamenány 3 objekty (objekt 3, 4, 8), které datací spadají do mladší doby kamenné (období neolitu). A konečně 6 objektů (2, 5, 6, 7, 9 a 13) spadá dle svého keramického inventáře do doby popelnicových polí (kultura slezskoplatěnická – stupeň HB). V dalších odstavcích se tedy budeme zabírat pouze objekty spadající do slezskoplatěnické kultury.

Objekt 2

Jedná se o oválný sídlištní objekt, blíže nespécifikovatelné funkce, zasahující do nepřilíš velké hloubky (10 cm).

Objekt 5

Podle tvaru a hloubky objektu můžeme tento objekt interpretovat jako pozůstatek kůlové jamky.

Objekt 6

Dle kruhového tvaru a následně hloubky objektu můžeme tento objekt opět interpretovat jako pozůstatek kůlové jamky⁴⁵. V objektu 6 se našel celkem bohatý keramický inventář, stopy mazanice a kamenů.

Objekt 7

Vzhledem k velikosti a tvaru objektu a jeho bohatého obsahu můžeme tento objekt interpretovat jako sídlištní jámu. V objektu 7 byly nalezeny fragmenty amfory, kterou jsem se pokusil rekonstruovat v předchozí kapitole. Dále se zde našel fragment maximální výdutě okřínu a zlomek hrdla kotlíkové nádoby. Všechny tyto nálezové skutečnosti nasvědčují tomu, že tento objekt sloužil jako sídlištní jáma⁴⁶.

Objekt 9

Ze všech získaných informací o objektu 9 můžeme interpretovat tuto situaci jako pozůstatek kůlové jamky.

Objekt 13

Interpretace tohoto objektu je problematická, jelikož nebyl prozkoumán celý, a proto nám tato skutečnost nedovoluje bližší interpretaci.

⁴⁵ Karel SKLENÁŘ – Zuzana SKLENÁŘOVÁ a Miloslav SLABINA, *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha 2002. ISBN 80-7277-115-9, str. 128.

⁴⁶ *tamtéž*

8 ROZBOR NÁLEZŮ

8.1 Keramický materiál

Keramický materiál je velice důležitý z hlediska určení chronologie. Při zpracování bakalářské práce jsem vycházel při určení chronologie a typů nádob z publikace Archeologie pravěkých Čech 5 a 6⁴⁷ a z publikací V. Vokolka⁴⁸. Chronologie doby bronzové a halštatského období, s ohledem na slezskoplatěnickou kulturu, je určena především podle keramiky na následující jednotlivé stupně I- IV. První a druhý stupeň slezskoplatěnické kultury spadá dle chronologie do pozdní doby bronzové, konkrétně se jedná o období Ha B1-B3. Třetí stupeň slezskoplatěnické kultury odpovídá období Ha C-D1, čtvrtý stupeň období Ha D2-3 až LT A, ve které dochází k přechodu do doby laténské.

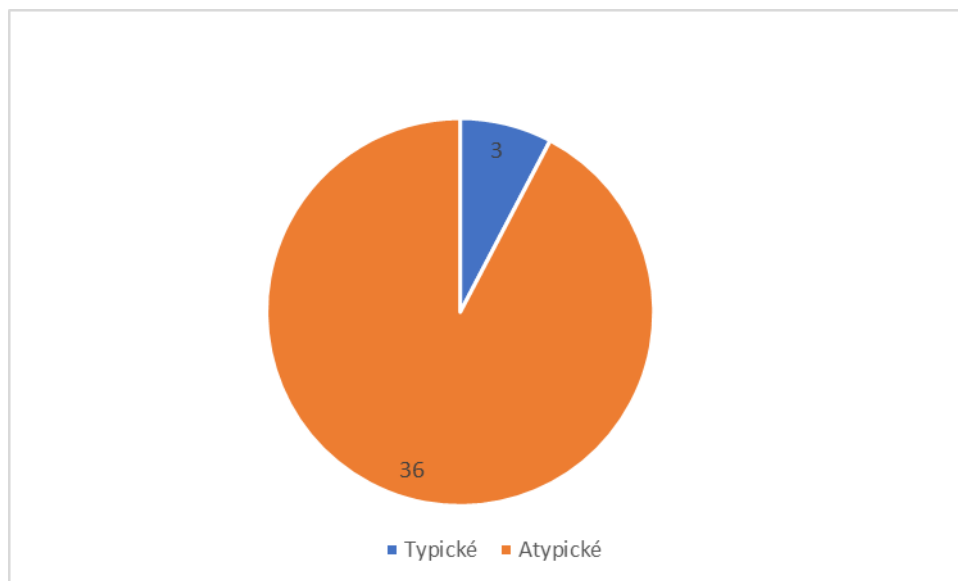
Následuje rozbor keramiky z libišanských objektů, který byl nastíněn v kapitole metoda zpracování. Rozbor je rozdělen na část kvalitativní a kvantitativní, tyto části se v rozboru prolínají. Především je u objektů sledováno zastoupení střepů typických a atypických. U střepů typických je pak dále sledován jejich povrch, ostřívo a výzdoba.

Keramický inventář získaný na parc. č. 840/42 a 841/70, k.ú. Libišany není příliš bohatý, zahrnuje materiál z objektů 4, 5, 5B, 6 a z povrchového sběru. Celkový počet získaného keramického materiálu je 54 kusů. Avšak keramický materiál získaný z objektů 5, 5B, 6 a z povrchového sběru svojí datací spadá do pravěku (7 ks) či raného středověku (8 ks) a jejich rozbor a datace tedy není předmětem této bakalářské práce. Nálezů, datovaných do kultury slezskoplatěnické stupně HD1, je tedy celkový počet 39 ks. Většina keramiky náleží objektu číslo 4.

Z objektu 4 byl získán celkový počet 39 kusů keramických fragmentů. Podíl typických střepů ze souboru je 3 ks a atypických střepů je 36 ks (graf č. 1). Z typických střepů jsou 2 fragmenty hrubého povrchu a 1 kus je drsného povrchu. Z pohledu ostřiva fragmentu jsou zde zastoupeny hned 3 druhy – hrubší písek, mazanicové krusty (v keramické hmotě fragmentu jsou rozpoznatelné částičky mazanice) a bez příměsí. Určení typů nádob ze souboru nálezů z objektu 4 nebylo možné interpretovat, jelikož nebyly nalezeny žádné fragmenty, které by interpretaci umožnily.

⁴⁷ N. VENCLOVÁ, ed. *Archeologie pravěkých Čech 6*, str. 84-94

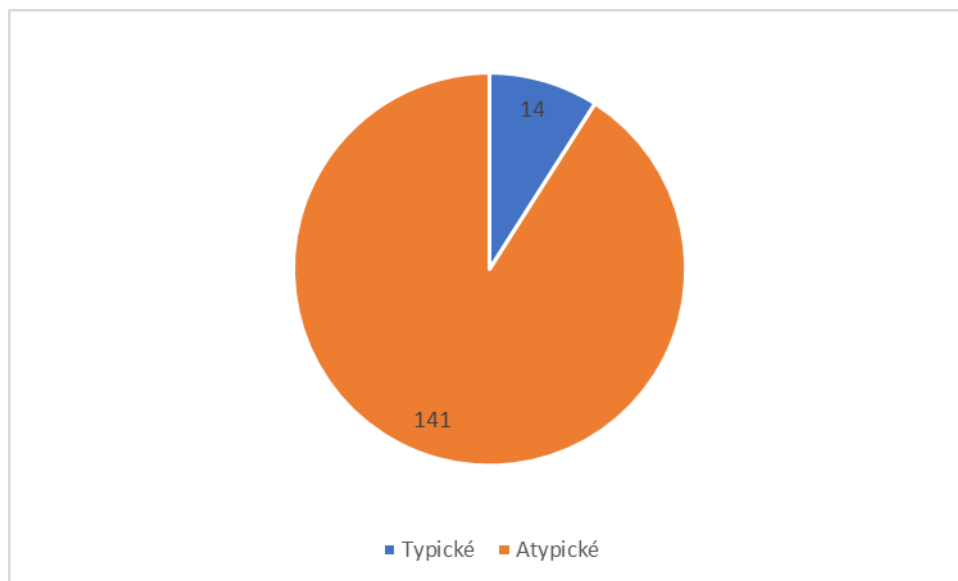
⁴⁸ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*.

graf č. 1: Libišany (okr. Pardubice), objekt č. 4. Zastoupení typických a atypických střepů.

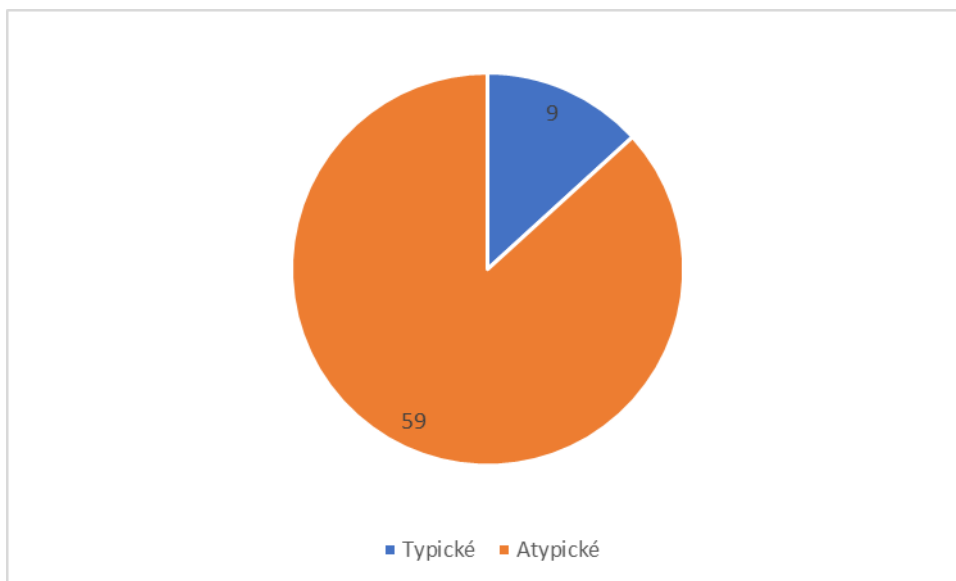
Na parcelách číslo 841/9, 841/84 a 841/12, k. ú. Libišany byl získán taktéž nepřilíš bohatý keramický inventář. Bylo zde odhaleno celkem 14 archeologických situací sídlištního charakteru.

Z celkového počtu 14 objektů spadá 6 objektů (2, 5, 6, 7, 9 a 13) pravděpodobně do období popelnicových polí, konkrétně do kultury slezskoplatěnické stupně HB. Celkový počet získaného archeologického materiálu je 203 kusů. Kvůli absenci určujících prvků datace keramického materiálu je možné 34 kusů zařadit obecně do období pravěku. Keramický materiál získaný z objektů 1, 3, 4 a 8 o celkovém počtu 12 kusů lze zařadit do období neolitu. Dále se zde objevil 1 kus přepálené keramiky, která kvůli svému charakteru nešla časově zařadit a 1 kus fragmentu novověké keramiky. Počet nálezů spadajících datací do období slezskoplatěnické kultury je tedy 155 kusů, ze kterých bylo pouze 14 kusů typických a 141 atypických (graf č. 2). Největší počet keramických fragmentů (68 ks) byl nalezen v objektu 7, následně z objektů 5 (32 ks) a 6 (31 ks). S menším počtem nalezených fragmentů jsou objekty s číslem 13 (13 ks), 9 (5 ks), 2 (3 ks) a z povrchového sběru z okolí a z plochy parkoviště (3 ks).

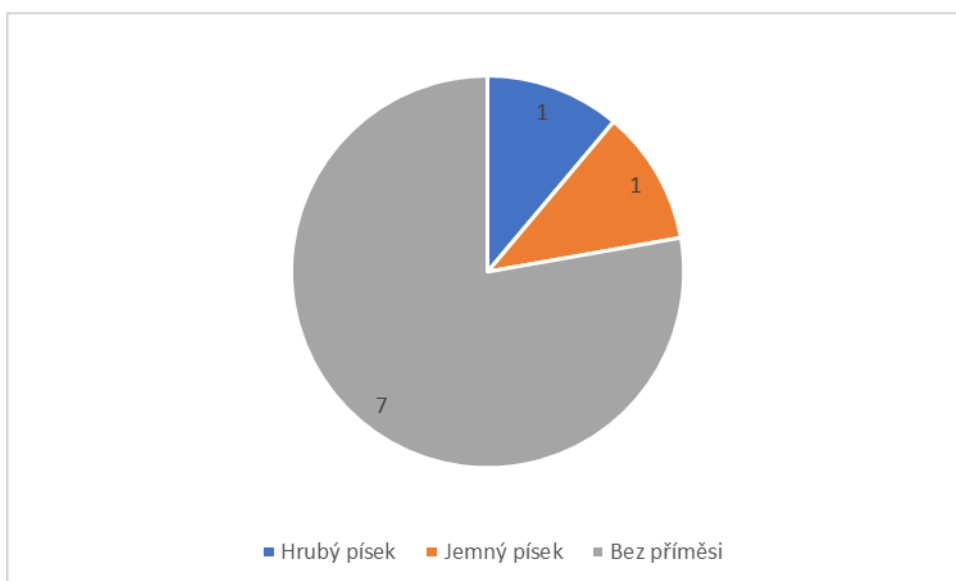

graf č. 2: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Zastoupení typických a atypických střepů.

Z objektu 2 byly získány 3 keramické fragmenty a z toho byl pouze jediný typický. Podle typické výzdoby fragmentu, barvy a ostřiva bychom mohli tento fragment přisuzovat k amforovitým typům nádob. Z objektu 5 bylo získáno 32 kusů keramického materiálu. Podíl typických střepů ze souboru je 1 ks a podíl atypických je 31 ks. V objektu 6 bylo nalezeno 31 kusů fragmentů keramiky. Z celkového počtu nalezených fragmentů keramiky se jeví 2 kusy jako typické a 29 kusů jako atypické. Ostřivo keramického těsta v obou případech tvoří hrubý písek a povrch mají hrubý. Oba zmiňované fragmenty pocházejí pravděpodobně z květináčové nádoby. Není však jisté, jestli pocházejí konkrétně z jedné a té samé nádoby. Z objektu 7 bylo získáno celkem 68 kusů fragmentů keramiky. Podíl typických střepů ze souboru je 9 ks a atypických střepů je 59 ks (graf č. 3). Z typických střepů je 6 ks s hladkým povrchem a 3 s povrchem hladkým a ve spodní části hrubším. Ostřivo je zde zastoupeno třemi druhy, konkrétně se jedná o příměs hrubého písku (1x, Tab.: 5: 3), jemného písku (1x, Tab.: 3: 3) a bez příměsi (7x).

graf č. 3: Libišany (okr. Pardubice), objekt 7. Zastoupení typických a atypických střepečů.

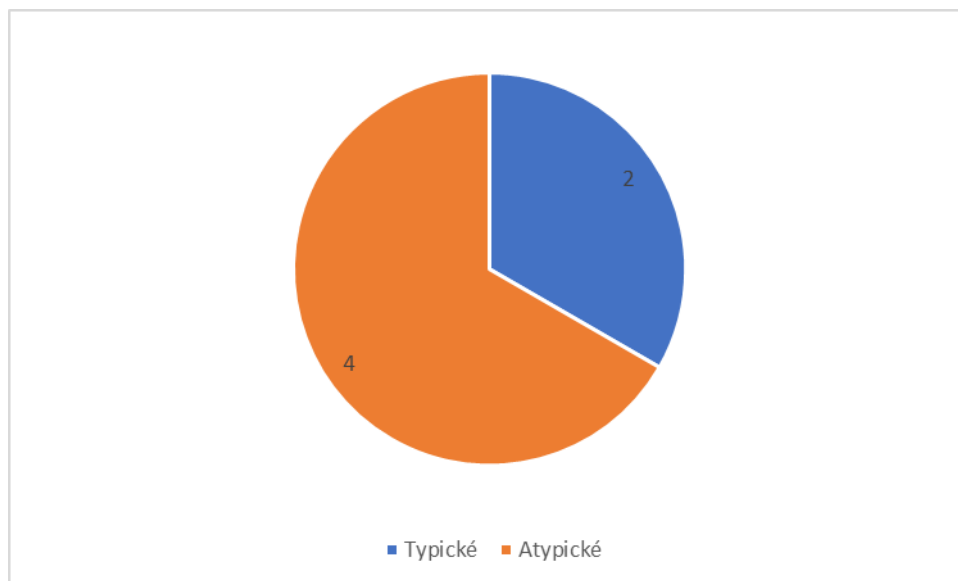

graf č. 4: Libišany (okr. Pardubice), objekt 7. Druh ostřiva u typických střepečů.

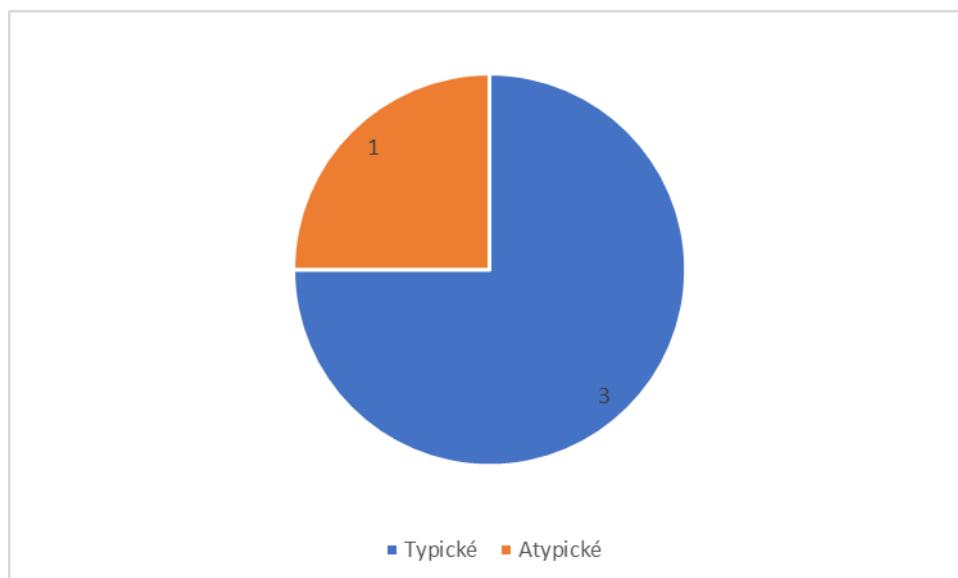
V objektu 9 bylo nalezeno pouze 5 kusů fragmentů keramiky. Podíl typických střepů ze souboru je 1 kus a atypických střepů 4 kusy. Jediný typický keramický střep má svůj povrch částečně zdrsňený. V případě ostřiva se zde jedná o fragment bez příměsí v keramickém těstě střepu. Jediným pozitivem ze souboru, nalezeném v objektu 9 je fakt, že se z tohoto jediného typického fragmentu podařilo určit typ nádoby. Konkrétně se jedná o miskovitou nádobu s esovitou profilací (Tab.: 6), která bude popsána níže. Z objektu 13 bylo celkem získáno 13 kusů keramického inventáře. Avšak ani jeden fragment nebyl typický. Z povrchového sběru z okolí naleziště a z plochy parkoviště byly získány celkem 3 kusy fragmentů keramiky. Všechny fragmenty jsou však atypické.

Keramický materiál odpovídající sledovanému horizontu slezskoplatěnické kultury získaný povrchovým sběrem na parcelách číslo 336, 337/1 a 341/1 (nálezy p. Vencla) není příliš bohatý. Celkový počet keramických fragmentů je 6 kusů (graf č. 5). Z celkového počtu keramického inventáře jsou 2 ks typické a 4 atypické. Z hlediska sledovaného ostřiva se v případě typických střepů jedná o dva druhy příměsí, konkrétně o fragment s příměsí drobného písku a bez příměsí. Dalším zkoumaným prvkem je úprava povrchu. V tomto případě typických fragmentů se jedná o dva typy úprav – hrubší a hladký. Z pohledu výzdoby se zde vyskytuje pouze jeden typický fragment.

Získaný keramický materiál V. Šafařem není bohatý. Celkový počet keramických fragmentů získaných povrchovým sběrem na parcelách číslo 336, 337/1 a 341/1 je 4 kusy. Z tohoto celkového počtu je podíl typických střepů 3 kusy a 1 atypický (graf č. 6). Ostřivo typických fragmentů je ve všech případech bez příměsí. Z hlediska úpravy povrchu typických fragmentů se jedná o hrubší povrch ze strany vnější a s vnitřním povrchem hladkým ze strany vnitřní (2x) a také o hrubý povrch z vnější strany a hrubším povrchem ze strany vnitřní (1x). Jeden z výše zmiňovaných fragmentů pochází pravděpodobně z květináčové nádoby.

graf č.5: Libišany (okr. Pardubice). Zastoupení typických a atypických střepů z nálezu p. Vencla 1979.

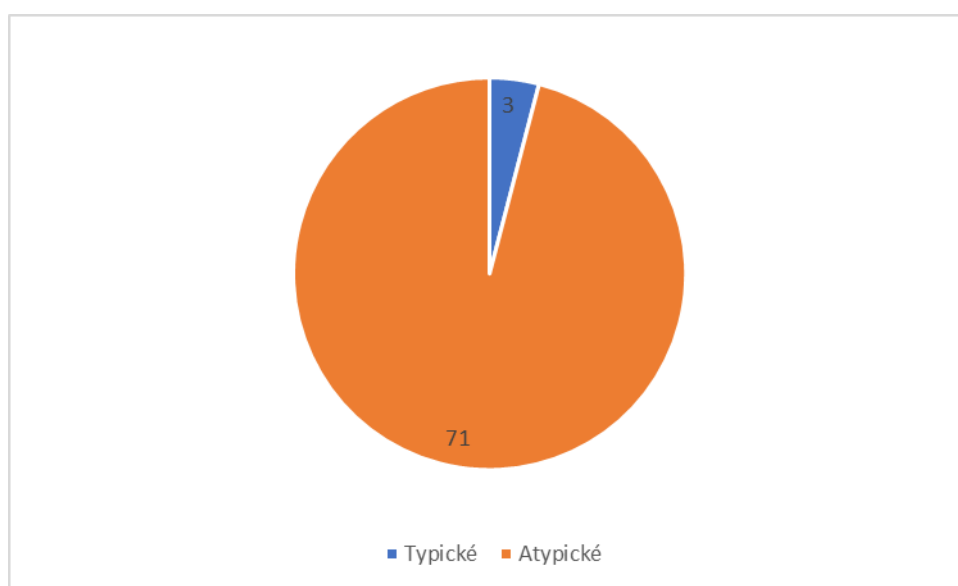

graf č. 6: Libišany (okr. Pardubice). Zastoupení typických a atypických střepů z nálezu V. Šafaře.

Z keramického materiálu uloženého v MVČ v Hradci Králové s inventárním číslem 8967-73 se jeví 7 kusů fragmentů spadajících do horizontu slezskoplatěnické kultury. Z celkového počtu je však pouze 1 fragment typický. Konkrétně se jedná o fragment z menší amforovité zásobnice (Tab.: 11). Z pohledu ostřiva v keramickém těstě fragmentu se v tomto případě jedná o fragment bez příměsi. Povrch zmiňovaného střepu je z vnitřní i vnější strany hladký.

Z naleziště 2 odpovídá horizontu slezskoplatěnické kultury celkem 7 kusů keramických fragmentů. Avšak všechny fragmenty jsou atypické.

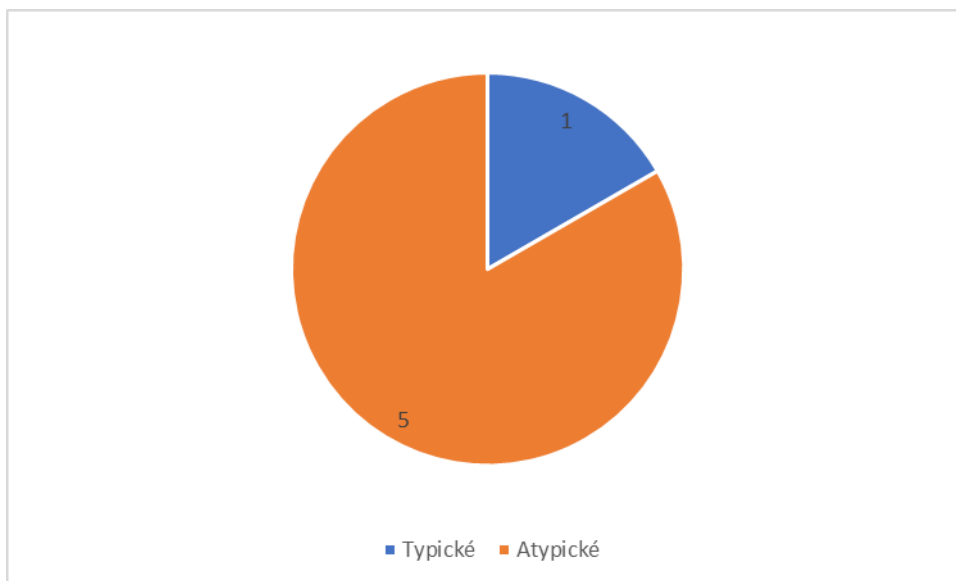
Keramický materiál z naleziště 3 odpovídající sledovanému horizontu slezskoplatěnické kultury je v porovnání s ostatními zmiňovanými nálezy vcelku bohatý. Celkový počet keramických fragmentů je 74 kusů. Podíl typických fragmentů je 3 kusy a 71 kusů atypických (graf č. 7). Z hlediska ostřiva se v případě typických střepů jedná ve všech případech o fragmenty bez příměsi v těště střepu. Dalším zkoumaným prvkem je úprava povrchu. Typické fragmenty z toho keramického inventáře jsou všechny hladkého povrchu. Z pohledu výzdoby se zde vyskytují 2 fragmenty s typickou výzdobou.

graf č. 7: Libišany (okr. Pardubice). Podíl typických a atypických střepů z naleziště 3.

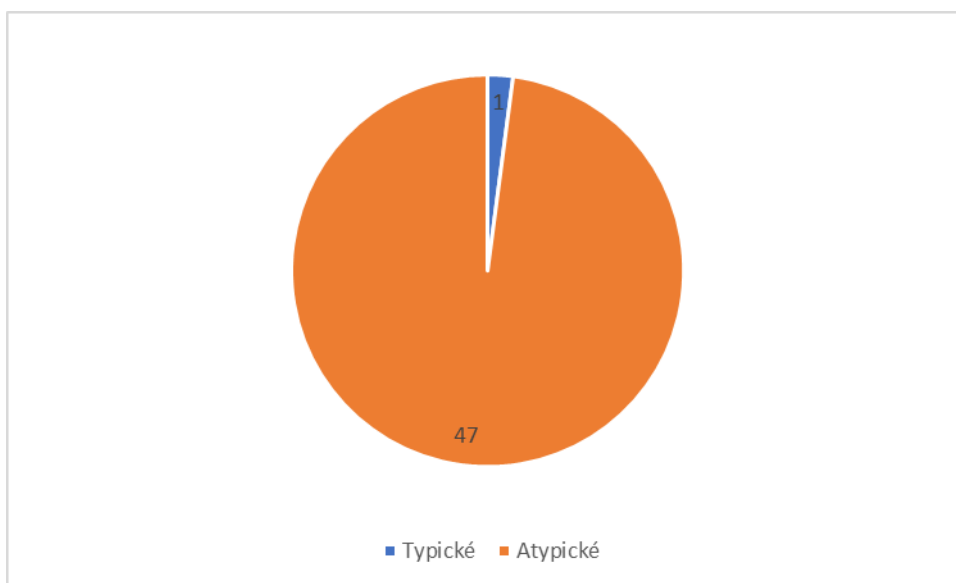
Z keramického inventáře ze sběru dne 29. 3. 2002 byl získán celkový počet 27 kusů keramických fragmentů. Všechny tyto fragmenty jsou však atypické.

Z keramického inventáře z povrchového sběru z lokality „*Písník u silnice*“ byl získán celkový počet 6 kusů keramických fragmentů odpovídající horizontu slezskoplatěnické kultury. Podíl typických střepů je 1 kus a 5 kusů atypických. Ostřivo typického fragmentu v tomto případě je bez příměsi. Povrch fragmentu je z obou stran hladký. Zmiňovaný typický střep může pravděpodobně pocházet z amforovité nádoby.

graf č. 8: Libišany (okr. Pardubice). Podíl typických a atypických střepů z naleziště „Pisník u silnice“.

Z povrchového sběru z lokality „Pisník dolu k blatům“ bylo získáno celkem 48 kusů keramických fragmentů. Podíl typických střepů je 1 kus a podíl atypických střepů je 47 kusů (graf č. 9). Ostřívo keramického těsta fragmentu je v tomto případě bez příměsi. Z pohledu úpravy povrchu střepu se jedná o jemný, občas hrubší povrch z vnější strany a o jemný povrch ze strany vnitřní.

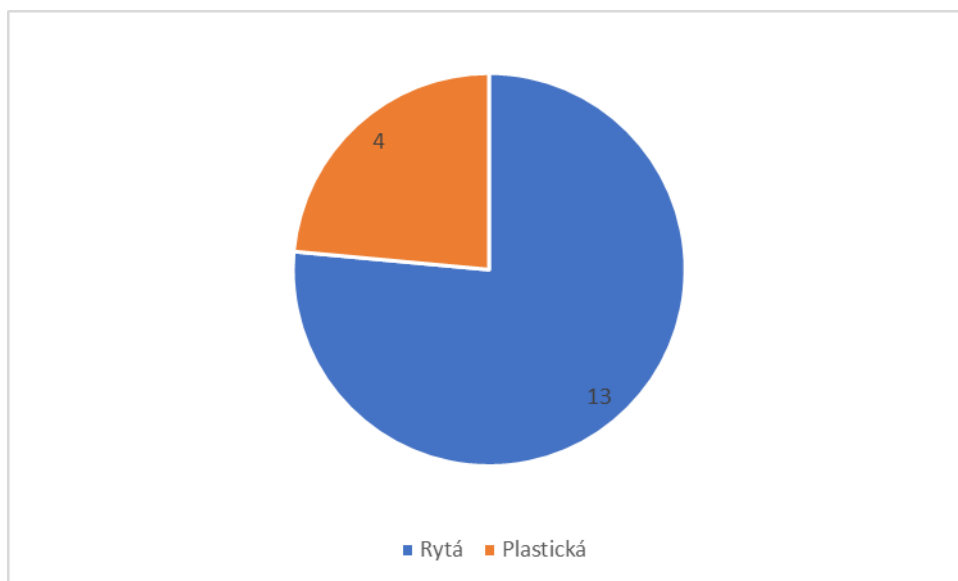
graf č. 9: Libišany (okr. Pardubice). Podíl typických a atypických střepů z naleziště „Pisník dolu k blatům“.

8.2 Zastoupené typy nádob a jejich výzdoba

V této kapitole jsou souhrnně prezentovány typy nádob, které jsem interpretoval z keramického materiálu z Libišan. Postupně tedy popisují každý typ nádoby, u kterých sledují obecný vývoj určitého typu a následně popisují typickou výzdobu konkrétní nádoby. V keramickém souboru z Libišan se objevily tyto typy nádob: květináče, okřínky, amforovité nádoby, mísy a koflíky. Ve výzdobě typických střepů sledovaných lokalit se objevují 2 základní typy. Konkrétně se jedná o výzdobu vhloubenou, kde je nejčastěji aplikována rytá výzdoba v podobě jemných linií, žlábků či kombinací obou těchto prvků, někdy doplněné půlobloučky. Druhým typem je výzdoba plastická, nejčastěji v podobě pásky přerušované dolíčky nebo je plastičnost dosahována pupky. Celkový podíl typů výzdoby ve sledovaných souborech je: vhloubená/rytá 13 kusů a plastická 4 kusy (graf č. 10).

Ve sledovaném keramickém souboru z Libišan se objevuje na typických, zdobených fragmentech nejčastěji vhloubená výzdoba v podobě rytých linií (celkem 11x). Tento typ výzdoby se v námi sledovaném keramickém souboru vyskytuje zejména na amforovitých nádobách (celkem 6x + kombinovaná výzdoba 1x) a na koflíku (celkem 1x). Dále je zde také zastoupena vhloubená/rytá výzdoba v podobě řady drobných žlábků a s kružnicovými ornamenty na amforovité nádobě (celkem 1x). Obecně lze rozdělit rytou výzdobu na 3 základní typy: vertikální, horizontální a kombinace obou prvků. S ohledem na vertikální výzdobu se vyskytují v námi sledovaném souboru celkem 2 fragmenty (Tab.: 1: 2 a Tab.: 12: 3), následně v případě horizontální výzdoby se jedná o celkový počet 7 fragmentů (Tab.: 2: 1; Tab.: 5: 1, 2; Tab.: 10: 1, 2; Tab.: 12: 2, 5) a posledním typem je kombinovaná výzdoba, která se vyskytuje v celkovém počtu 4 fragmentů (Tab.: 2:1; Tab.: 4; Tab.: 5: 3 a Tab.: 12: 4).

V souboru keramického materiálu získaného z objektů v Libišanech se objevují 4 plasticky zdobené fragmenty. Nejčastěji je plasticita dosahována plastickou páskou (2x), plastickou žebrovanou linií (1x) a pupkem (1x). Celkem 3 fragmenty zdobené plastickou výzdobou v podobě pásky nebo žebrované linie pochází z květináče, konkrétně z jeho hrdla (Tab.: 2: 4; Tab.: 9: 1) a z obecného těla nádoby (Tab.: 10: 3). Nakonec 1 fragment pochází z obecného těla amforovité zásobnice, která je zdobena pupkem (Tab.: 11).

graf č. 10: Libišany (okr. Pardubice), zastoupení typů výzdoby ze souborů keramického materiálu z Libišan.

8.2.1 Květináče

V souborech keramického materiálu z Libišan bylo nalezeno celkem 5 fragmentů květináčů. Konkrétně byly tyto fragmenty nalezeny na parcelách č. 840/42 a 841/70 (objekt 4, Tab.: 1: 3), dále na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12 (objekt 6, Tab.: 2: 3 a Tab.: 2: 4), následně na parcele číslo 336, 337/1 (povrchový sběr, Tab.: 9: 1) a 341/1 a 336, 337/1 (povrchový sběr, Tab.: 10: 3).

Vývoj tvarů

Tvarová a velikostní škála květináčů slezskoplatěnické kultury je různá, objevují se od drobnějších tvarů až po velikost zásobnic. Obecně lze konstatovat, že květináče větších rozměrů plnily převážně funkci zásobnic⁴⁹. V prvním stupni sledované kultury (HaB1–HaB2) mají květináče většinou vejčité tělo a objevují se se dvěma uchy (dokumentovaný fragment ouška květináčové nádoby, Tab.: 2: 3) a někdy pupky mezi nimi⁵⁰. Ve druhém stupni slezskoplatěnické kultury jsou tvary květináčů průběžné z předchozí fáze, avšak z nádoby

⁴⁹ V. VOKOLEK, *Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech*, str. 10.

⁵⁰ L. JIRÁŇ ed., *Archeologie pravěkých Čech 5*, str. 157.

mizí ucha a objevují se pouze s pupky. V posledním stupni sledované kultury mají květináče většinou soudkovitý tvar (Tab.: 1: 3), s okrajem oble vklopeným⁵¹.

Výzdoba

V chronologii květináčů se od sebe jednotlivé typy liší zejména tvarem, ale ve výzdobě můžeme pozorovat také určité rozlišující prvky. V prvním stupni sledované kultury (HaB1–HaB2) se květináče nejčastěji objevují zdobené dvěma uchy, někdy s pupky mezi nimi a v přechodné fázi mezi dobou bronzovou a dobou železnou (HaB3–HaC1) ucha naopak z květináčů mizí a jsou pouze s pupky⁵². V následující fázi (HaC1–HaD1) jsou již květináče, určené pro profánní účely, vybaveny na podhrdlí vodorovnými pupky nebo plastickou páskou, v některých případech kombinací obou prvků. Konkrétně zde mohu uvést jako příklad dokumentované hrdlo květináče s plastickou žebrovanou linií v podhrdlí (Tab.: 2: 4) a fragment hrdla květináče s plastickou páskou v podhrdlí (Tab.: 9: 1). Analogie tohoto typu výzdoby můžeme sledovat například v nálezech z výzkumu sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic⁵³. Rozdíl zde můžeme vidět u květináčů, které jsou určeny pro funerální účely konkrétně v tom, že se objevují obvykle se 4 pupky na podhrdlí, plastickou páskou (Tab.: 10: 3) nebo s řadou záseků na plecích a taktéž zcela výjimečně s uchem přesahující nad okraj nádoby⁵⁴.

8.2.2 Okřínny

Ve sledovaném souboru keramického materiálu z Libišan se našly 2 fragmenty okřínovitých nádob. Konkrétně byly nalezeny na parcelách číslo 841/9, 841/84 a 841/12, v objektu 5 (Tab.: 2: 2) a v objektu 7 (Tab.: 3: 1). V případě okřínů popisují výzdobu pouze obecně společně s vývojem tvarů, jelikož nalezené fragmenty nejsou zdobené.

Vývoj tvarů a výzdoba

Jedná se o jednoduchou nádobu, která má ve své klasické podobě dvojkónický tvar. Okřín je typický pro kulturu popelnicových polí od konce střední doby bronzové. Nejstarší forma okřínu vystupuje již v okruhu středodunajské mohylové kultury, ale klasický tvar okřínu je znám spíše pro lužickou kulturu, kde se v její nejmladší fázi objevuje s oblým a prohnutým spodkem. Podobný vývoj však probíhal i v současných kulturách popelnicových

⁵¹ N. VENCLOVÁ ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, str. 86.

⁵² L. JIRÁŇ ed. *Archeologie pravěkých Čech 5*, str. 157.

⁵³ K. MOTYKOVÁ, *Sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic*, str. 242, obr. 6: 2, 3 a 8.

⁵⁴ N. VENCLOVÁ ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, str.87.

polí⁵⁵. V prvním stupni slezskoplatěnické kultury (HaB1) převládají zejména hladké okřínovité nádoby se zdrsňeným tělem pod výdutí (dokumentovaná výduť okřínu, Tab.: 3: 1). Analogii tvaru a zdrsňení můžeme sledovat na prozkoumaném pohřebišti v Pouchově⁵⁶. Ve druhé fázi (HaB2) se okřínovité nádoby objevují s pupky nebo výčnělky na spodní části těla⁵⁷. V posledním stupni sledované kultury se okřínovité nádoby příliš neobjevují, ale můžeme předpokládat, že se průběžně objevují tvary z předchozí fáze.

8.2.3 Amforovité nádoby

V souborech keramického materiálu z Libišan bylo nalezeno celkem 7 fragmentů amforovitých nádob a jeden fragment amforovité zásobnice. Největší počet fragmentů (3 ks a rekonstruovaná amfora) náleží objektu 7 na parcelách číslo 841/9, 841/84 a 841/12 (Tab.: 5: 1, 5: 2 a 5: 3; Tab.: 4) a jeden kus byl nalezen v objektu 2 (Tab.: 2: 1). Další fragmenty amforovitých nádob byly objeveny na parcelách 334, 336, 337/1 (Tab.: 12: 2) a v lokalitě „Písník u silnice“ (Tab.: 12: 4). Fragment amforovité zásobnice byl nalezen za neznámých okolností a místě a je uložen v Muzeu východních Čech v Hradci Králové s inventárním číslem 8967–73 (Tab.: 11).

Vývoj tvarů

Amforovitá nádoba je tvar podobný klasické amfoře. Jedná se v podstatě o skupinu malých až miniaturních nádob, které napodobují tvar i výzdobu klasických amfor. Amforovité nádoby mohly sloužit jak k sakrálním (například jako zásobnice), tak i funerálním účelům. Amforovité nádoby se od sebe ve slezskoplatěnické kultuře odlišují zejména ve výzdobě, kde v první a druhé fázi (HaB1–HaB2) se vyskytují s bohatou výzdobou soustředěnou v horní části nádoby (rekonstruovaná amfora, Tab.: 4), tedy nad výdutí, dále na konci II. stupně a v průběhu III. stupně se začínají více objevovat amforovité zásobnice se široce rozevřeným okrajem, s pupky na rozhraní hrdla a těla (dokumentovaný fragment amforovité zásobnice s pupkem, Tab.: 11) a s jazykovitými výčnělky na spodku⁵⁸. Analogie těchto tvarů nádob můžeme sledovat v širokém spektru prozkoumaných pohřebišť slezskoplatěnické kultury, například dobrá analogie se vyskytuje v publikovaném výzkumu pohřebiště Dobřenice⁵⁹ (okr.

⁵⁵ K. SKLENÁŘ – Z. SKLENÁŘOVÁ a M. SLABINA, *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, str. 243.

⁵⁶ V. MARTINEC, *Pohřebiště lužické kultury v Pouchově u Hradce Králové*, in: *Archeologické rozhledy* 12/1960, str. 887, Tab.: 14: 4.

⁵⁷ L. JIRÁŇ ed., *Archeologie pravěkých Čech 5*, str. 157.

⁵⁸ N. VENCLOVÁ ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, str. 86-87.

⁵⁹ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 183, Tab.: 13: 13.

Hradec Králové, bod 10, mapa č. 2) nebo také na pohřebišti v Ostroměři⁶⁰ a na pohřebišti ve Skaličce⁶¹.

Výzdoba

Obecně lze konstatovat, že výzdoba amforovitých nádob je jedním z důležitých chronologických znaků, jelikož se od sebe jednotlivé stupně/fáze slezskoplatěnické kultury odlišují. Konkrétně první stupeň sledované kultury (HaB1 – HaB2) je charakterizován z pohledu na výzdobu amforovitých nádob tím, že jsou zdobené vertikálními žlábků, bohatou výzdobou ze skupin rýh a žlábků, často ještě kombinovanými s půlobloučky⁶². Důležitým chronologickým znakem v tomto stupni je, že se výzdoba soustřeďuje na horní části výdutě amfory. Názornou ukázkou tohoto chronologického znaku je rekonstruovaná amfora z objektu 7 (Tab.: 4) a také fragment maximální výdutě amforovité nádoby objevený také v objektu 7 (Tab.: 5: 3). Analogii tohoto typu výzdoby můžeme sledovat v publikovaném výzkumu pohřebiště Dobřenice (okr. Hradec Králové), konkrétně v hrobu 35/1907⁶³. Nádoby tohoto typu a výzdoby se mohou objevovat i v následujících fázích sledované kultury, ale obecně v těchto stupních ubývá výzdoba, avšak starší prvky se mohou objevovat i nadále. V následujícím stupni (HaC–HaD) je výzdoba charakterizována rastrovanými pásky v kombinaci s hrotitými výčnělky, rytou klikátkou, kolečky obklopenými vpichy nebo žlábků⁶⁴. Fragments s touto výzdobou nebyly na námi sledovaných lokalitách nalezeny.

Amforovité zásobnice se začínají objevovat v tzv. přechodném stupni slezskoplatěnické kultury mezi dobou bronzovou a dobou železnou, tedy konkrétně ve stupni HaB3–HaC1. V tomto období se výzdoba vyznačuje jednoduchostí, tedy řadou horizontálních rýh doplněných drobnými vertikálními plastickými pásky v podhrdlí⁶⁵. Ve stupni III. sledované kultury se však amforovité zásobnice objevují s pupky na rozhraní hrdla a těla a většinou s jazykovitými výčnělky na spodku nádoby. Velmi vzácně mohou být zdobeny rastrovanými pásky na podhrdlí nádoby⁶⁶. V případě výzdoby pupky na rozhraní hrdla a těla se ve sledovaném souboru keramického materiálu objevuje fragment amforovité zásobnice

⁶⁰ V. VOKOLEK, *Pohřebiště lidu popelnicových polí v Ostroměři*, str. 115 (Tab.: 10: 2), str. 154 (Tab.: 49: 2).

⁶¹ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 296, Tab.: 126: 7.

⁶² L. JIRÁŇ ed., *Archeologie pravěkých Čech 5*, str. 157.

⁶³ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 183, Tab.: 13: 13.

⁶⁴ N. VENCLOVÁ ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, str. 87.

⁶⁵ L. JIRÁŇ ed., *Archeologie pravěkých Čech 5*, str. 157, Obr. 89: 21, 26.

⁶⁶ N. VENCLOVÁ ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, str. 87.

zdobený pupkem (Tab.: 11). Analogii tohoto typu výzdoby a nádoby můžeme pozorovat na pohřebišti v Úhřeticích (okr. Chrudim), konkrétně v hrobu 42⁶⁷.

8.2.4 Mísy

Ve sledovaných souborech keramického materiálu z Libišan byl nalezen jediný fragment mísy, konkrétně na parcelách číslo 841/9, 841/84 a 841/12 (Tab.: 6).

Vývoj tvarů

Typickým znakem těchto nádob v období popelnicových polí, konkrétně ve slezskoplatěnické kultuře, je to, že jsou většinou nezdobené a dle rozdělení V. Vokolka se vyskytují v základních 5 tvarech: mísy s okrajem kolmo zvednutým, mísy s esovitou profilací (dokumentované hrdlo miskovité nádoby, Tab.: 6), mísy s ostře odsazeným hrdlem, nízké mísy s ostře odděleným hrdélkem a mísy na nožce. Mísy náleží k nejběžnějším tvarům a sloužily zejména k překrývání nádob, či uren, a to nejčastěji v rámci profánních účelů. Ve slezskoplatěnické kultuře se však můžeme setkat i s menšími tvary těchto nádob, konkrétně se jedná o tzv. misky, které byly pouze zdrobnělinou větších mís⁶⁸. Analogii nalezeného tvaru mísy s esovitou profilací (Tab.: 6) můžeme sledovat například na prozkoumaném pohřebišti v Dobřenicích⁶⁹.

Výzdoba

V případě výzdoby mís je charakteristické, že se většinou objevují bez výzdoby, ale v prvním a druhém stupni (HaB1-HaB2) se objevuje horizont mís zdobených dolíčky nebo vrypy, někdy s přesekávaným okrajem⁷⁰. Následně ve třetím stupni (HaC1-HaD1) se nízké mísy objevují zdobené šikmými rýžkami nebo žlábkami a při okraji někdy zdobené nepravým ouškem v podobě plného výčnělku⁷¹.

⁶⁷ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 156, Tab.: 133: 12.

⁶⁸ Jiří UNGER, *Nekropole slezskoplatěnické kultury v oblasti východních Čech*. Plzeň 2010. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, fakulta filozofická, katedra archeologie, str. 15.

⁶⁹ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 38, str. 172, Tab.: 2: 12.

⁷⁰ L. JIRÁŇ ed. *Archeologie pravěkých Čech 5*, str. 157.

⁷¹ N. VENCLOVÁ ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, str. 87.

8.2.5 Koflíky

V souborech keramického materiálu z Libišan byl nalezen jediný fragment koflíku na parcelách číslo 334, 336, 337/1 (Tab.: 12: 3).

Vývoj tvarů a výzdoba

Koflík či šálek je menší nádoba určená k pití, na boku opatřená uchem, které bývá z pravidla svislé⁷². Ve slezskoplatěnické kultuře se objevují ve fázi HaB1 – HaB2 koflíky s oblým tělem, ale také s ostře odděleným hrdlem a bývají jak zdobené, tak i nezdobené. V přechodném stupni HaB3 – HaC1 se koflíky objevují s ostře hraněným hrdlem⁷³. V posledním stupni slezskoplatěnické kultury jsou koflíky, spojené se sídlištní aktivitou, charakteristické zaobleným tělem, uchem nad okraj a jsou silnostěnné a nezdobené⁷⁴. Koflíky určené pro profánní účely jsou charakteristické ostře odsazeným hrdlem, s lomem přerušovaným čočkovitými doličky a na hrdle zdobené. Avšak i v profánní keramice se objevují koflíky se zaobleným tělem, uchem nad okraj a jsou nezdobené⁷⁵. Objevují se také profilované koflíky (dokumentovaná výduť profilovaného koflíku, Tab.: 12: 3), které jsou charakteristickým typem pro mladší vývoj kultur popelnicových polí.

8.2.6 Další doklady sídlištních aktivit

Přeslen

V objektu 4 na parcelách číslo 840/42 a 841/70 byl nalezen také další doklad sídlištních aktivit, konkrétně tedy 1 kus přeslenu (Tab.: 13). Přesleny patří obecně mezi hojně fragmenty z inventáře sídlištních lokalit doby halštatské. Textilní výroba byla běžnou činností halštatských sídlišť, a právě přeslen tuto skutečnost dokazuje⁷⁶. Přeslen je prvek zatěžující vřeteno při spřádání příze. Fragment z objektu 4 je hruškovitého tvaru s hladkým povrchem, bez výzdoby. Dle průměru 3,5 cm spadá do skupiny, při níž mohl přeslen sloužit pro hrubé lněné nebo střední příze⁷⁷.

⁷² K. SKLENÁŘ – Z. SKLENÁŘOVÁ a M. SLABINA, *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, str. 150.

⁷³ L. JIRÁŇ ed., *Archeologie pravěkých Čech 5*, str. 157.

⁷⁴ N. VENCLOVÁ ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, str. 86.

⁷⁵ *tamtéž*, str. 87.

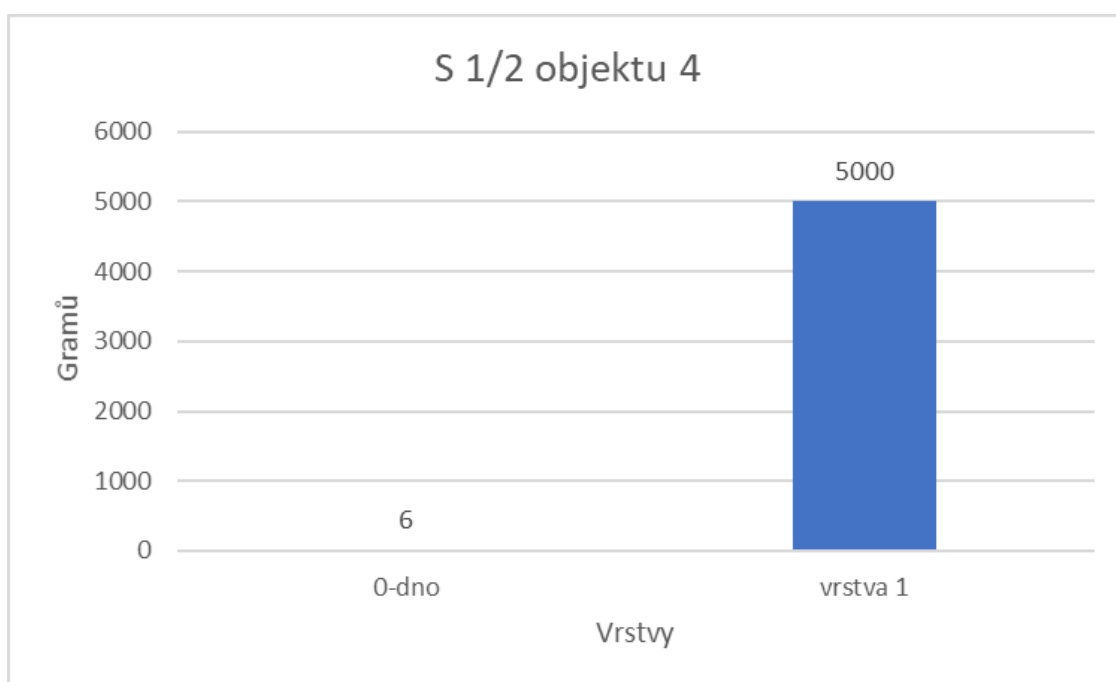
⁷⁶ N. VENCLOVÁ ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, str. 37.

⁷⁷ *tamtéž*

8.3 Mazanice

8.3.1 RD na parcelách č. 840/42 a 841/70

Na nalezišti RD bylo celkem získáno 44 990 g mazanice⁷⁸ z jednoho objektu, konkrétně z objektu 4. Největší množství mazanice se nachází v jižní druhé polovině objektu 4, který byl interpretován jako sídlištní, později odpadní jáma. Dokumentovaný mazanícový blok se jeví jako destrukce v sekundárním uložení⁷⁹. To znamená, že na sídlišti zřejmě vypukl drobný požár, ještě doutnající či hořící zbytky požáru byly vloženy do objektu 4, kde díky tomu ohořelo i okolí⁸⁰. Tento mazanícový blok tedy není původní (primární či sekundární), ale spíše se jedná o terciální odpad. Zda jde o pozůstatky požáru nebo nějaké konstrukce či pece v okolí nelze přesvědčivě rozhodnout⁸¹. Graf č. 10 zobrazuje podíl mazanice (v gramech) ve vrstvách objektu 4 v S 1/2 a graf č. 11 zobrazuje také podíl mazanice (v gramech) ve vrstvách objektu 4 v jeho J 2/2.

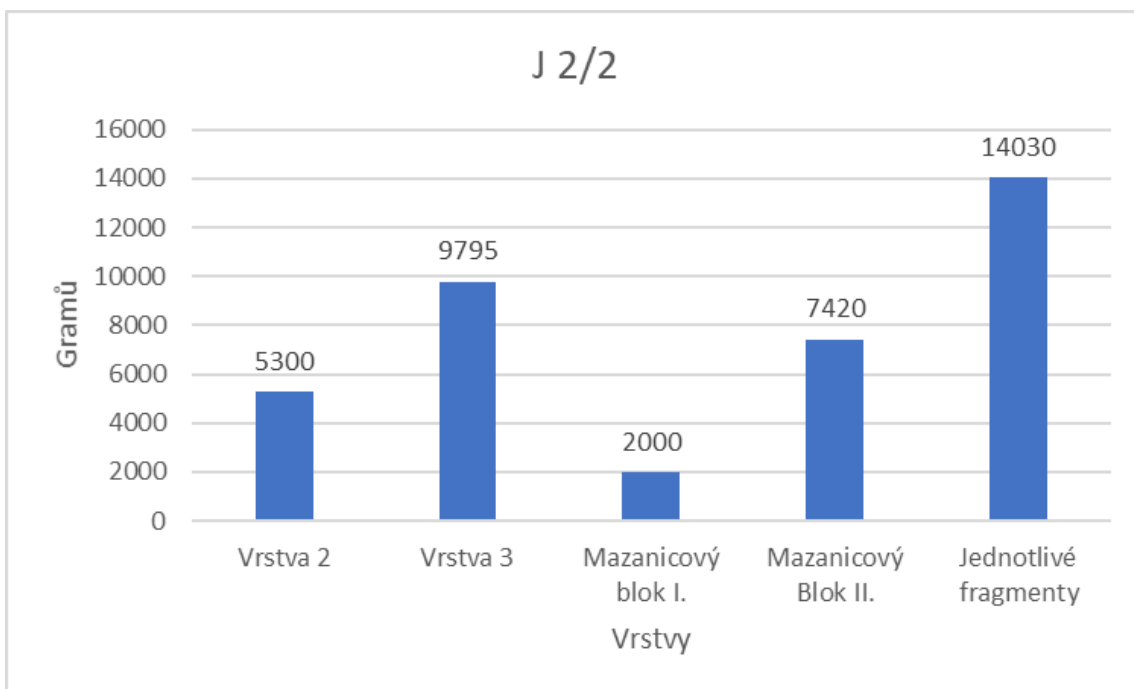
graf č. 10: Libišany (okr. Pardubice). Podíl gramů mazanice v jednotlivých vrstvách S 1/2 objektu 4, RD na parcelách č. 840/42 a 841/70.

⁷⁸ Definice mazanice z: K. SKLENÁŘ a kol., *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, 2002, s. 194.: „Mazanice je směs jílovité hlíny nebo spráše s řezanou slámou. Tato směs sloužila k vymazání stěn dřevěné konstrukce domu. Vnější strana do vnitřního prostoru objektu od neolitu byla někdy barevně upravována, přírodními minerálními barvivy.“

⁷⁹ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č.: 840/42 a 841/70, k. ú. Libišany* (dohoda 55495), Nálezová zpráva, 2016, uložena ve VČM Pardubice.

⁸⁰ Za konzultaci děkuji Mgr. F. J. Kašpárkovi.

⁸¹ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba RD včetně IS, zpevněných ploch a oplocení, parc. č. 841/9, 841/84, 841/12, k. ú. Libišany* (dohoda 57130), nálezová zpráva, 2017, uložena ve VČM Pardubice.

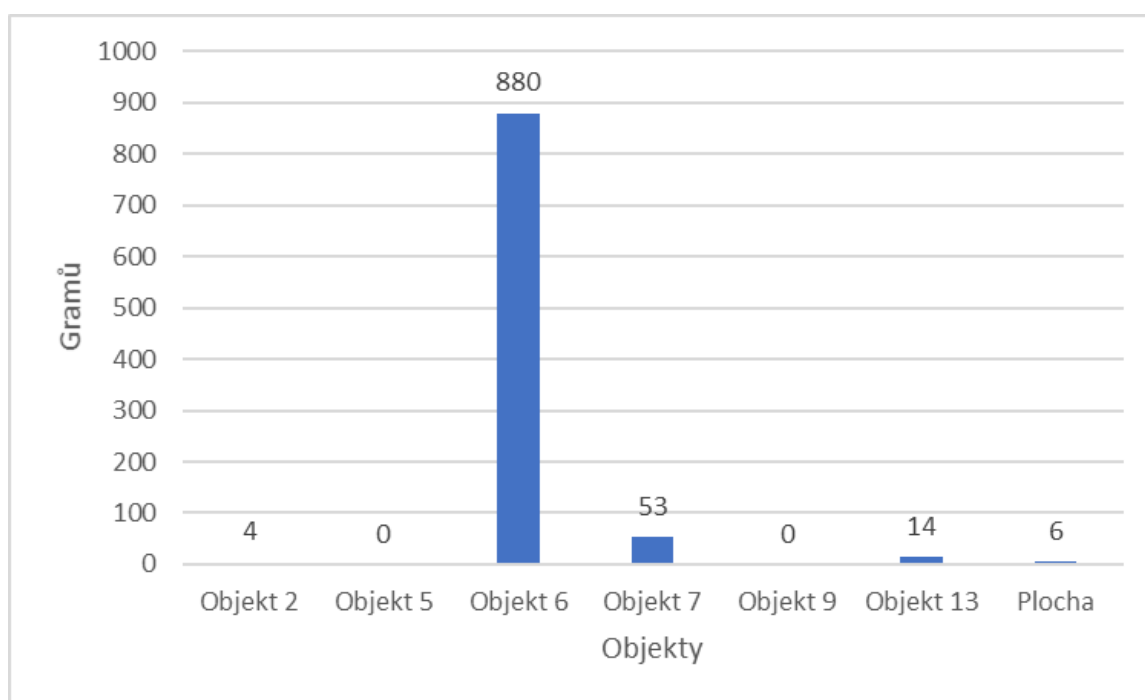
graf č. 11: Libišany (okr. Pardubice). Podíl gramů mazanice v jednotlivých vrstvách J 2/2 objektu 4, RD na parcelách č. 840/42 a 841/70.

foto č.1: Libišany (okr. Pardubice). Fotodokumentace mazanice bloku v objektu 4, RD na parcelách č. 840/42 a 841/70. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

8.3.2 RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12

Z parcely určené pro výstavbu RD byla získána mazanice⁸² o celkové váze 957 g. Mazanice byla získána z objektů 2, 6, 7, 13 a z povrchového sběru plochy naleziště. V objektu 2 byly nalezeny 4 gramy, v objektu 6 celkem 880 gramů, v objektu 7 celkem 53 gramů, v objektu 13 celkem 14 gramů a z povrchového sběru plochy bylo nalezeno 6 gramů. Největší zastoupení mazanice bylo tedy v objektu 6, kde se našel největší podíl v jeho severní 2/2 ve vrstvě 10 – dno (799 g). Graf č. 12 zobrazuje zastoupení mazanice (v gramech) v jednotlivých objektech a jejich vzájemné porovnání.

graf č. 12: Libišany (okr. Pardubice). Podíl mazanice (v gramech) v jednotlivých objektech, RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12.

⁸² Definice mazanice z: K. SKLENÁŘ a kol., *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, 2002, s. 194.: „Mazanice je směs jílovité hlíny nebo spráše s řezanou slámou. Tato směs sloužila k vymazání stěn dřevěné konstrukce domu. Vnější strana do vnitřního prostoru objektu od neolitu byla někdy barevně upravována, přírodními minerálními barvivy.“

foto č. 2: Libišany (okr. Pardubice). Fotografická dokumentace objektu 6, RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

8.4 Kameny

8.4.1 RD na parcelách č. 840/42 a 841/70

Z naleziště bylo celkem získáno 100 kusů kamene. Největší počet kamenů byl nalezen v objektu 5 (69 ks), dále v objektu 4 (26 ks), objektu 5B (3 ks) a v objektu 1 (2 ks). Mezi nalezenými kameny převládají úlomky trachybazaltu z Kunětické Hory. Jedná se o manuporty, které tvoří $\frac{3}{4}$ ze všech nálezů⁸³. Ostatní nalezené kameny můžeme interpretovat jako běžnou součást okolních náplavů Labe z období, kdy teklo Bohdanečskou branou⁸⁴. Z celkového počtu nalezených kamenů můžeme pouze u 2 případů identifikovat určité stopy lidské činnosti, přičemž se jedná o náznaky zbroušení a kámen s rýhami, které zřejmě způsobilo obdělávání půdy⁸⁵.

8.4.2 RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12

Z naleziště bylo celkem získáno 10 kusů kamene, přičemž největší počet kamenů bylo nalezeno v objektu 7 (8 ks), následně v objektech 6 (1 ks) a 13 (1ks). Z celkového počtu můžeme 8 kusů označit za manuport, bez stopy lidské činnosti. Dále jeden kus, který byl nalezen v objektu 6, mohl být vystaven působení ohně⁸⁶.

V objektu 7 byl nalezen brousek. Materiál brousku je amfibolická břidlice nazelenale šedé barvy. Jedna strana brousku je rovinně sbroušena⁸⁷. Brousek sloužil povrchovému opracování kamene, kostí a kovových artefaktů a byl vyráběn ze zrnitého odolnějšího materiálu⁸⁸.

⁸³ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č.: 840/42 a 841/70, k.ú. Libišany*.

⁸⁴ *tamtéž*

⁸⁵ *tamtéž*

⁸⁶ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba RD včetně IS, zpevněných ploch a oplocení, parc. č. 841/9, 841/84, 841/12, k.ú. Libišany*.

⁸⁷ *tamtéž*

⁸⁸ K. SKLENÁŘ a kol., *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, str. 43.

9 DATACE OBJEKTŮ

V případě datování objektů musíme věnovat velkou pozornost zejména získanému keramickému materiálu, který by nám mohl dataci umožnit. Zaměřil jsem se tedy hlavně na typickou výzdobu střepů, která byla popsána výše. Dále jsem se soustředil také na pravděpodobný typ nádoby a případně její profilaci. Pozornost však musíme věnovat taktéž rozdílu profánní a funerální keramiky, kde vznikají vcelku velké rozdíly. Další okolnost, která by mohla určit dataci objektu, je zaplňování objektu keramickým materiálem.

V této kapitole postupuji opět chronologicky od nejstarších výzkumů po nejnovější. Konkrétně tedy RD na parcelách číslo 840/42 a 841/70 a objekt 4, dále RD na parcelách číslo 841/9, 841/84 a 841/12 a objekty 2, 5, 6, 7, 9 a 13 a následuje datace střepového materiálu ze sbírky Muzea východních Čech v Hradci Králové.

9.1 RD na parcelách č. 840/42 a 841/70

9.1.1 Objekt 4

Na základě získaného keramického inventáře, zejména z pohledu síly stěn střepů, kde se v inventáři objevují silnostěnné fragmenty nádob typické pro slezskoplatěnickou kulturu stupně III. – IV. (HaD1), můžeme tento objekt datovat do starší doby železné, konkrétně do stupně HaD1. Tuto skutečnost konstatuje i Mgr. F. J. Kašpárek v nálezové zprávě z výzkumu RD Kotík po konzultaci s V. Vokolkem a J. Jílkem⁸⁹. Tato datace je problematická, jelikož se v keramickém inventáři vyskytuje pouze jeden typický střep s výzdobou, konkrétně zaoblený střep zdobený rytou linií (Tab.: 1: 2). Další dokumentovaný fragment pochází zřejmě z květináče (Tab.: 1: 3) a profilace střepu naznačuje, že by tento květináč mohl být hrncovitého či soudkovitého těla, což je typický prvek sídlištní keramiky posledního stupně slezskoplatěnické kultury.

9.2 RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12

9.2.1 Objekt 2

Ze získaného keramického materiálu byl pouze jeden fragment typický (Tab.: 2: 1) s výzdobou v podobě vodorovných rytých linií a šikmo navazujícími liniemi. Analogii tohoto střepu s výzdobou můžeme sledovat u výzkumu sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic,

⁸⁹ F. J. KAŠPÁREK, *Novostavba rodinného domu parc. č.: 840/42 a 841/70, k.ú. Libišany* (dohoda 55495), str. 7.

publikováno K. Motykovou v časopise *Památky archeologické*⁹⁰ a také na prozkoumaném pohřebišti v Černé u Bohdanče⁹¹. Z pohledu těchto skutečností je vcelku problematické objekt datovat, ale dle výzdoby zmiňovaného fragmentu můžeme objekt přiřadit do stupně I (HaB1 – HaB2) horizontu slezskoplatěnické kultury.

9.2.2 Objekt 5

Z pozůstatku kůlové jamky bylo získáno celkem 32 kusů keramického materiálu. Nalezen byl však jediný typický fragment, konkrétně se jedná o zlomek okraje pocházející zřejmě z hladké, okřínovité nádoby. Tato skutečnost i pohled na úpravu povrchů atypických střepů (hladké, dobře vypálené) nám naznačuje, že bychom mohli tento objekt zařadit datací taktéž do stupně I (HaB1 - HaB2).

9.2.3 Objekt 6

Z rozboru nálezů již víme, že se v objektu 6 našly celkem 2 typické fragmenty hrncovitých nádob, tedy květináčů. Důležitý je nález oblého okraje květináče zdobený plastickou páskou přerušovanou doličky v podhrdlí (Tab.: 2: 4). Tento faktor je typický pro stupeň III (HaC - HaD) slezskoplatěnické kultury. Květináče se již objevovaly v předchozí fázi, ale zde se vyskytovaly pouze s pupky. Jedná se tedy o sídlištní keramiku III. stupně slezskoplatěnické kultury, kde převažuje hrubší, silnostěnná keramika. Analogii můžeme sledovat v nálezech z výzkumu sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic⁹² a také z pohřebišť na lokalitě Pardubice – Hůrka⁹³, hrob 20/1956, střep květináče s plastickou, doličky přerušovanou páskou, hrubšího okrového povrchu.

9.2.4 Objekt 7

Datace objektu 7 je vcelku jednoduchá díky nálezu amforovité nádoby s ven vykloněným okrajem s typickou výzdobou v podobě řady rýh a žlábků doplněné obloučky (Tab.: 4). Tato výzdoba je charakteristická pro stupeň I (Ha B2) slezskoplatěnické kultury. V této fázi se jejich výzdoba soustředila zejména v horní části nádoby, tedy nad výdutí.

⁹⁰ K. MOTYKOVÁ, *Sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic*, str. 241, Obr. 5: 15.

⁹¹ V. VOKOLEK, *Slezskoplatěnické pohřebiště v Černé u Bohdanče*, in: *Archeologické rozhledy* 17/1965, str. 32, obr. 20: 2.

⁹² K. MOTYKOVÁ, *Sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic*, str. 242, Obr. 6: 2.

⁹³ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 103-110, str. 252, Tab.: 82: 11.

Výzdoba zmiňované amfory nalezené v objektu 7 se právě nachází pouze nad výdutí. Analogii tohoto tvaru nádob a výzdoby můžeme sledovat na pohřebišti v Ostroměři⁹⁴.

Dále nám k dataci pomohl i nález střepu z maximální výdutě okřínu, který má hladký povrch nad výdutí, spodní část je zdrsňená a není zdobený (Tab.: 3: 1). Analogii tohoto typu okřínu můžeme sledovat na pohřebišti v Pouchově⁹⁵. Okřínovité nádoby bez výraznější výzdoby jsou typické pro první stupeň slezskoplatěnické kultury (HaB1). Problematické je však to, že se v objektu nenalezla spodní část okřínu, jelikož v následující fázi (HaB2) se okříny vyskytují s pupky nebo s výčnělky ve spodní části nádoby. Nemůžeme tedy zcela přesně určit, jestli tento okřín náleží fázi HaB1 či HaB2.

Shrneme-li získané informace, tak můžeme pravděpodobně objekt 7 datovat do prvního stupně slezskoplatěnické kultury (HaB1 - HaB2).

9.2.5 Objekt 9

V objektu 9 se našel fragment miskovité nádoby bez ucha s odděleným okrajem a bez výzdoby (Tab.: 6). Tento aspekt je typický pro nečleněné mísy III. stupně slezskoplatěnické kultury (HaC-HaD). Mísy/misky jsou typickým tvarem nádob v tomto stupni. Dle získaných informací o nalezeném fragmentu miskovité nádoby můžeme soudit, že tento objekt vznikl pravděpodobně ve zmiňovaném stupni HaC-HaD. Analogii můžeme pozorovat na prozkoumaném pohřebišti v Opatovicích nad Labem⁹⁶ (Tab.: 62: 2, hrob 5 datovaný do III. stupně slezskoplatěnické kultury).

9.2.6 Objekt 13

Z objektu 13 nebyl získán žádný typický fragment a nebylo možné určit pravděpodobné tvary nádob. Avšak v kontextu s ostatními objekty a při pohledu na úpravu povrchu (hrubší), způsob vypálení (dobře vypáleno) a sílu stěn atypických fragmentů sídlištní keramiky můžeme snad tento objekt zařadit do horizontu popelnicových polí, konkrétně do kultury slezskoplatěnické stupně HaC - HaD.

⁹⁴ V. VOKOLEK, *Pohřebiště lidu popelnicových polí v Ostroměři*, str. 107, Tab.: 2: 1a.

⁹⁵ V. MARTINEC, *Pohřebiště lužické kultury v Pouchově u Hradce Králové*, in: *Archeologické rozhledy* 12/1960, str. 887, Tab.: 14: 4.

⁹⁶ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 91.

9.3 Střepový materiál ze sbírky MVČ Hradec Králové

9.3.1 Nálezy p. Vencla 1979

Z nepříliš bohatého keramického materiálu je k dataci vhodný zejména nález fragmentu květináčové nádoby, který je zdoben plastickou páskou přerušovanou dolíčky (Tab.: 9: 1). Tento prvek výzdoby je typický pro III. stupeň slezskoplatěnické kultury (tedy HaC - HaD). Analogii můžeme pozorovat u již popsaného fragmentu (Tab.: 2: 4) a také v nálezech z výzkumu sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic⁹⁷. Dalším nalezeným fragmentem je okraj pravděpodobně amforovité nádoby s rozevřeným hrdlem (Tab.: 9: 2), avšak fragment je bez výzdoby, tudíž je časové zařazení tohoto fragmentu problematické, jelikož se tento typ nádob vyskytuje ve všech fázích slezskoplatěnické kultury.

9.3.2 Nálezy V. Šafáře 7. 5. 1980

Nálezy získané povrchovým sběrem nejsou příliš početné (4 ks). Nejvhodnější fragment k dataci se v tomto případě jeví nález hrdla květináčové nádoby zdobený plastickou páskou (Tab.: 10: 3). Tento prvek výzdoby je typický zejména pro III. stupeň slezskoplatěnické kultury, tedy HaC - HaD. Nádoby tohoto typu můžeme sledovat např. na sídlišti lidu popelnicových polí u Sobčic⁹⁸ či v nálezech z Libišan publikovanými V. Vokolkem⁹⁹. Dalším fragmentem je střep pocházející zřejmě z amforovité nádoby zdobený rytými liniemi (Tab.: 10: 1). Avšak jeho datace je problematická, jelikož neznáme další okolnosti, jako je např. výzdoba těla nádoby či tvar hrdla. Můžeme ho tak datovat do celého průběhu slezskoplatěnické kultury.

9.3.3 Inventární číslo 8967-73

Z celkového počtu 7 kusů keramického materiálu je pouze 1 fragment typický. Konkrétně se jedná o fragment z menší amforovité zásobnice s pupkem (Tab.: 11). Jedná se zřejmě o fragment z rozhraní hrdla a těla. Tento prvek je typický pro III. stupeň kultury slezskoplatěnické (HaC-HaD), kde se právě zmiňované pupky nachází na rozhraní hrdla a těla. Analogii můžeme pozorovat na pohřebišti v Úhřeticích (okr. Chrudim), hrob 42¹⁰⁰.

⁹⁷ K. MOTYKOVÁ, *Sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic*, str. 242.

⁹⁸ *tamtéž*

⁹⁹ V. VOKOLEK, *Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech*, str. 13, Tab.: 1: 14.

¹⁰⁰ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 156, Tab.: 133: 12.

9.3.4 Libišany naleziště 3

K dataci tohoto souboru nálezů nám nejvíce napověděl zlomek střepu obecného těla amforovité nádoby s typickými znaky výzdoby, konkrétně výzdoby v podobě jemných rytých linií (Tab.: 12: 2). Tento prvek výzdoby se však objevuje v průběhu všech fází slezskoplatěnické kultury, takže je problematické bližší určení datace. Dalším fragmentem vhodným k dataci je nález zlomku maximální výdutě, respektive lomu profilovaného koflíku, který je zdobený rytými liniemi (Tab.: 12: 3). Koflíky jsou jedním z nejběžnějších tvarů mladšího vývoje kultur popelnicových polí. Ze získaných informací tedy nemůžeme tento soubor přesněji datovat, avšak můžeme předpokládat, že díky nálezu zlomku koflíku spadá tento soubor svou datací pravděpodobně do zmiňovaného mladšího vývoje kultur popelnicových polí.

9.3.5 Nálezy 29. 3. 2002

Z keramického inventáře o celkovém počtu 27 kusů nebyl žádný fragment typický. Bližší datace tohoto souboru tedy není možná a rámcově můžeme tento soubor datovat do celého průběhu slezskoplatěnické kultury.

9.3.6 Libišany „Písník u silnice“

Z nepřiliš bohatého keramického inventáře (6ks) je vhodný k dataci nález zlomku hrdla amforovité nádoby zdobené vodorovnými rytými liniemi a nad a pod nimi 2 mm dlouhými rytými liniemi v řadě. Analogii můžeme pozorovat u již popsaného střepu (Tab.: 2: 1) nebo u nálezů z výzkumu sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic¹⁰¹. Bližší datace je obtížná, ale podle získaných informací můžeme snad tento soubor datovat do stupně I (HaB1 – HaB2) slezskoplatěnické kultury.

9.3.7 Libišany „Písník dolu k blatům“

Datace tohoto souboru nálezů je velmi problematická a obtížná, protože se zde našel pouze jeden typický střep. Jedná se zřejmě o zlomek hrdla amforovité nádoby zdobené 2 rytými liniemi. Bližší datovací okolnosti nejsou známy, tudíž můžeme tento fragment amforovité nádoby negativně datovat do celého průběhu slezskoplatěnické kultury.

¹⁰¹ K. MOTYKOVÁ, *Sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic*, str. 241, Obr. 5:15.

10 OSÍDLENÍ K. Ú. LIBIŠAN A SOUSEDNÍCH KATASTRŮ

Tato kapitola se zabývá osídlením katastrálního území Libišan a blízkých sousedních katastrů v rámci slezskoplatěnické kultury a dále nesmíme opomenout ani její předchozí vývoj, tedy lužickou kulturu. Všechny vybrané sídliště či výjimečně pohřebiště zmiňovaných kultur jsou označeny číslicemi na mapě a následně slovně popsány. Modře označené body na mapě označují naleziště se sídlištními prvky a červené body znamenají pohřebiště. Naleziště, na kterých byla zaznamenána slezskoplatěnická kultura, jsou označeny černým křížkem.

Mapa č. 2: Osídlení k. ú. Libišan a sousedních katastrů. Zdroj: mapy.cz z url:

<https://mapy.cz/zemepisna?planovani-trasy&x=15.8009369&y=50.2323392&z=13&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D> [cit. 2018-11-19].

Číslo 1 (mapa č. 2) představuje námi sledovanou lokalitu katastrálního území Libišan. Kromě skupiny objektů na parcelách č. 840/42, 841/70 a 841/9, 841/84, 841/12 na výše

zmíněné lokalitě zde můžeme také zmínit nálezy publikované V. Vokolkem¹⁰². Tyto nálezy autor článku datoval do III. stupně slezskoplatěnické kultury a tvrdí, že osada mohla patrně trvat až s přesahem do stupně HD. Zmiňovaná osada vznikla na tomto místě, které bylo již dříve osídlené lužickou kulturou¹⁰³. Zajímavostí na této lokalitě je fakt, že zde prozatím nebylo nalezeno pohřebiště, ale V. Vokolek předpokládá, že by se mohlo nalézat na pískové duně SV směrem, kde dnes leží hřbitov¹⁰⁴.

V nejbližším blízkém okolí můžeme zmínit další 3 naleziště vykazující určité sídlištní prvky slezskoplatěnické kultury. Konkrétně se jedná o body číslo 2, 3 a 10 (mapa č. 2). Bod číslo 3 jsou Opatovice nad Labem, kde bylo zachyceno pohřebiště a sídliště. Roku 1957 provedl výzkum Archeologický ústav v Praze na parcele číslo 2481, v lokalitě pískovny jihovýchodně od obce a narazili zde na žárové hroby spadající svou datací do stupně HaC. Jednalo se zde o lužické hroby a o 19 slezskoplatěnických hrobů stupně III¹⁰⁵. Z těchto hrobů slezskoplatěnické kultury byl získán keramický materiál, který odpovídal právě zmiňovanému III. stupni, dále byl získán také kovový materiál – zlomky železné jehlice s očkem, železný nůž, zlomky železného náramku a tělo bronzové jehlice¹⁰⁶. Sběry J. Sigla a V. Vokolka z roku 1991 odhalily na parcelách číslo 2490 a 2492 určité sídlištní prvky, zejména nalezený keramický materiál, který odpovídal taktéž slezskoplatěnických prvkům a spadá svou datací do III. stupně, tedy HaC¹⁰⁷. Dále sídlištní prvky odhalil taktéž předstihový výzkum pro rozšíření cihelny z roku 2000, konkrétně v lokalitě „V Dílcích“¹⁰⁸. Zde byly nalezeny pozůstatky sídlištních objektů – kúlové stavby a zásobní jámy¹⁰⁹. Druhé naleziště odpovídá trase dálnice D11 (bod 2, mapa č. 2), kde bylo provedeno sondážní rýhování na úseku D1–05–2 (Osičky–Hradec Králové, km 78, 90–90, 80), konkrétně mezi obcemi Osičky–Libišany. Tento předstihový záchranný archeologický výzkum, který se konal mezi léty 2005–2006, objevil sídlištní prvky z pozdní doby bronzové¹¹⁰. Třetí naleziště se nachází západním směrem od obce Libišany a jedná se o obec Dobřenice (bod 10, mapa č. 2), kde bylo objeveno pohřebiště II. - III. stupně slezskoplatěnické kultury. Na parcelách číslo 308

¹⁰² V. VOKOLEK, *Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech*, str. 11.

¹⁰³ *tamtéž*

¹⁰⁴ *tamtéž*

¹⁰⁵ V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 91.

¹⁰⁶ J. KALFERST – J. SIGL – V. VOKOLEK, *Archeologické přírůstky v muzeu východních Čech v Hradci Králové v letech 1990 a 1991*, str. 16.

¹⁰⁷ *tamtéž*

¹⁰⁸ Michal MÍČEK, *Sídlní charakteristika ve starší době železné ve východních Čechách*. Pardubice, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, fakulta filozofická, katedra ústav historických věd, str. 85.

¹⁰⁹ *tamtéž*

¹¹⁰ M. NOVÁK – J. SIGL, *Archeologický výzkum na trase dálnice D11 v roce 2005*, str. 63-66.

a 301 bylo roku 1907 objeveno pohřebiště, následovaly akce historického muzea v Hradci Králové do roku 1912 a poté ojedinělá akce roku 1945, kdy byl narušen hrob při dobývání pařezu¹¹¹. Toto pohřebiště je názorným příkladem vývoje od II. stupně (HaB2) do III. stupně (HaC) slezskoplatěnické kultury¹¹².

V okolí či přímo na území města Hradec Králové můžeme zmínit 4 naleziště. Konkrétně se jedná o Plotiště nad Labem (bod 5, mapa č. 2), Hradec Králové – Kukleny (bod 4, mapa č. 2), Předměřice nad Labem (bod 6, mapa č. 2) a Hradec Králové – Pouchov (bod 7, mapa č. 2). Naleziště Plotiště nad Labem bylo zkoumáno roku 1930 muzeem v Hradci Králové¹¹³ na poli náležejícímu mlýnu Budín. Celkem zde bylo prozkoumáno 6 jam, které vykazují jak lužické, tak slezskoplatěnické prvky a následně zde bylo také zjištěno osídlení pozdně lengyelské, kultury nálevkovitých pohárů, doby římské a středověké¹¹⁴. Na dalším nalezišti v Hradci Králové – Kukleny bylo roku 1908 prozkoumáno muzeem v Hradci Králové 8 jam, z nichž byla pouze 1 lužická a 7 neolitických¹¹⁵. V prozkoumaném lužickém objektu byly nalezeny střepy ze zásobnic, zlomky mazanice a kus závaží v podobě komolého kužele¹¹⁶. Naleziště v Předměřicích nad Labem představuje slezskoplatěnické pohřebiště, které svou datací spadá do III. stupně (HaC)¹¹⁷. Pohřebiště Pouchov představuje ve východních Čechách jedinečný komplex nálezů lužické kultury. Toto pohřebiště bylo objeveno již roku 1908 v katastru obce Pouchov na parcele č. 324/1¹¹⁸. Ve stejném roce zde provedlo muzeum v Hradci Králové výzkum, ze kterého bylo získáno 93 nádob z 31 hrobů, mezi kterými byla objevena dvě žároviště¹¹⁹. V průběhu dalších třiceti let zde probíhaly další výzkumy, které prováděl kustod Žaloudek pod vedením tehdejšího ředitele muzea v Hradci Králové L. Domečky¹²⁰. Dle keramického souboru nalezeného v průběhu výzkumu datuje ve svém článku v *Archeologických rozhledech* V. Martinec toto naleziště do celého průběhu

¹¹¹ M. MÍČEK, *Sídelní charakteristika ve starší době železné ve východních Čechách*, str. 85.

¹¹² V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 54.

¹¹³ V. VOKOLEK, *Osady lužické kultury ve východních Čechách*. *Fontes Musei Reginaehradecensis XVI/2*, Hradec Králové 1994, str. 22.

¹¹⁴ *tamtéž*

¹¹⁵ *tamtéž*, str. 9.

¹¹⁶ *tamtéž*

¹¹⁷ V. VOKOLEK, *Slezskoplatěnické hradiště v Habřině*, in: *Archeologické rozhledy XXXVII*, Praha 1985, str. 607-614.

¹¹⁸ V. MARTINEC, *Pohřebiště lužické kultury v Pouchově u Hradce Králové*, str. 860.

¹¹⁹ *tamtéž*

¹²⁰ *tamtéž*

lužické kultury, v některých případech nalezených osudí i s vlivem slezskoplatěnické kultury¹²¹.

Severním směrem od Hradce Králové můžeme zmínit další 2 naleziště. Konkrétně se jedná o rozsáhlé slezskoplatěnické pohřebiště Skalice a lužické a slezskoplatěnické pohřebiště Skalička (bod 9, mapa č. 2). Druhým zmiňovaným nalezištěm jsou Holohlavy v okrese Hradec Králové (bod 8, mapa č. 2). Naleziště Skalice bylo objeveno roku 1930 panem Z. Fiedlerem na poli V. Fabiána (parc. č. 235) a F. Machka (parc. č. 227), kde objevil 3 hroby náležící III. a počátku IV. stupni slezskoplatěnické kultury¹²². Následně byl v letech 1952 a 1954 realizován NM v Praze systematický výzkum, kdy bylo prozkoumáno dalších 17 žárových hrobů náležící sledované kultuře¹²³. Skalice dnes patří k našim největším slezskoplatěnickým pohřebištím, kde bylo prozatím vyzvednuto nejméně 400 žárových hrobů. Toto naleziště představuje postupně celý vývoj slezskoplatěnické kultury od I. do IV. stupně¹²⁴. K bodu 9 také náleží žárové pohřebiště Skalička, kde roku 1907 vykopal na parcele č. 1004 pan V. Pultr hroby náležící převážně lužické a slezskoplatěnické kultuře I. stupně¹²⁵. Bodu 8 (mapa č. 2) náleží naleziště Holohlavy, kde byly nalezeny lužické žárové hroby při kopání základů domu čp. 78 v blízkosti děkanské zahrady, kde byly taktéž nalezeny lužické hroby. Dále v lokalitě Holohlavy – Chlomek na parc. č. 351 katastrálního území Holohlavy a 170/3 katastrálního území Habřina byly nalezeny hroby trvající od I. stupně slezskoplatěnické kultury¹²⁶. Již roku 1873 získal do své sbírky baron Liebig nálezy ze žárového pohřebiště z pole nedaleko kostela sv. Václava, které však bylo z větší části zničeno¹²⁷. Dále zde dva žárové hroby prokopali J. K. Hraše, roku 1882 zde kopal pro muzeum Jaroměř J. Duška a další amatérské výkopy byly prováděny mezi roky 1891 až 1895. Některé nálezy získal L. Šnajdr roku 1895 a tvrdí, že dělníci v pískovně zničili přibližně 60 hrobů, kde byl údajně bronzový či železný meč, který se však bohužel nedochoval¹²⁸. Další výzkum v Holohlavech – Chlomek provedl roku 1901 J. L. Píč, kdy dne 22. dubna bylo dle zápisníku V. Landy prozkoumáno 7 žárových hrobů¹²⁹.

¹²¹V. MARTINEC, *Pohřebiště lužické kultury v Pouchově u Hradce Králové*, str. 900-901.

¹²²V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 145.

¹²³*tamtéž*

¹²⁴*tamtéž*, str. 146.

¹²⁵*tamtéž*

¹²⁶V. VOKOLEK, *Východočeská halštatská pohřebiště*, str. 59.

¹²⁷*tamtéž*

¹²⁸*tamtéž*

¹²⁹*tamtéž*

11 ZÁVĚR

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zpracování a vyhodnocení archeologických nálezů z výzkumů na parcelách číslo 840/40, 841/70, 841/9, 841/84 a 841/12 a dále také keramické nálezy uložené v Muzeu východních Čech v Hradci Králové.

Vyhodnocení prokázalo osídlení pozdní doby bronzové a následně i doby halštatské. Datace odpovídá chronologickému rozmezí HaB1 – HaB2, tedy pozdní doby bronzové a následně rozmezí HaC – HaD, tedy doba halštatská. Důležitým přínosem zpracování dané situace je prohloubení informací o slezskoplatěnických sídlištích.

Archeologický materiál z parcel 840/42 a 840/70 náležící objektu 4 nám napověděl při dataci. Konkrétně lze objekt 4 rámcově datovat do III. – IV. stupně slezskoplatěnické kultury, tedy do starší doby železné (HaD1). Dále byl nalezen v objektu 4 jeden kus přeslenu, který by snad mohl dokázat textilní výrobu na tomto sídlišti, avšak nemůžeme tak soudit z nálezů pouze jediného kusu. Dále zde byla také nalezena mazanice o celkové váze 44 990 gramů a 26 kusů kamene, avšak pouze u 2 kusů kamene můžeme pozorovat známky lidské činnosti. Z archeologických nálezů v objektu 4 je však nejvíce zajímavý pohled na dokumentovaný mazanicový blok, který se jeví jako destrukce v sekundárním uložení. To znamená, že na sídlišti zřejmě vypukl drobný požár, ještě doutnající či hořící zbytky požáru byly vloženy do objektu 4, kde díky tomu ohořelo i okolí. Tento mazanicový blok tedy není původní (primární či sekundární), ale spíše se jedná o terciální odpad. Zda jde o pozůstatky požáru nebo nějaké konstrukce či pece v okolí nelze přesvědčivě rozhodnout.

Archeologický materiál z parcel číslo 841/9, 841/84 a 841/12 je vcelku bohatý, celkem bylo nalezeno 155 kusů keramických fragmentů náležících do slezskoplatěnické kultury. Největší podíl nálezů z tohoto naleziště bylo nalezeno v objektu 7, celkem 68 kusů. V objektu 7 byl také nalezen jeden kus kamene interpretován jako brousek, který sloužil k povrchovému opracování kamene, kostí a kovových artefaktů. Zajímavý je pohled na dataci konkrétních objektů, konkrétně se zde objevují objekty, které rámcově spadají do I. a II. stupně (HaB1-HaB2) slezskoplatěnické kultury (objekt 2, 5 a 7) a následně se zde objevují také objekty spadající do III.-IV. stupně (HaC-HaD) sledované kultury (objekt 6, 9 a 13), které vznikly později než předchozí zmiňované objekty. Tato skutečnost nám ukazuje, že se zde nachází objekty sídlištního charakteru z celého průběhu slezskoplatěnické kultury.

Soubor keramických nálezů získaným sběrem p. Vencla roku 1979 na parcelách číslo 336, 337/1 a 341/1 není příliš bohatý, celkem zde bylo nalezeno 6 kusů keramických fragmentů odpovídajících slezskoplatěnické kultuře, z nichž byly 2 fragmenty typické. Dle typické výzdoby nalezeného fragmentu květináčové nádoby můžeme tento soubor rámcově datovat do III. stupně slezskoplatěnické kultury (HaC – HaD). Získaný soubor keramických nálezů ze sběru p. Šafaře 7. 5. 1980 z parcel číslo 336, 337/1 a 341/1 není bohatý. Celkem se zde našly 4 kusy keramických střepů, které odpovídají slezskoplatěnické kultuře. Z celkového počtu byly 3 ks typické. Tento soubor rámcově datuji do III. stupně slezskoplatěnické kultury (HaC – HaD). Při pohledu na dataci obou výše zmíněných povrchových sběrů, můžeme konstatovat, že na parcelách číslo 336, 337 a 341/1 bylo objeveno osídlení slezskoplatěnické kultury III. stupně (HaC – HaD), které pravděpodobně navazuje na parcely č. 841/9, 841/84 a 841/12.

Soubor nálezů s inventárním číslem 8967-73 není bohatý. Celkem bylo získáno 7 kusů slezskoplatěnických keramických fragmentů, z nichž byl pouze jediný typický. Jedná se o fragment z menší amforovité zásobnice s pupkem na rozhraní hrdla a těla, což je typický prvek výzdoby III. stupně slezskoplatěnické kultury (HaC - HaD). Na základě této informace můžeme tedy tento soubor datovat právě do zmíněného III. stupně.

Z povrchového sběru na nalezišti 2, který se konal roku 1989, bylo nalezeno celkem 7 kusů keramických fragmentů, avšak všechny byly atypické. Bližší datace u tohoto souboru není možná. Jediné, co můžeme určit je, že tento soubor spadá do slezskoplatěnické kultury.

Soubor nálezů z povrchového sběru 18. 10. 1990 bylo získáno celkem 74 ks keramických fragmentů, z nichž jsou 3 kusy typické. Ze získaných informací nemůžeme tento soubor přesněji datovat, avšak můžeme předpokládat, že díky nálezu zlomku koflíku spadá tento soubor svou datací pravděpodobně do mladšího vývoje kultur popelnicových polí.

Z povrchového sběru dne 29. 3. 2002 bylo získáno celkem 27 kusů keramických fragmentů, z nichž nebyl jediný typický. Datace toho souboru není zcela možná, tudíž se dá zařadit do celého průběhu slezskoplatěnické kultury.

Z lokality „Písniček u silnice“ bylo získáno celkem 6 kusů keramických fragmentů, kde byl pouze jeden fragment typický. Zmíněná lokalita je datována dle keramického inventáře do I. stupně slezskoplatěnické kultury, konkrétně HaB1 – HaB2.

Následně z lokality „Písník dolů k blatům“ bylo nalezeno celkem 48 kusů keramických střepů, z nichž byl jediný typický. Datace tohoto souboru je problematická a dá se zařadit do celého průběhu slezskoplatěnické kultury.

Archeologický soubor z výše zmíněných lokalit napomohl objekty a soubory nálezů rámcově chronologicky zařadit a přispěl tak ke slezskoplatěnickému osídlení v Libišanech. Důležité je zmínit, že výzkumy a sběry jsou z různých parcel na k. ú. Libišany a výzkum tak nebyl proveden celoplošně. Slezskoplatěnická osada v Libišanech pravděpodobně vznikla na místě již dříve osídleném lužickou kulturou, což nám ve svých výzkumech dokládá i V. Vokolek. Další výzkumy na této lokalitě by mohly poodhalit více informací o sídlišti slezskoplatěnické kultury nebo objevit pohřebiště, které prozatím na této lokalitě nebylo objeveno a předpokládá se, že leží v blízkosti dnešního hřbitova.

12 RESUMÉ

The main goal of this bachelor thesis was the analysis and evaluation of archaeological findings from research on parcels 840/40, 841/70, 841/9, 841/84 and 841/12 and also ceramic findings deposited at the Museum of East Bohemia in Hradec Králové.

The evaluation proved the settlement of the late Bronze Age and subsequently the Halstat period. The date corresponds to the chronological range of HaB1 - HaB2, the late Bronze Age and subsequently the HaC - HaD range, the Halstat period. An important benefit of the situation is the deepening of the information about the Silesian-Platěnice settlements.

An archaeological set of the above-mentioned localities helped to categorize the objects and sets of findings chronologically in order to contribute to the Silesian-Platěnice settlement in Libišany. It is important to mention that the researches and collections come from various parcels and research has not been carried out on a full-scale basis. The Silesian settlement in Libišany was probably established on the site which was formerly settled by Lusatian culture before, it is also evidenced by V. Vokolek in his research. Further research on this site could reveal more information about Silesian-Platěnice settlements or discover burial site that has not yet been discovered in this locality and is believed to be near the present cemetery.

13 POUŽITÉ ZDROJE

1. DEMEK Jaromír a kol., *Hory a nížiny*. Praha 1987.
2. FALTYSOVÁ Helena, MACKOVČIN Petr, SEDLÁČEK Miroslav a kol., *Královéhradecko*, in: Mackovčín, P. a Sedláček, M. (eds.): *Chráněná území ČR*, svazek V. Praha 2002.
3. FILIP Jan, *Popelnicové pole a počátky železné doby v Čechách*, Praha 1936–1937.
4. HLAVA Miloš, *O objevu nákolní osady v Libišanech (okr. Pardubice)*, in: *Archeologie ve středních Čechách* 21, 2017, str. 463-492.
5. JIRÁŇ Luboš ed., *Archeologie pravěkých Čech 5*, Praha 2008.
6. JÍLEK Jan – BURGERT Pavel, *Nálezová zpráva o záchranném archeologickém výzkumu na polykulturní lokalitě na k. ú. Libišany, okr. Pardubice (čj. 231/2010)*, Nálezová zpráva, 2011, uložena ve VČM v Pardubicích.
7. JÍLEK J. a kol., *Zpráva o záchranném archeologickém výzkumu realizovaném při výstavbě kanalizace v obci Kunětice, okr. Pardubice*, in: *Archeologie východních Čech* 6, 2016, str. 176-211.
8. KALFERST Jiří – SIGL Jiří – VOKOLEK Vít, *Archeologické přírůstky v muzeu východních Čech v Hradci Králové v letech 1990 a 1991*, Zpravodaj v muzea v Hradci Králové/18 1991-1992.
9. KAŠPÁREK František Janošek, *Novostavba rodinného domu parc. č.: 840/42 a 841/70, k.ú. Libišany (čj. 422/15)*. Nálezová zpráva, 2016, uložena ve VČM v Pardubicích.
10. KAŠPÁREK František Janošek, *Novostavba RD včetně IS, zpevněných ploch a oplocení, parc. č. 841/9, 841/84, 841/12, k. ú. Libišany (čj. 422/15)*. Nálezová zpráva, 2017, uložena ve VČM v Pardubicích.
11. MARTINEC Vladimír, *Pohřebiště lužické kultury v Pouchově u Hradce Králové*, in: *Archeologické rozhledy* 12/1960.
12. MIKYŠKA Rudolf a kol., *Geobotanická mapa ČSSR 1:200 000*. List M-33-XVI Hradec Králové, Praha 1969.

13. MÍČEK Michal, *Sídelní charakteristika ve starší době železné ve východních Čechách*. Pardubice, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, fakulta filozofická, katedra ústav historických věd.
14. MOTYKOVÁ Karla, *Sídliště lidu popelnicových polí u Sobčic*, in: Památky archeologické č.2 1973, str. 235-271.
15. NEUHÄUSLOVÁ Zdenka a kol., *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky*. Praha 2001.
16. Miroslav NOVÁK – Jiří SIGL, *Archeologický výzkum na trase dálnice D11 v roce 2005*, Zpravodaj muzea v Hradci Králové/32 2006.
17. PŮLPÁN František, *Sídelní jámy v Libišanech*, in: Památky archeologické 31, 1919, str.36.
18. PŮLPÁN František, *Kolové stavby v Libišanech*, Krajem Pernštýnův 4, 1924, str. 141-142.
19. ROSŮLEK František Karel, *Pardubicko-Holicko-Přeloučsko*, III/2, Pardubice 1909.
20. ROSŮLEK František Karel, *Ročenka muzejního spolku v Pardubicích*. Pardubice 1915-1916.
21. SKLENÁŘ Karel –SKLENÁŘOVÁ Zuzana a SLABINA Miloslav, *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha 2002.
22. ŠEBEK František, *Dějiny Pardubic*, Pardubice 1990.
23. TOMÁŠEK Milan, *Půdní mapa české republiky*, in: M. Tomášek, *Půdy České republiky*, Praha 2007.
24. UNGER Jiří, *Nekropole slezskoplatěnické kultury v oblasti východních Čech*. Plzeň 2010. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, fakulta filozofická, katedra archeologie.
25. VÁLEK Bohumil, *Půdy východních Čech*, Havlíčkův Brod 1964.
26. VENCLOVÁ Natálie ed., *Archeologie pravěkých Čech 6*, Praha 2008.

27. VENDL Václav Karel, *Soupis uměleckých památek politického okresu pardubicko-holicko-přeloučského (II/4. rukopisné dodatky Václava Diviše)*, in: Marešová, J. (ed): *Edice nedokončeného soupisu uměleckých památek politického okresu pardubicko-holicko-přeloučského*. Fontes historiae artium 8. Praha 2007.
28. VOKOLEK Vít, *Slezskoplatěnické hradiště v Habřině*, in: Archeologické rozhledy XXXVII, Praha 1985, str. 607-614.
29. VOKOLEK Vít, *Osady lužické kultury ve východních Čechách*. Fontes Musei Reginahradecensis XVI/1, Hradec Králové 1988.
30. VOKOLEK Vít, *Pravěk*, in: Šebek, F. (ed.): *Dějiny Pardubic – I díl*. Pardubice 1989, str. 13-26.
31. VOKOLEK Vít, *Počátky osídlení východních Čech*, Hradec Králové 1993.
32. VOKOLEK Vít, *Osady lužické kultury ve východních Čechách*, Fontes Musei Reginahradecensis XVI/2, Hradec Králové 1994.
33. VOKOLEK Vít, *Nález lengyelské keramiky z Libišan*, Archeologické rozhledy 47/3 1995, str. 506-509.
34. VOKOLEK Vít, *Sídlště lidu popelnicových polí v Libišanech*, in: *Východočeský sborník historický* 7, 1998, str. 3-18.
35. VOKOLEK Vít, *Pohřebiště lidu popelnicových polí v Ostroměři*, Hradec Králové 1999.
36. VOKOLEK Vít, *Východočeská halštatská pohřebiště*. Pardubice 1999.
37. VOKOLEK Vít, *Katalog staré sbírky*. Fontes archaeologici Pragenses, vol. 30. Praha 2004.
38. VOKOLEK Vít, *Katalog sbírky. Oddělení Prehistorie a protohistorie Národního muzea 2. Nálezy do roku 1913 (neolit a eneolit)*. Praha 2007.
39. VOSYKA František, *Ložiska rašelinná u Libišan, Krajem Perštýnů I*, č. 3 1921, str. 40-41.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Český statistický úřad (online). Dostupné z URL: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31588&u= _V_UZEMI_43_532177#, [cit. 2018-05-12].
2. Mapy seznam (online). Dostupné z URL:

<https://mapy.cz/zemepisna?planovani-trasy&x=15.8009369&y=50.2323392&z=13&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D>, [cit. 2018-11-19].

3. Katastrální mapy (online). Dostupné z URL:

<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=682918&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka> [cit. 2018-06-24].

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

RD	Rodinný dům
ZAV	Záchranný archeologický výzkum
ASČ	Archeologie středních Čech
PA	Památky archeologické
MVČ	Muzeum východních Čech
VČM	Východočeské muzeum
NM	Národní muzeum

14 PŘÍLOHY

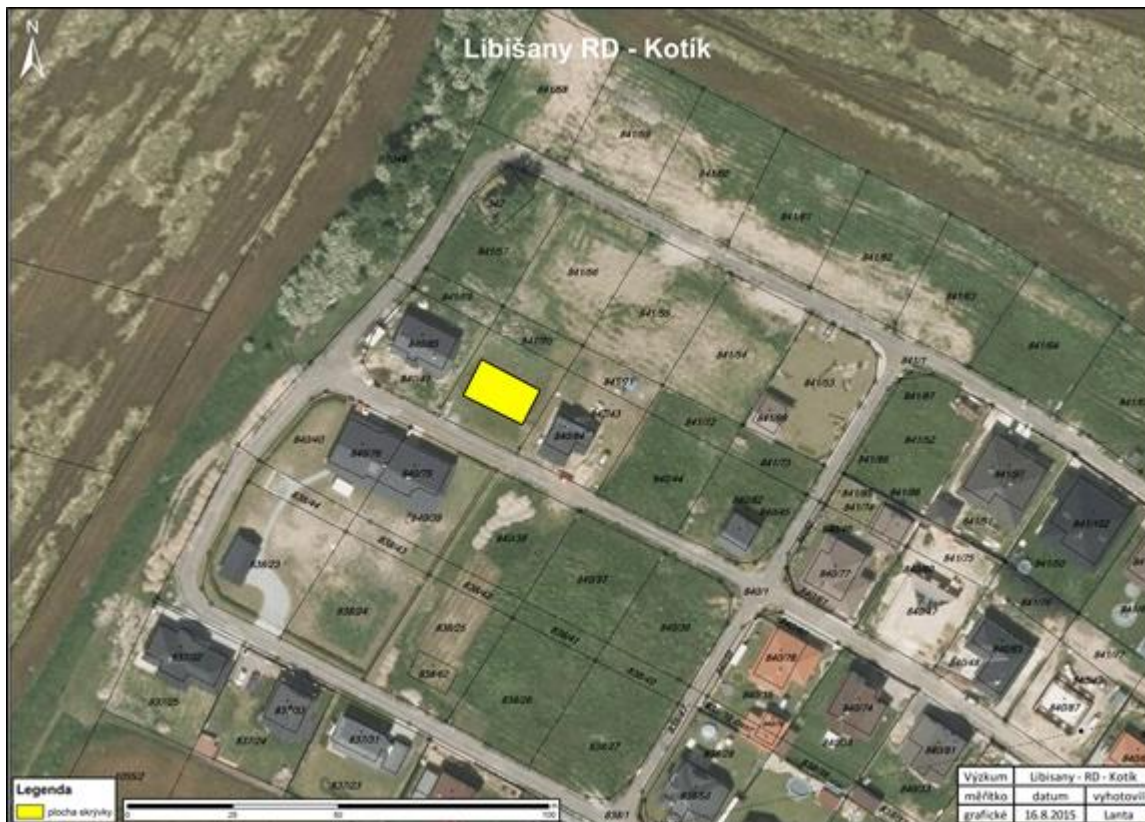
14.1 Seznam příloh

1. Obr. 1: Zobrazení plochy výzkumu RD na parcelách č. 840/42 a 841/70.....	63
2. Obr. 2: Zobrazení plochy RD na parcelách č. 840/42 a 841/70 na detailnějším plánu....	63
3. Obr. 3: Plocha výzkumu s umístěním objektů.....	64
4. Obr. 4: Půdorys a profil objektu 4, RD 840/42 a 841/70.....	65
5. Obr. 5: Zobrazení plochy výzkumu RD na p. č. 841/9, 841/84, 841/12.....	66
6. Obr. 6: Detailnější pohled na plochu výzkumu RD 841/9, 841/84 a 841/12.....	67
7. Obr. 7: Umístění objektů na parcelách 841/9, 841/84 a 841/12.....	68
8. Obr. 8: Plocha výzkumu s vyobrazenými jednotlivými objekty v půdorysu RD.....	68

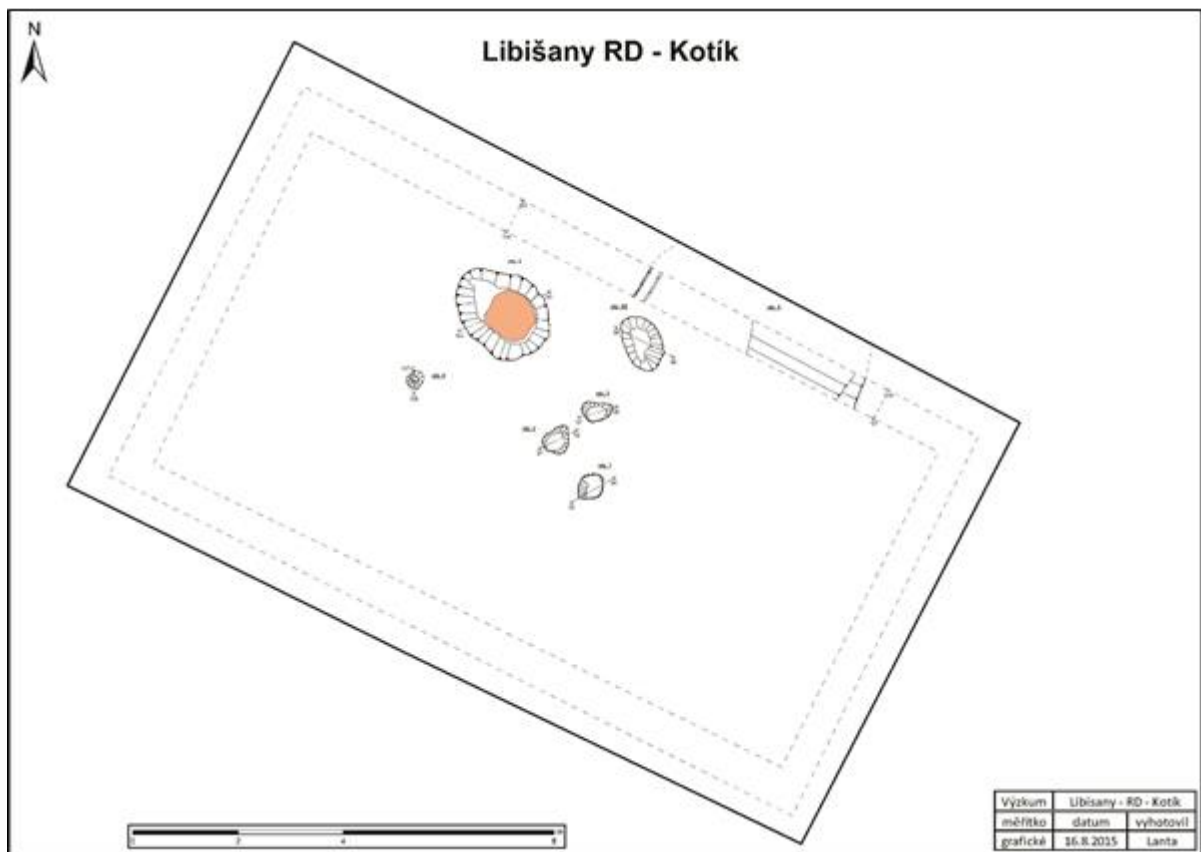
9. Obr. 9: Plocha výzkumu s vyobrazenými jednotlivými objekty v půdorysu parkoviště...	69
10. Obr. 10: Plocha výzkumu s vyobrazeným objektem v kolektoru A.....	69
11. Obr. 11: Půdorys a profil objektu 2, RD na p. č. 841/9, 841/84 a 841/12.....	70
12. Obr. 12: Půdorys a profil objektu 5, RD na p. č. 841/9, 841/84 a 841/12.....	71
13. Obr. 13: Půdorys a profil objektu 6, RD na p. č. 841/9, 841/84 a 841/12.....	72
14. Obr. 14: Půdorys a profil objektu 7, RD na p. č. 841/9, 841/84 a 841/12.....	73
15. Obr. 15: Půdorys a profil objektu 9, RD na p. č. 841/9, 841/84 a 841/12.....	74
16. Obr. 16: Půdorys a profil objektu 13, RD na p. č. 841/9, 841/84 a 841/12.....	75
17. Obr. 17: Mapa naleziště 2,3 a starého písničku.....	76
18. Tab. 1 – 13: Katalog nálezů.....	77-89

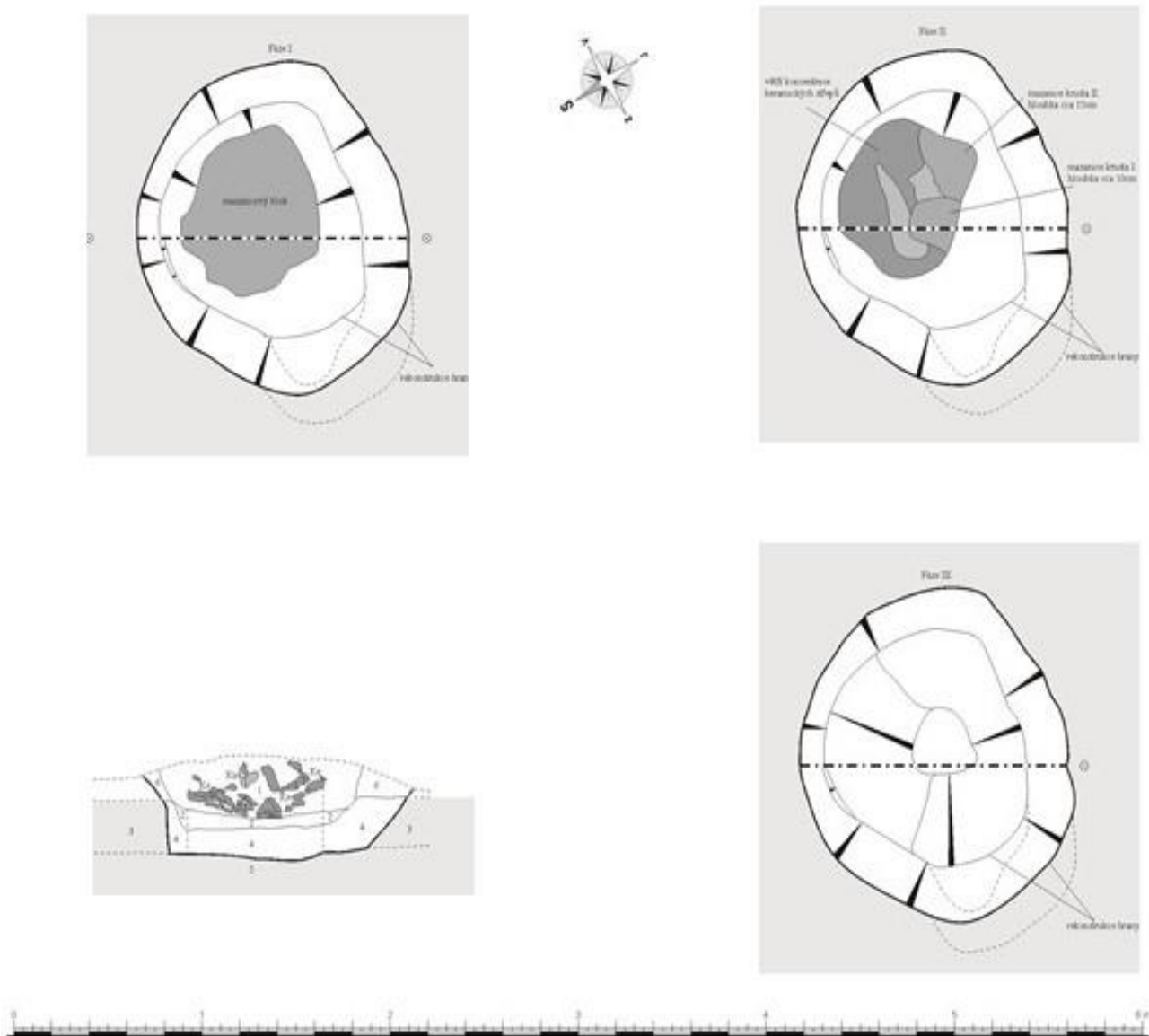
Obr. 1: Libišany (okr. Pardubice). Zobrazení plochy výzkumu na celkovém plánu v rámci kolonií RD, která se nachází v SZ části obci Libišan. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

Obr. 2: Libišany (okr. Pardubice). Vyobrazení plochy výzkumu na detailnějším plánu. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

Obr. 3: Libišany (okr. Pardubice). Plocha výzkumu s oranžovým vyznačeným mazanícovým blokem v objektu č. 4. RD na parcelách č. 840/42 a 841/70. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

Obr. 4: Libišany (okr. Pardubice). Půdorys a profil objektu 4, RD na parcelách č. 840/42 a 841/70. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

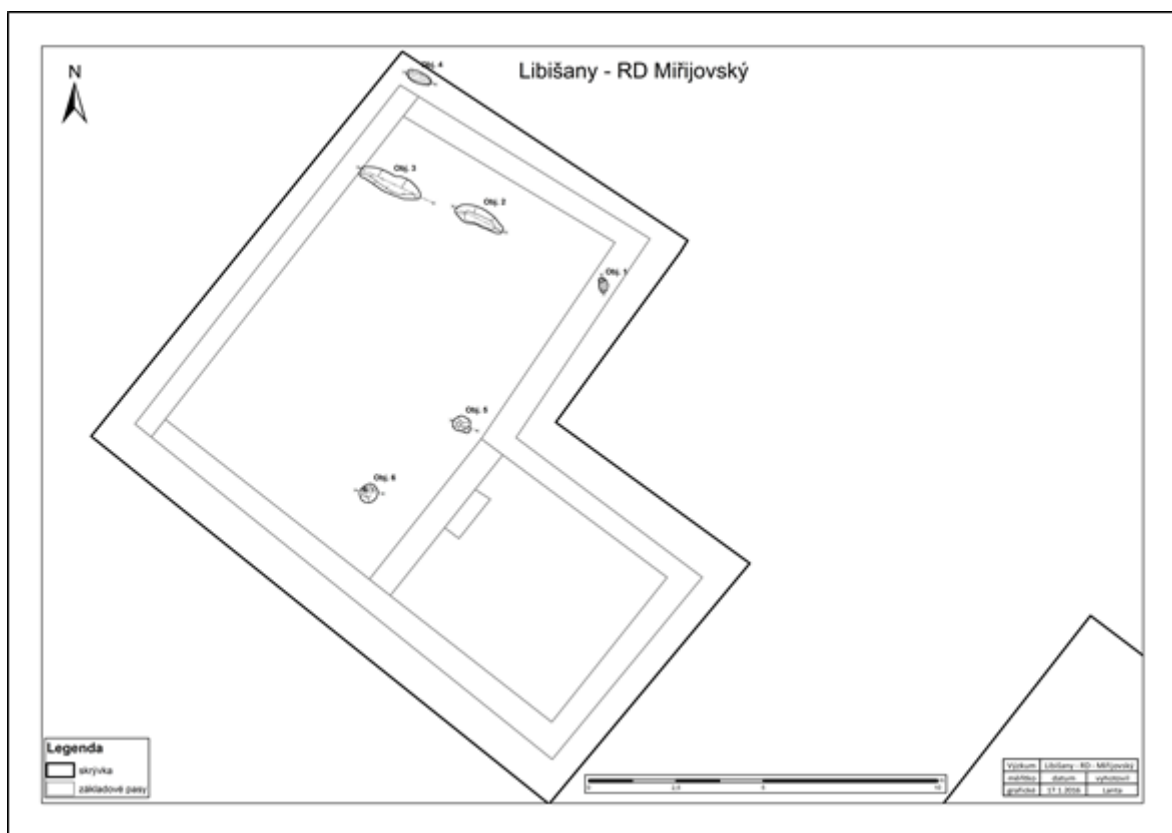
Obr. 5: Libišany (okr. Pardubice). Zobrazení plochy výzkumu na celkovém plánu v rámci kolonií RD, které se nachází v SZ části obci Libišan. RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

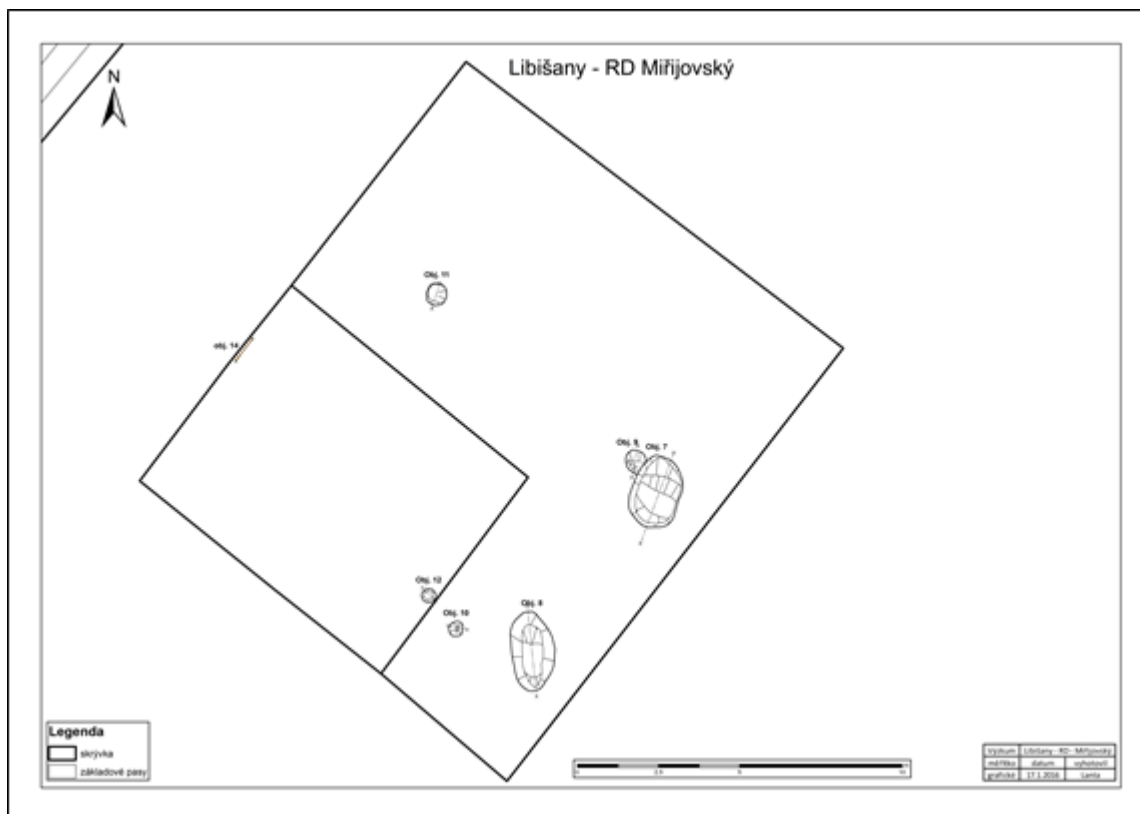
Obr. 6: Libišany (okr. Pardubice). Detailnější pohled na jednotlivé plochy výzkumu RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

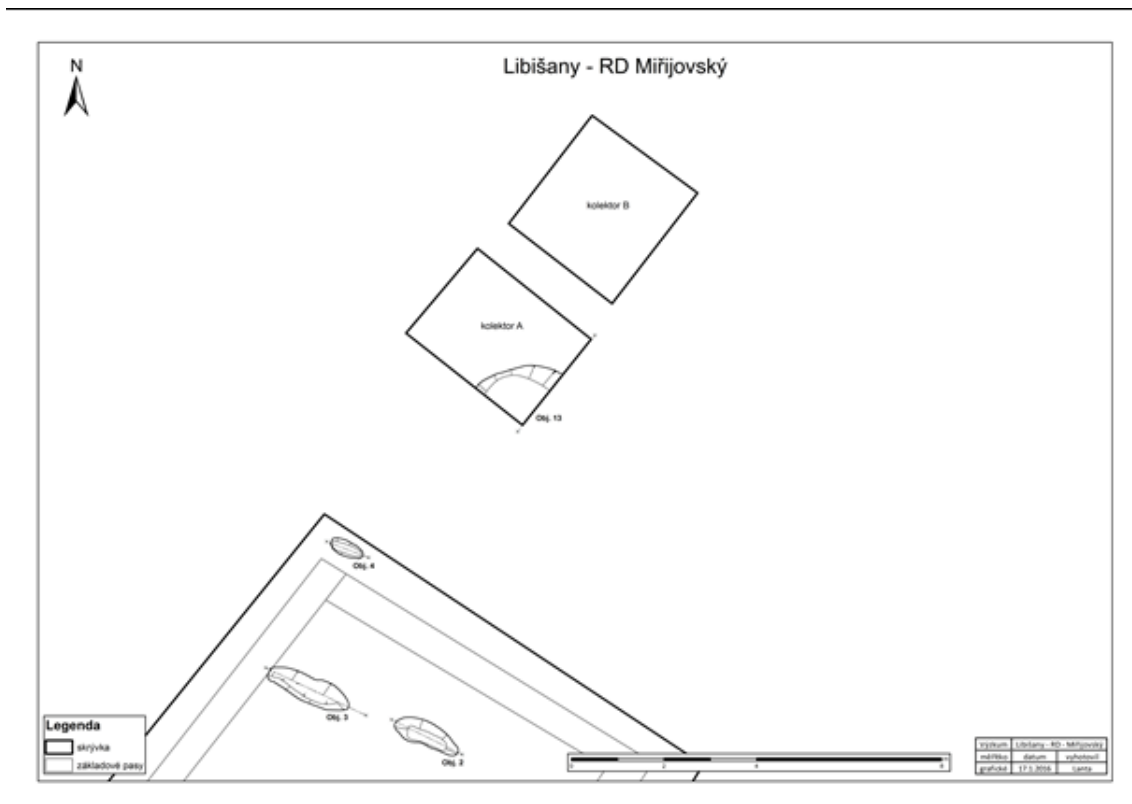
Obr. 7: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Celková plocha výzkumu s vyobrazenými jednotlivými objekty. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

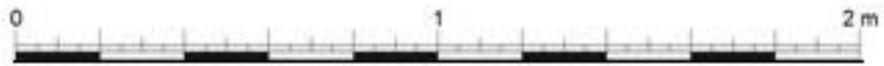
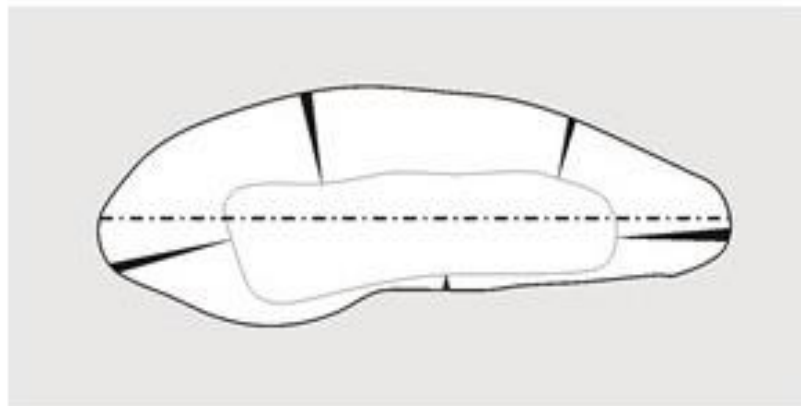
Obr. 8: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Plocha výzkumu s vyobrazenými jednotlivými objekty v půdorysu RD. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

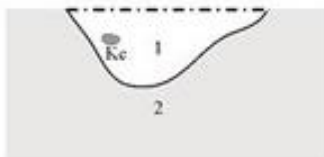
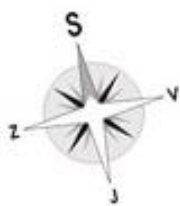
Obr. 9: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Plocha výzkumu s vyobrazenými jednotlivými objekty v půdorysu parkoviště. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

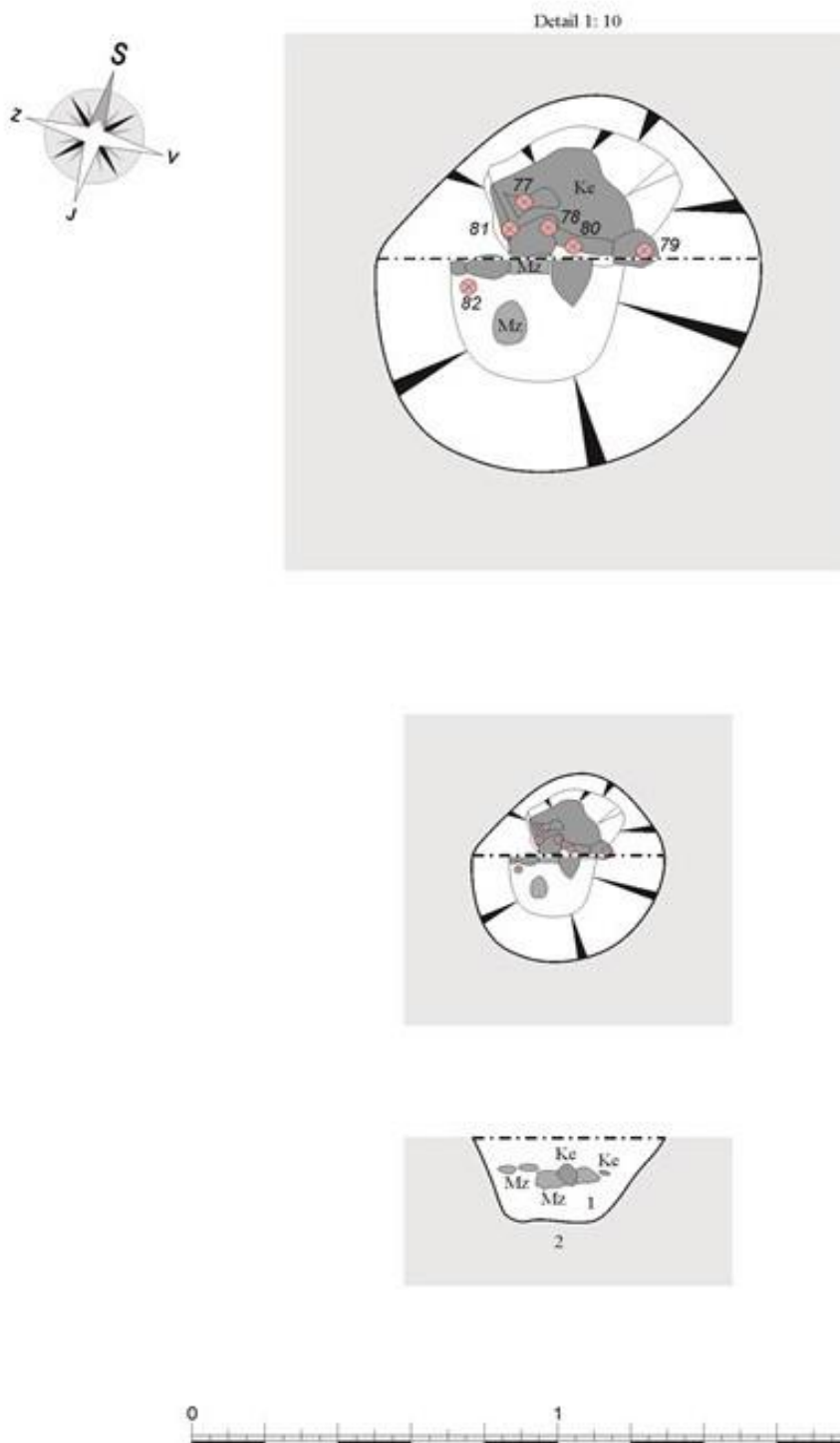
Obr. 10: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Plocha výzkumu s vyobrazeným objektem v kolektoru A. Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

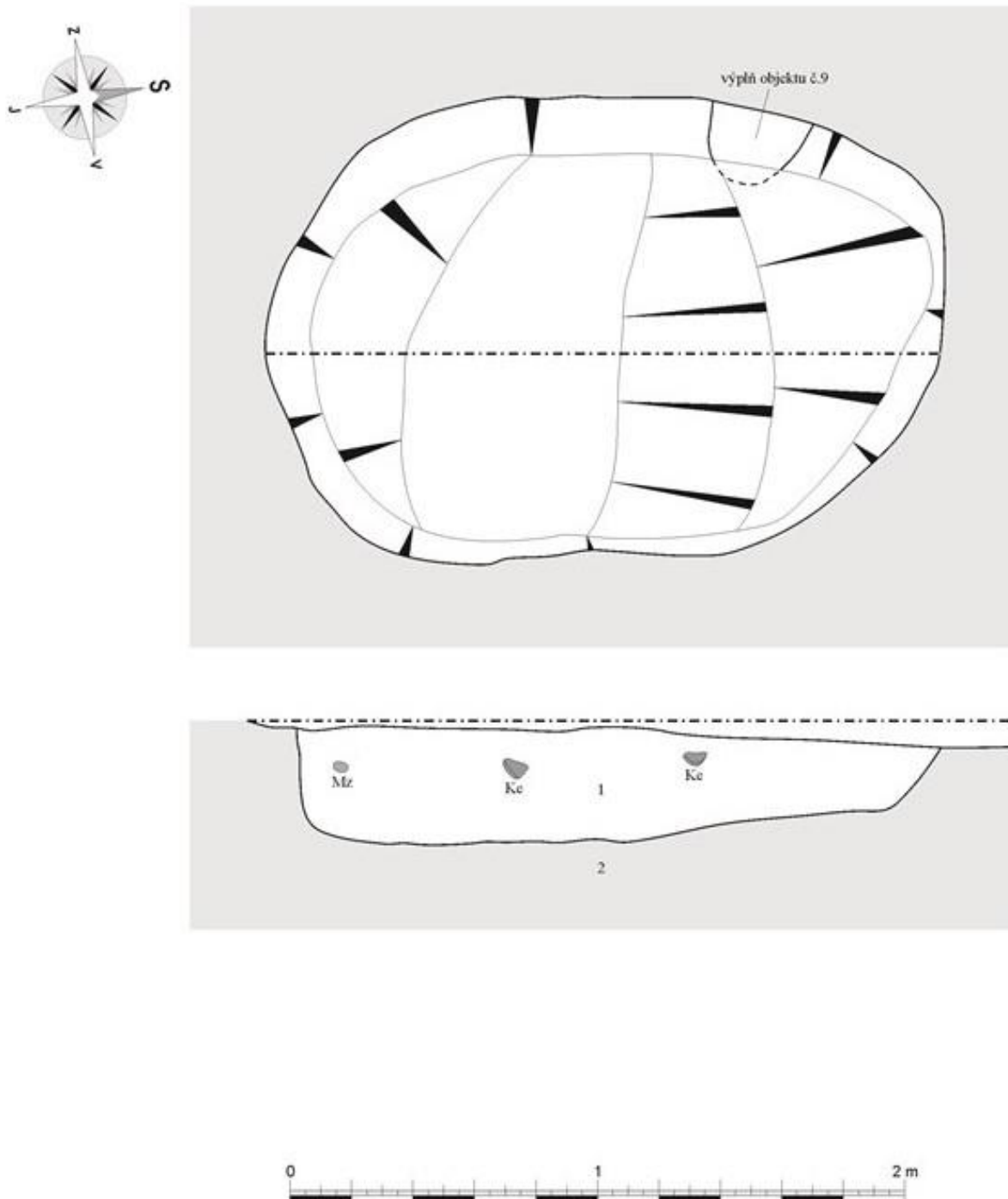
Obr. 11: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Půdorys a profil objektu 2.
Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

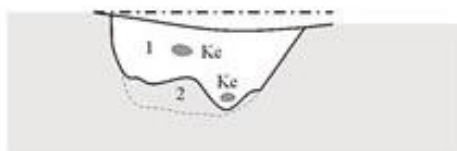
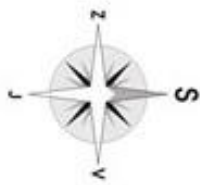
Obr. 12: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Půdorys a profil objektu 5.
Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

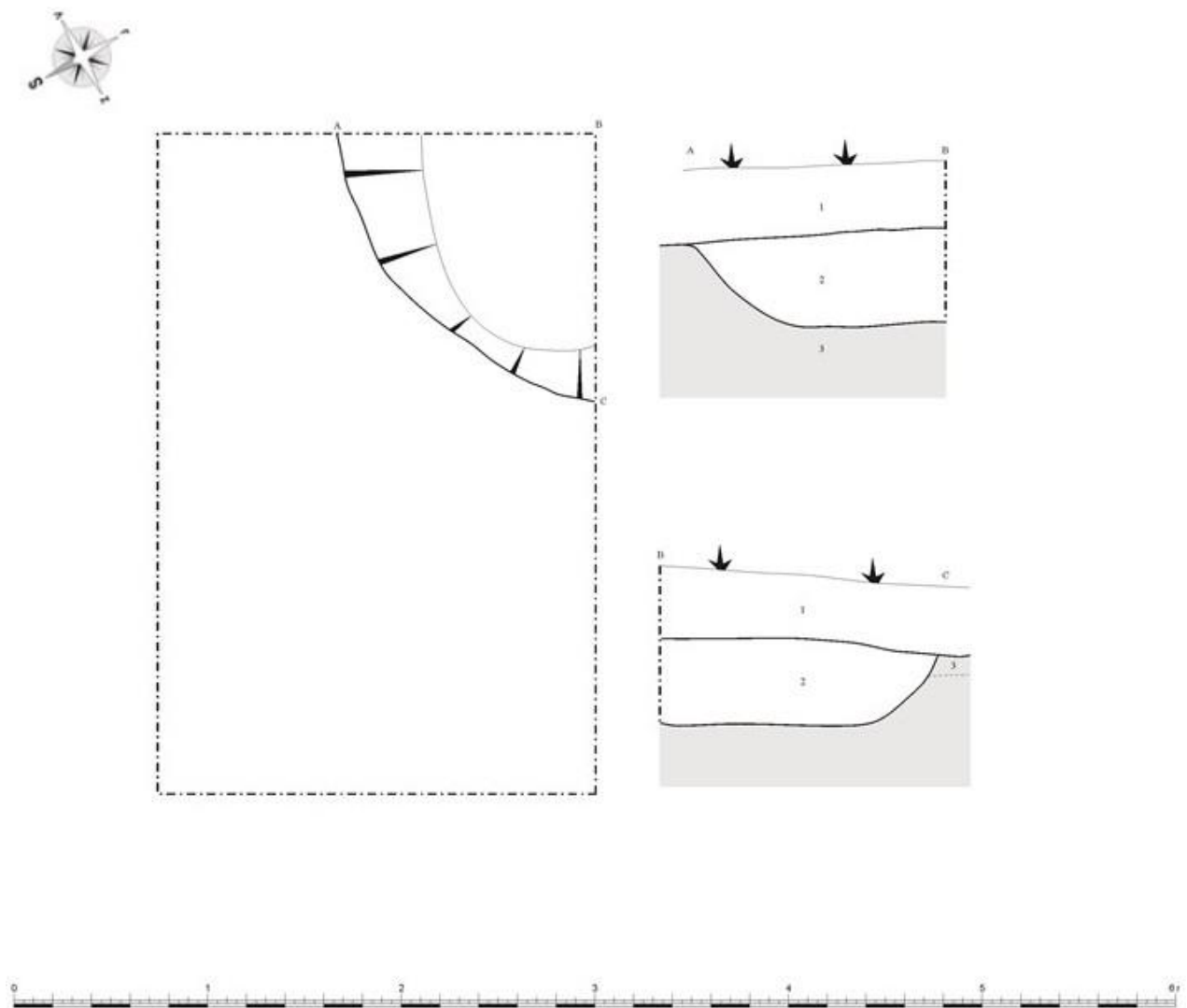
Obr. 13: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Půdorys a profil objektu 6.
Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

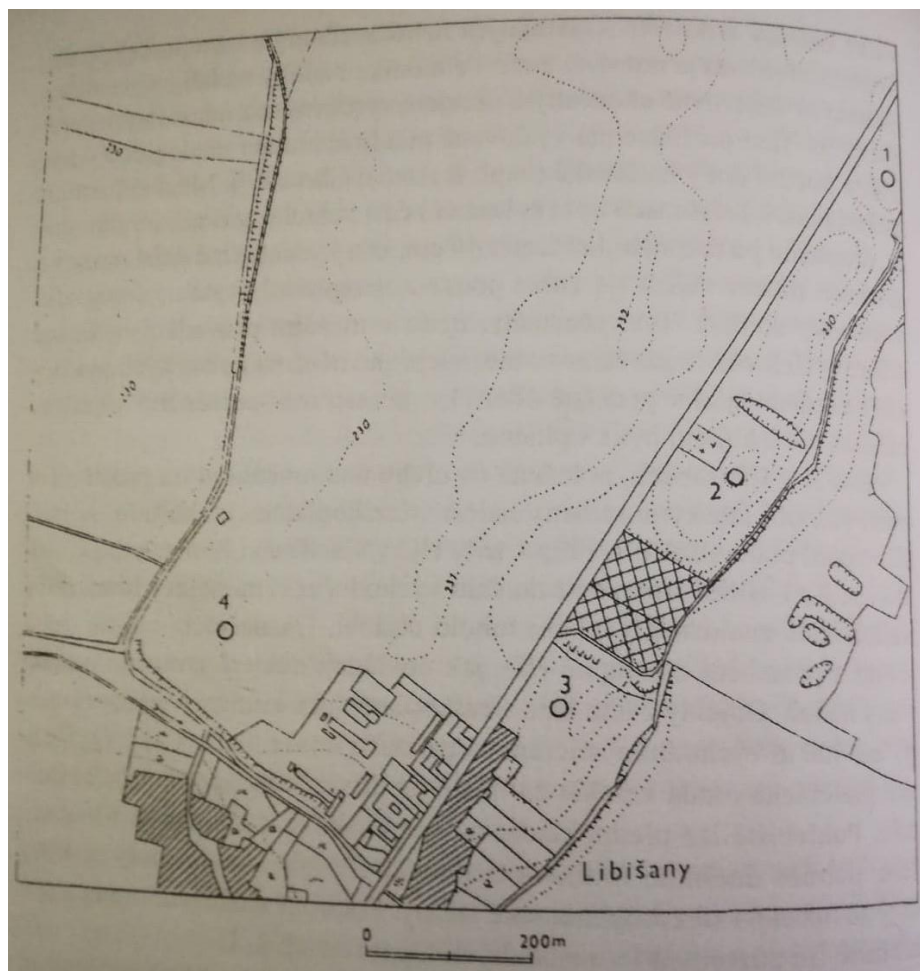
Obr. 14: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Půdorys a profil objektu 7.
 Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

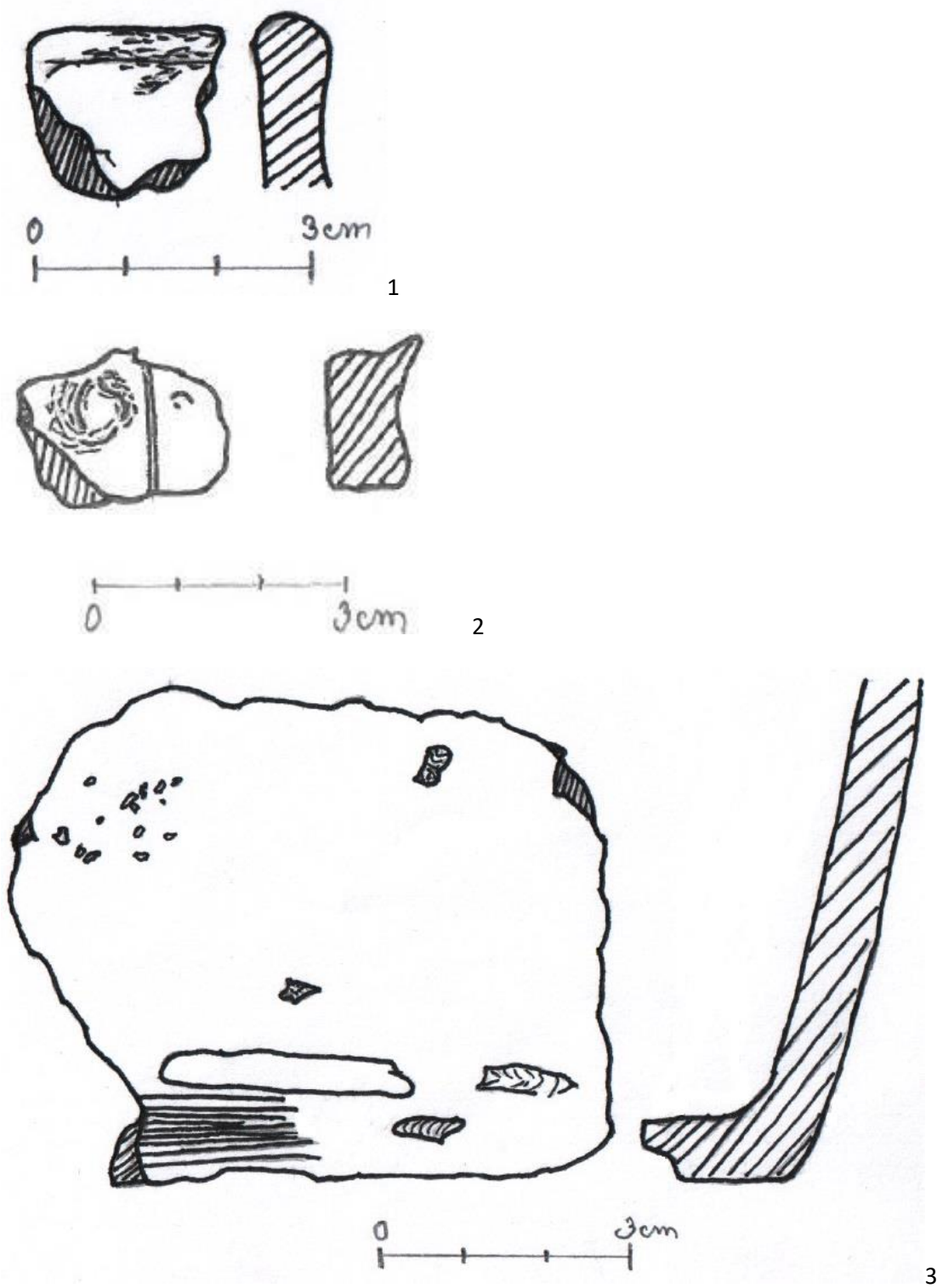
Obr. 15: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Půdorys a profil objektu 9.
Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

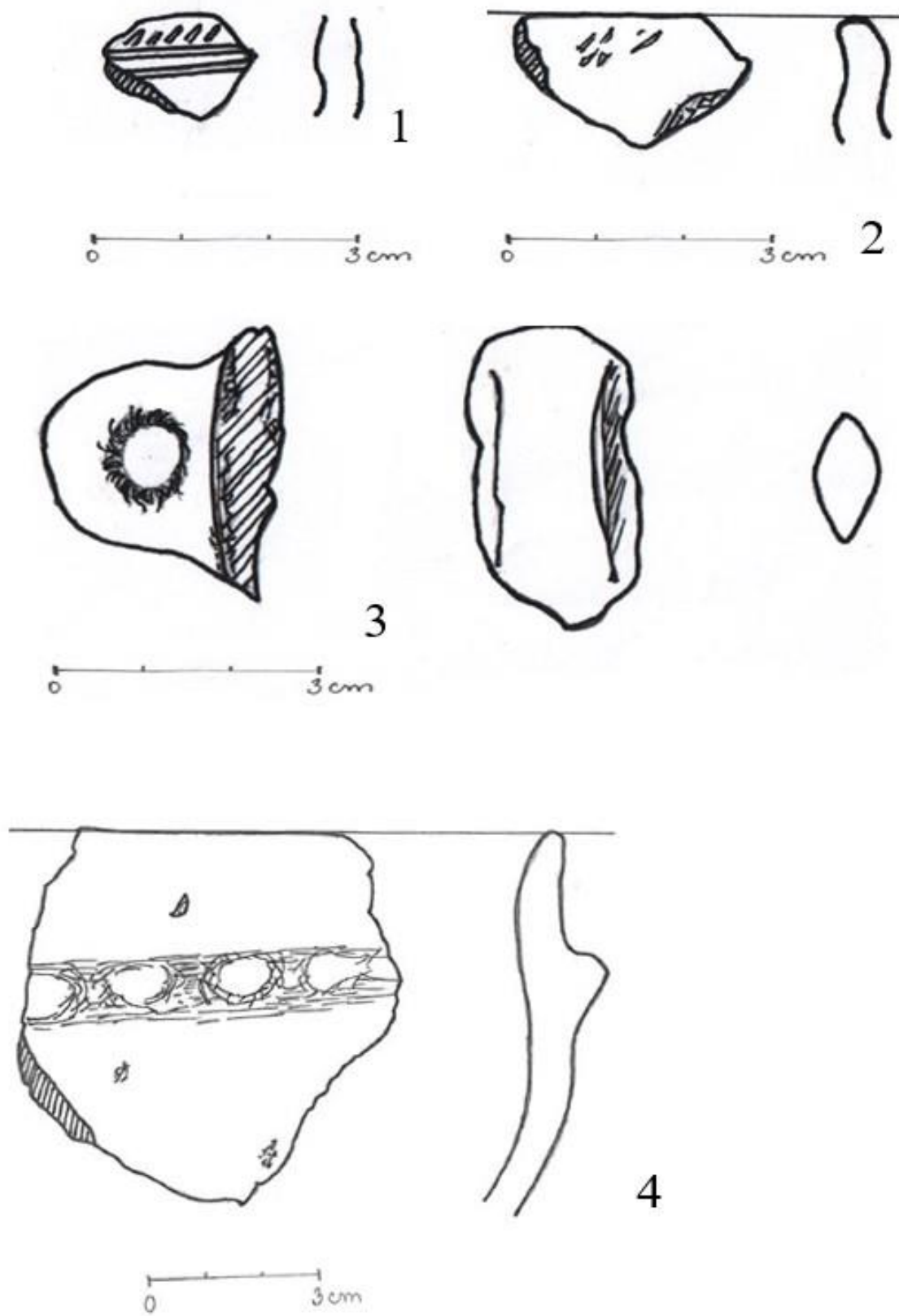
Obr. 16: Libišany (okr. Pardubice), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12. Půdorys a profil objektu 13.
 Zdroj: součást dokumentace NZ, kterou sepsal F. J. Kašpárek.

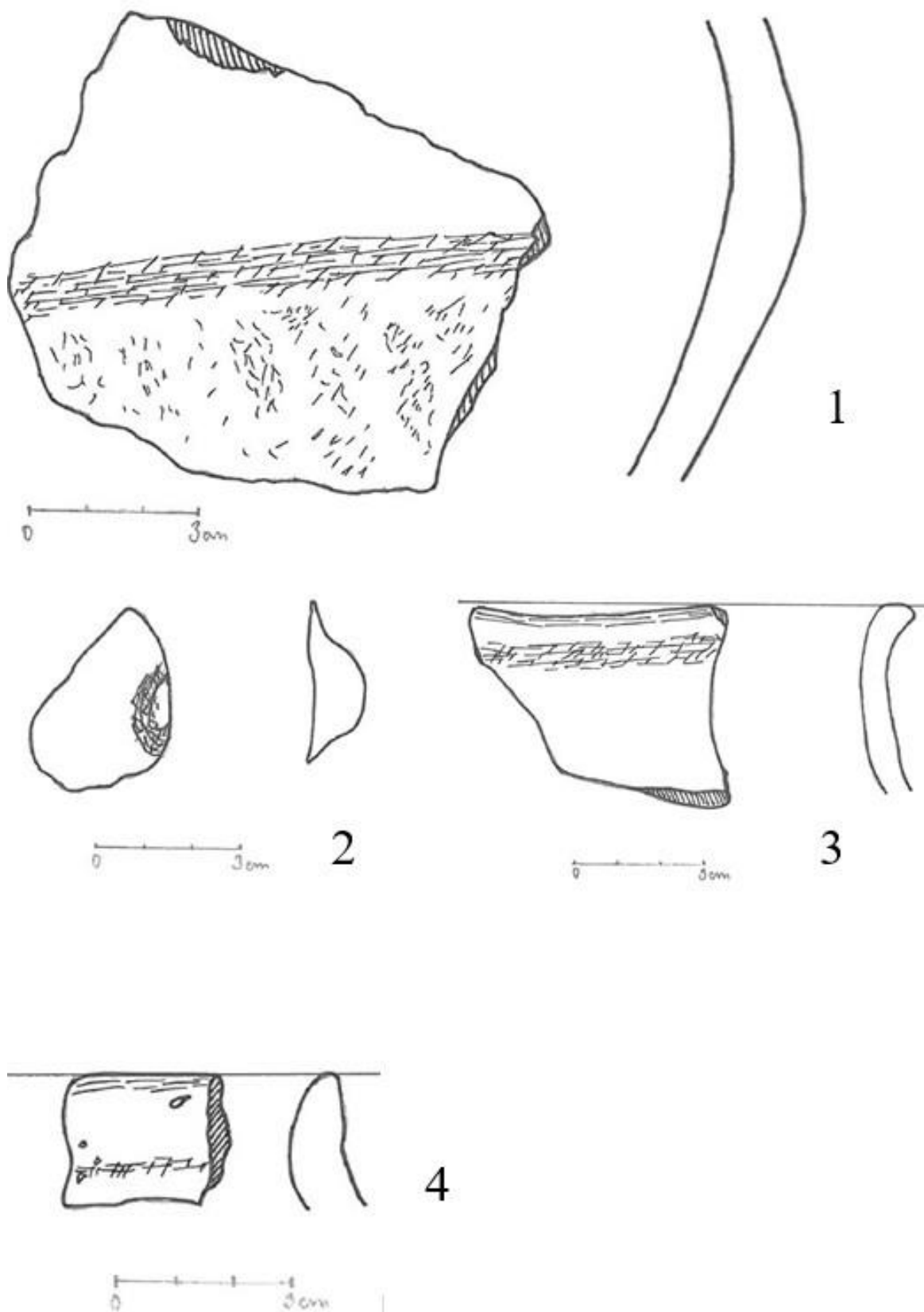
Obr. 17: Libišany (okr. Pardubice). Poloha naleziště 2 (p. č. 340, 341/1) a 3 (p. č. 334, 336 a 337/1). Šrafovaná plocha je místo starého písničku. (Převzato z: V. VOKOLEK, *Sídliště lidu popelnicových polí v Libišanech*, in: *Východočeský sborník historický* 7, Pardubice 1998, str. 12)

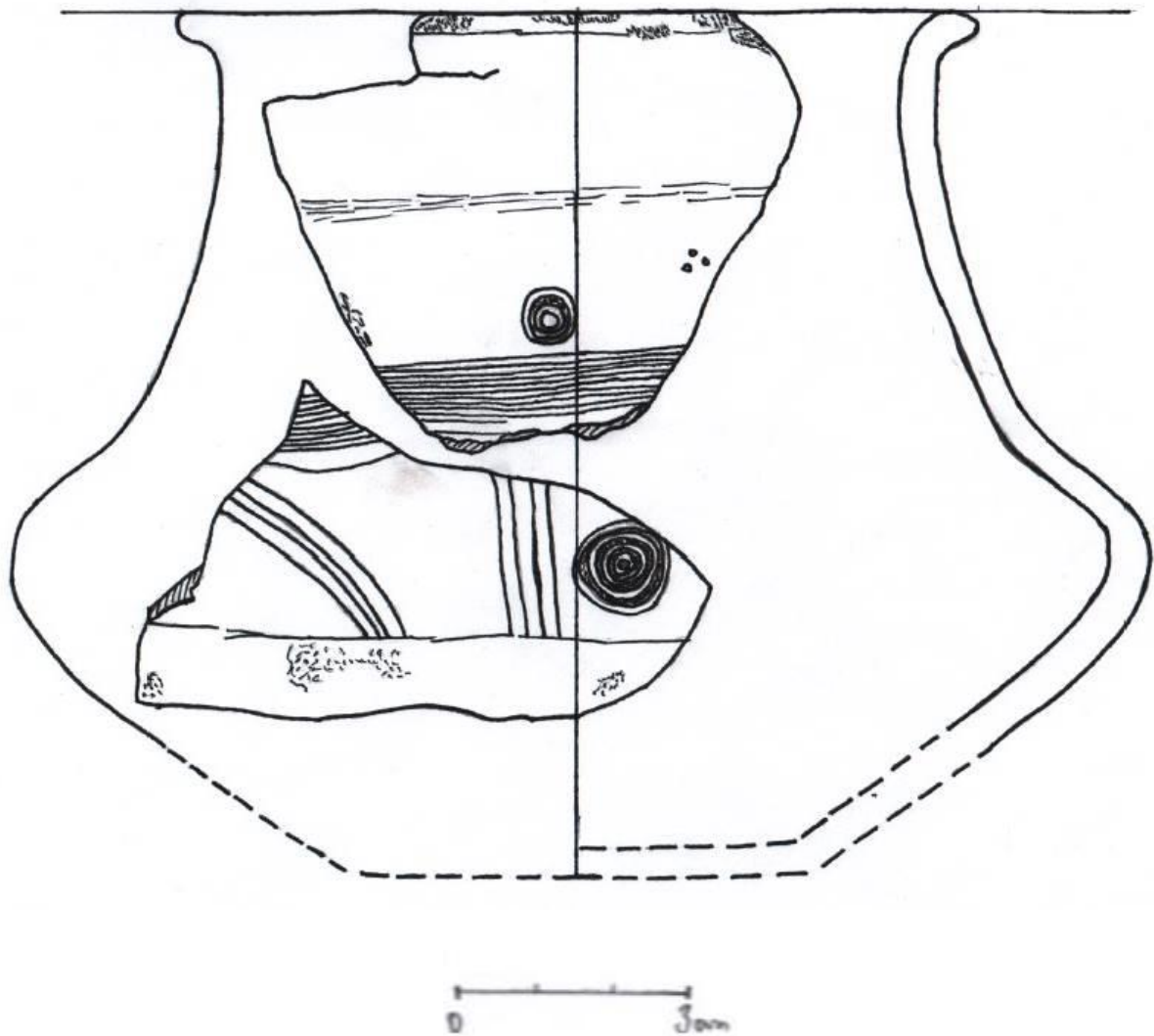
Tab. 1: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál z objektu 4, RD na parcelách č. 840/42 a 841/70 (kresba Tomáš Jelínek).

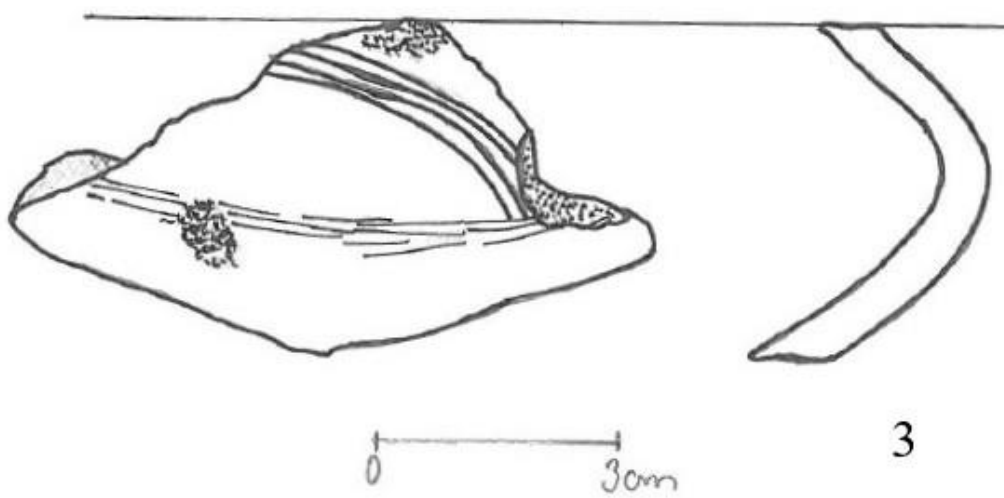
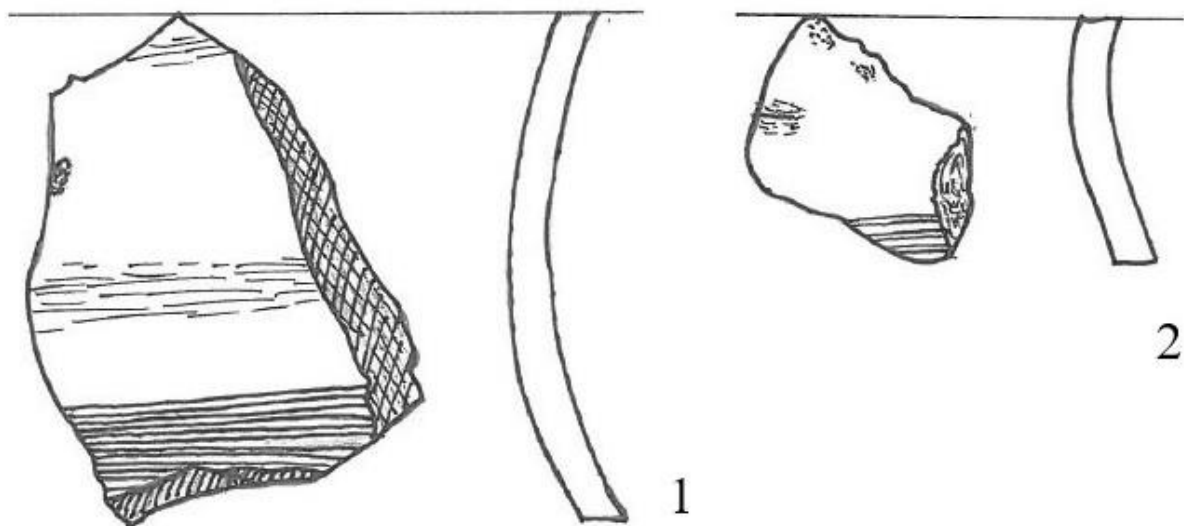
Tab. 2: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál z objektu 2 (č. 1), objektu 5 (č. 2) a objektu 6 (č. 3, 4), RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12 (kresba Tomáš Jelínek).

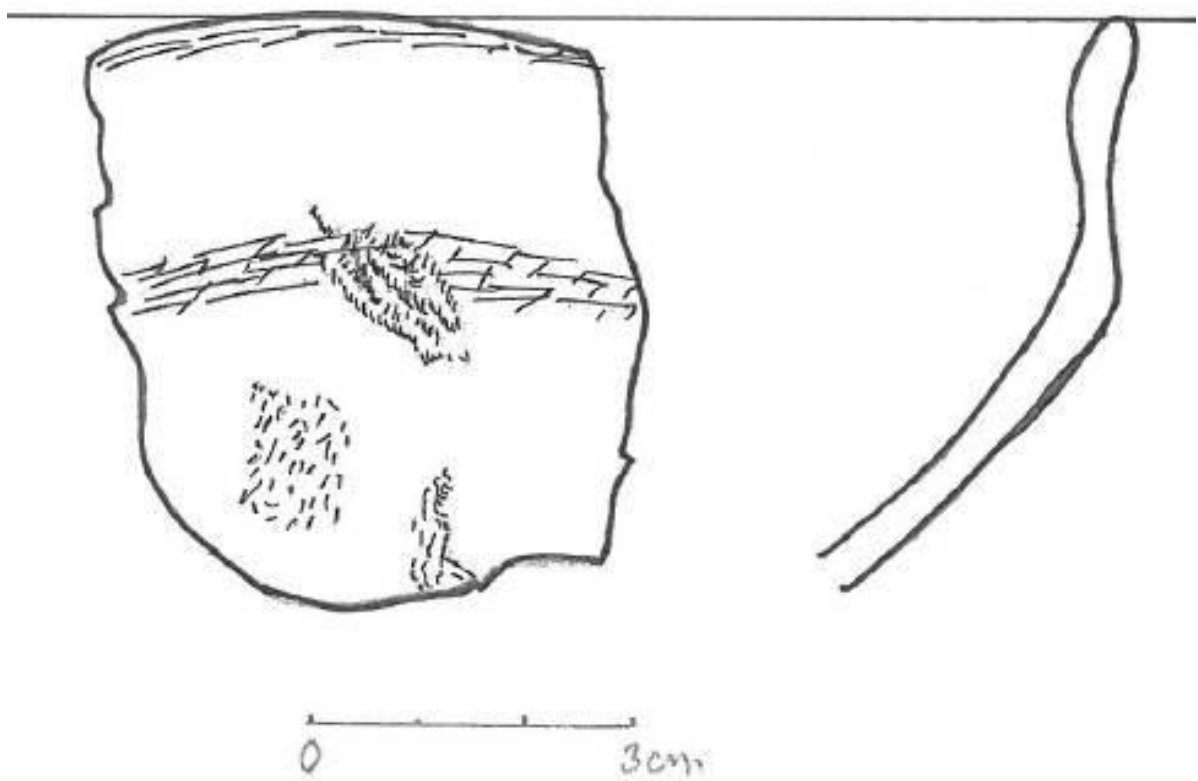
Tab. 3: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál z objektu 7, RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12 (kresba Tomáš Jelínek).

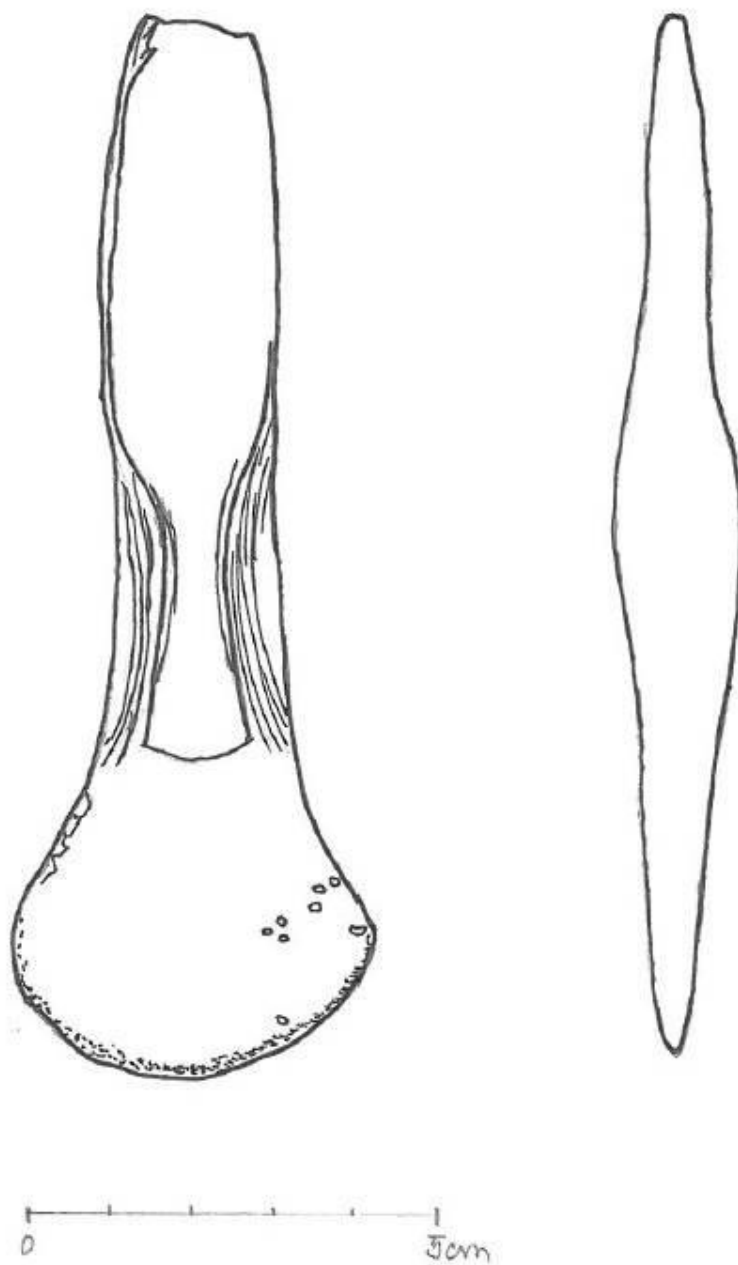
Tab. 4: Libišany (okr. Pardubice). Rekonstrukce amforovité nádoby z objektu 7, RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12 (kresba Tomáš Jelínek).

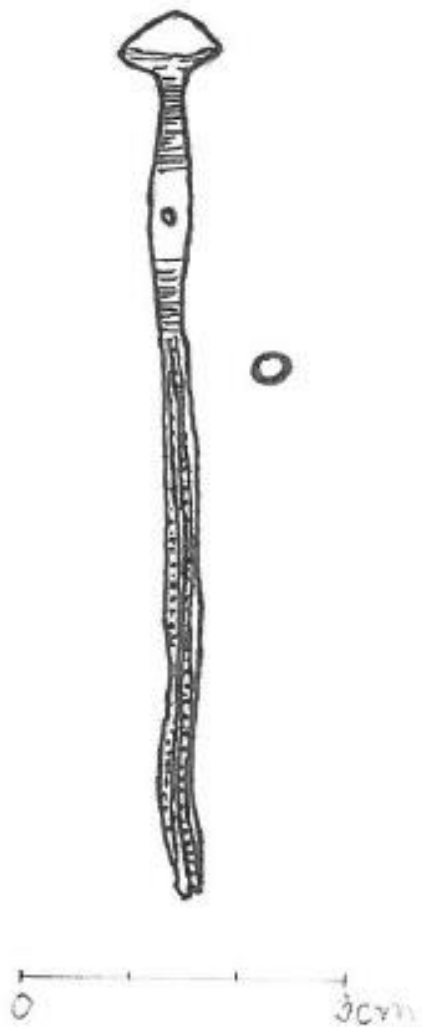
Tab. 5: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál z objektu 7, RD na parcele č. 841/9, 841/84 a 841/12 (kresba Tomáš Jelínek).

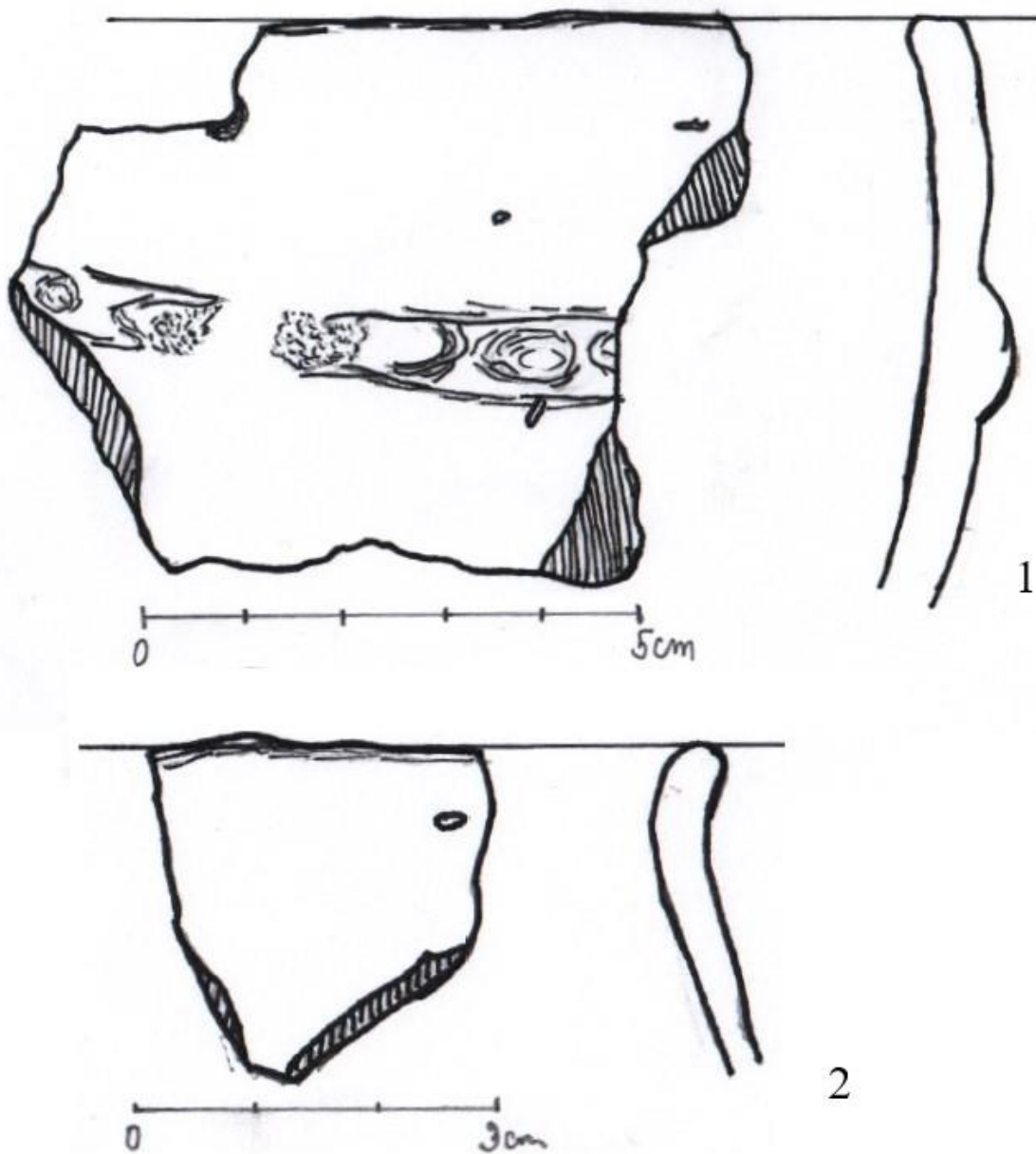
Tab. 6: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál z objektu 9, RD na parcelách č. 841/9, 841/84 a 841/12 (kresba Tomáš Jelínek).

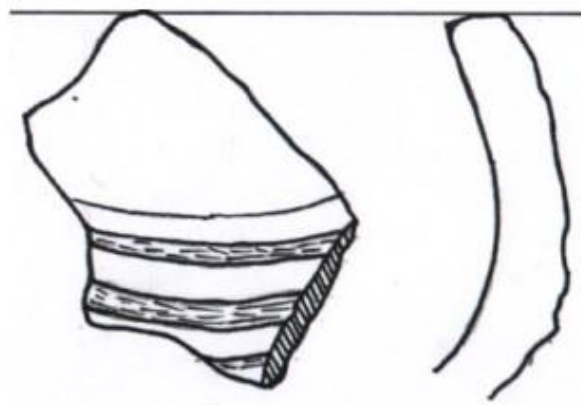
Tab. 7: Libišany (okr. Pardubice). Bronzová sekera ze sbírky Fr. Půlpána uložená ve VČM Pardubice (kresba Tomáš Jelínek).

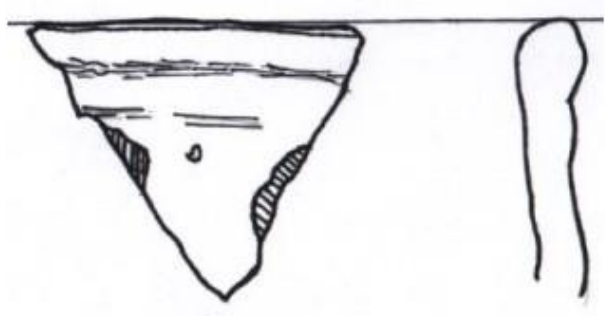
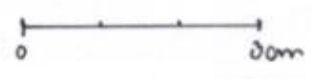
Tab. 8: Libišany (okr. Pardubice). Bronzová jehlice ze sbírky Fr. Půlpána uložená ve VČM Pardubice (kresba Tomáš Jelínek).

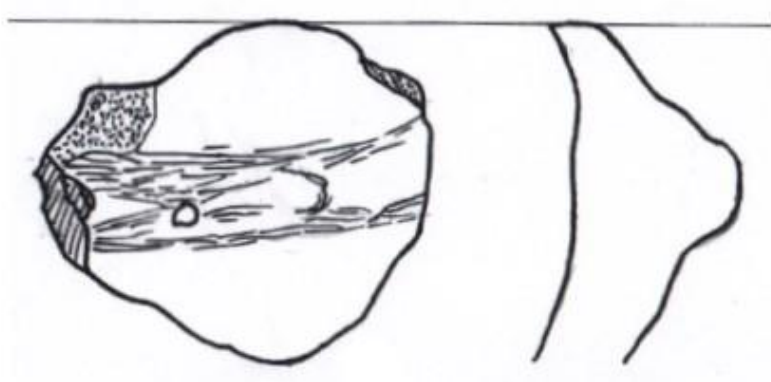
Tab. 9: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál ze sbírky muzea v Hradci Králové (kresba Tomáš Jelínek).

1

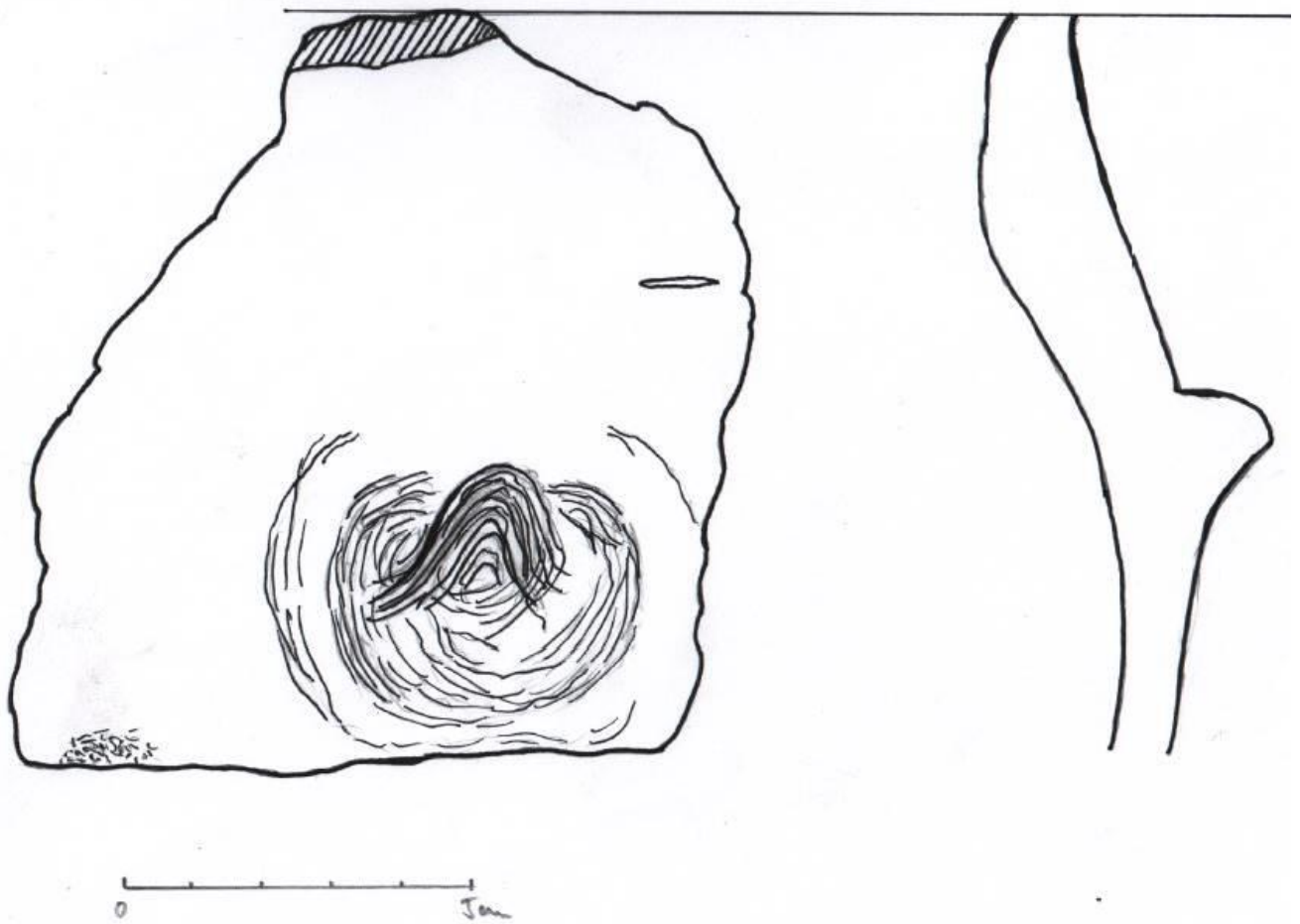
2

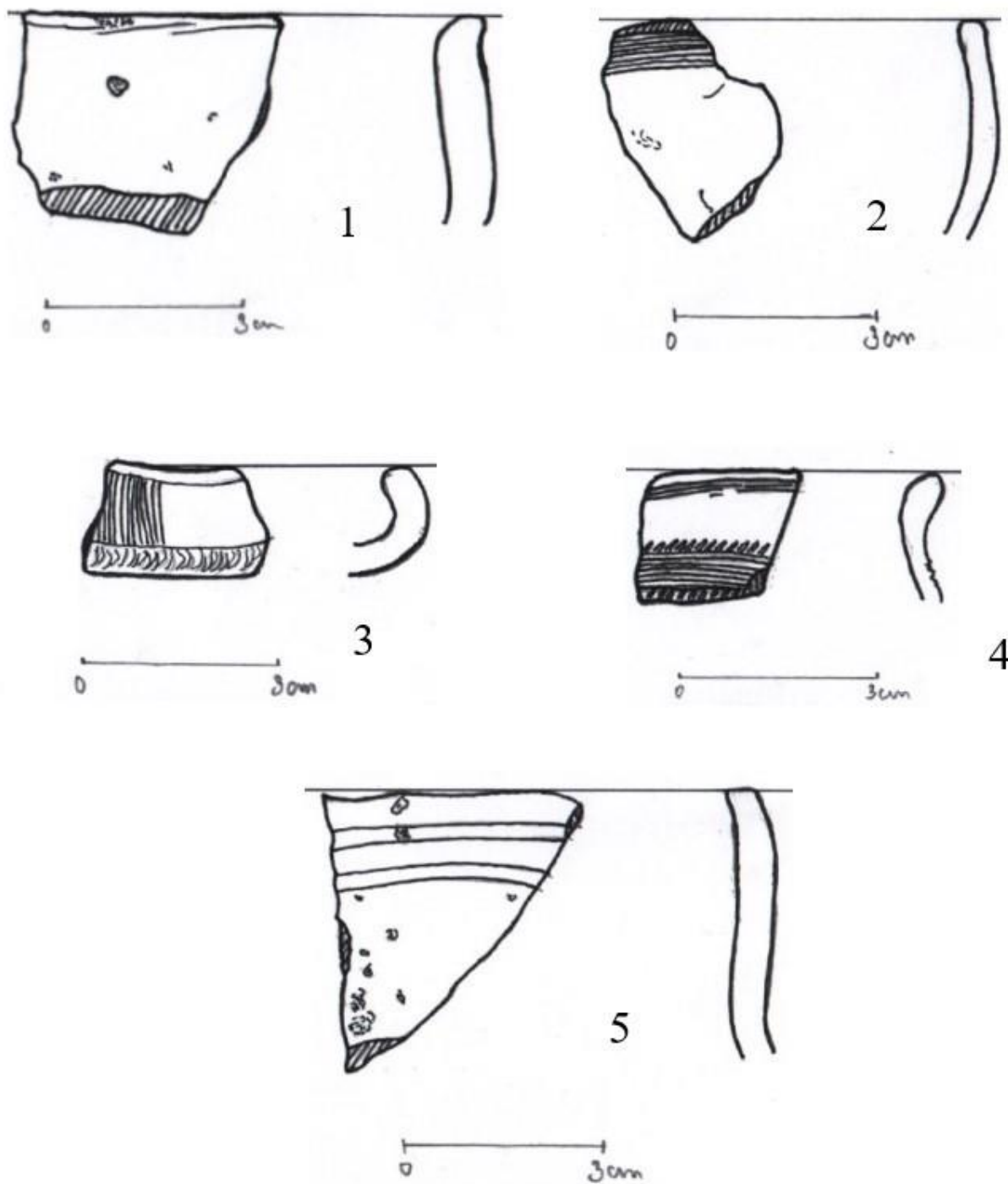
3

Tab. 10: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál ze sbírky muzea v Hradci Králové (kresba Tomáš Jelínek).

Tab. 11: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál ze sbírky muzea v Hradci Králové (kresba Tomáš Jelínek).

Tab. 12: Libišany (okr. Pardubice). Archeologický materiál ze sbírky muzea v Hradci Králové (kresba Tomáš Jelínek).

Tab. 13: Libišany (okr. Pardubice). Přeslen z objektu 4, RD na parcelách č. 840/42 a 841/70 (foto Tomáš Jelínek).